

Tilläggsbudget 1 för budgetåret 2001 (prop. 2000/01:100)

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens förslag om tilläggsbudget till statsbudget för budgetåret 2001, m.m.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om tilläggsbudget 1 för 2001. Förslaget innebär ökning av anslagen till brutto 5 791 miljoner kronor. Minskningarna av 2001 års anslag uppgår till totalt 3 335 miljoner kronor. Detta innebär således att anvisade medel ökar med 2 456 miljoner kronor netto. Efter de föreslagna åtgärderna uppgår budgeteringsmarginalen till 3,2 miljarder kronor för år 2001.

Utöver ändrade belopp för vissa anslag tillstyrker utskottet även regeringens förslag om vissa ändrade anslagsvillkor samt vissa bemyndiganden, m.m. Detta innebär bl.a. att utskottet tillstyrker regeringens förslag om ändrade regler för presstödet. Ändringarna innebär att driftstöd och distributionsstöd ökas. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag om ett nytt investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder.

Utskottet tillstyrker att regeringen får vidta vissa åtgärder för att skydda Svedabs kapital. Bemyndigandet möjliggör för regeringen att låta Banverket och Vägverket oåterkalleligen förbinda sig att vid behov lämna aktieägartillskott till Svedabs egna kapital i form av betalningsutfästelser. Utskottet föreslår dock att regeringen skall lämna årlig redovisning till riksdagen samt att en kontrollstation upprättas om fem år för att kontrollera om utvecklingen följer planeringen.

Utskottet tillstyrker att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:506) om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m. med den ändringen att författningen träder i kraft den 31 juli 2001. Utskottet bedömer att bestämmelserna i 10 kap. 5 § regeringsformen är tillämpliga och föreslår att lagen antas genom beslut med kvalificerad majoritet. Utskottet tillstyrker vidare att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:506) om överlåtelse av en förvaltnings-

uppgift till en övervakningskommitté m.m med den ändringen att den bör träda i kraft den 1 augusti 2001.

Till betänkandet har fogats 11 reservationer och 3 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Innehållsförteckning.....	3
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	8
Specifikation av ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag för budgetåret 2001.....	13
Redogörelse för ärendet	17
Ärendet och dess beredning	17
Utskottets överväganden	18
Inledning	18
Finansiering av investeringar och rörelsekapital	18
Utgiftsområde 1 Rikets styrelse	19
27:2 Presstödet	19
45:1 Sametinget.....	20
46:1 Allmänna val	21
46:5 Valmyndigheten	21
90:5 Regeringskansliet m.m.	22
Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	22
1:6 Statistiska centralbyrån	22
2:2 Finansinspektionen.....	23
2:9 Bidrag till kapitalet i Europeiska utvecklingsbanken	24
Ägande av Vasallen AB	24
Avveckling av Brisingen Holding AB.....	25
Utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd	26
3:2 Skattemyndigheterna	26
Utgiftsområde 4 Rättsväsendet.....	27
4:1 Polisorganisationen	27
4:6 Kriminalvården	28
4:10 Brottsförmyndigheten.....	29
Utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan	29
5.1 Utrikesförvaltningen.....	29
Motion om medel till utrikesförvaltningen.....	31
Ansökningsavgifter för uppehålls- och arbetstillstånd	31
Utgiftsområde 6 Totalförsvaret	32
6:1 Förbandsverksamhet och beredskap m.m.....	32
6:2 Fredsfrämjande truppinsatser	34
6:3 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling	35
6:4 Funktionen Civil ledning.....	35
7:1 Kustbevakningen.....	36
Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.....	37
8:1 Biståndsverksamhet.....	37
Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar	37

10:3 Kommunersättningar vid flyktigmottagande	37
12:1 Migrationsverket.....	38
12:2 Mottagande av asylsökande	38
12:4 Utlänningsnämnden	39
Flexiblere användning av medel på migrationsområdet	39
12:7 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar.....	41
Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	42
14:3 Bidrag till Nordiska hälsovårdshögskolan.....	42
16:3 Statsbidrag till vårdtjänst m.m.	43
17:1 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken	44
Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	44
19:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.	44
19:8 Allmänna försäkringskassor	45
Användning av medel i folkpensioneringsfonden	45
Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom.....	46
20:2 Efterlevandepensioner till vuxna	46
20:4 Delpension.....	47
Utgiftsområde 13 Arbetsmarknad.....	47
22:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd samt 22:3 Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader.....	47
Erbjudande av plats inom aktivitetsgarantin.....	48
Utgiftsområde 14 Arbetsliv	49
1:2 Statliga tjänstepensioner m.m.	49
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.....	50
25:5 Statens institut för handikappfrågor i skolan	50
25:10 Maxtaxa i barnomsorgen m.m.	50
25:76 Centrala studiestödsnämnden	51
25:77 Överklagandemyndighet.....	51
Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	52
28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete.....	52
28:14 Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden.....	52
28:19 Bidrag till bild- och formområdet.....	53
28:29 Centrala museer: Stiftelser.....	53
28:31 Bidrag till vissa museer	54
28:38 Stöd till trossamfund.....	54
30:4 Stöd till friluftorganisationer.....	54
Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	55
21:1 Bostadsbidrag	55
31:5 Bidrag till Fonden för fukt- och mögelskador	56
31:12 Investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder.....	56

34:1 Stöd till lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet.....	58
Utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling.....	59
Överlåtande av förvaltningsuppgift till organ i annat medlemsland beträffande strukturfondsprogram.....	59
33:4 Ersättning för nedsättning av socialavgifter.....	60
Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.....	61
34:1 Naturvårdsverket.....	61
Utgiftsområde 21 Energi.....	62
Affärsverket svenska kraftnäts finansiella befogenheter.....	62
Utgiftsområde 22 Kommunikationer.....	63
Funktionen Transporter.....	63
34:1 Bidrag till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut.....	63
36:1 Vägverket: Administration.....	64
36:2 Väghållning och statsbidrag.....	65
Göteborgsöverenskommelsen.....	65
Utbyggnad av väg E 6.....	66
36:3 Banverket: Administration.....	67
Banverket och Vägverket (Svedab).....	68
Banverkets låneram.....	70
Ändring i lagen (1997:756) om tilldelning av spårkapacitet.....	71
6:8 Bidrag till sjöfarten.....	72
Framtida sjöfartsstödet.....	72
Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringsar.....	74
25:1 Sveriges lantbruksuniversitet.....	74
26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och kollektiv forskning.....	74
42:1 Statens veterinärmedicinska anstalt.....	75
43:1 Statens jordbruksverk.....	75
Inkomsttitel 2556 Djurregisteravgifter.....	76
43:5 Arealersättning och djurbidrag m.m.....	76
43:7 Räntekostnader för förskottade arealersättningar m.m.....	77
43:16 Åtgärder inom livsmedelsområdet.....	77
44:4 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.....	78
Utgiftsområde 24 Näringsliv.....	79
26:2 Verket för Innovationssystem: Forskning och utveckling.....	79
Ram för ordinarie exportgarantier.....	80
38:1 Myndigheten för företagsutveckling: Förvaltningskostnader.....	80
38:6 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning.....	81
38:10 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Bidrag till riksmätplatser.....	81

39:5 Investeringsfrämjande	82
40:1 Marknadsdomstolen.....	82
40:2 Konsumentverket.....	83
40:3 Allmänna reklamationsnämnden	83
Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner.....	83
91:1 Generellt statsbidrag till kommuner och landsting	83
91:2 Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting	84
Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsområden.....	84
Reservationer.....	85
1. Presstöd (punkt 2) (m, fp).....	85
2. Presstöd (punkt 2) (kd)	85
3. Medel till utrikesförvaltningen (punkt 6) (m, kd, c, fp).....	86
4. Investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder (punkt 14) (m, kd, c, fp)	86
5. Ersättning för nedsättning av socialavgifter (punkt 16) (kd)	87
6. Utbyggnad av väg E 6 (punkt 20) (m)	88
7. Banverket och Vägverket (Svedab) (punkt 21) (m).....	88
8. Framtida sjöfartsstödet (punkt 24) (m)	89
9. Framtida sjöfartsstödet (punkt 24) (kd)	90
10. Ändrade och nya anslag samt ändrade ramar för utgiftsområden för år 2001 (punkt 29) (m)	90
11. Ändrade och nya anslag samt ändrade ramar för utgiftsområden för år 2001 (punkt 29) (fp).....	94
Särskilda yttranden.....	96
1. Kustbevakningen	96
2. Affärsverket svenska kraftnäts finansiella befogenheter	96
3. Banverket och Vägverket (Svedab).....	97
Bilagor	
1. Förteckning över behandlade förslag.....	98
Propositionen.....	98
Följdmotioner	100
2. Regeringens lagförslag	103
Förslag till lag om ändring i lagen (1996:506) om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m.....	103
Förslag till lag om ändring i lagen (1997:756) om tilldelning av spårkapacitet	105
3. Tabell över förslag i vårpropositionen och i parti- och kommittémotioner om ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag för budgetåret 2001	106
4. Konstitutionsutskottets yttrande KU15y.....	114
5. Skatteutskottets yttrande SkU6y.....	119
6. Justitieutskottets yttrande JuU4y	121
7. Utrikesutskottets yttrande UU4y	125
8. Försvarsutskottets yttrande FöU5y	130

9. Socialförsäkringsutskottets yttrande SfU6y	138
10. Socialförsäkringsutskottets yttrande SfU5y (utdrag).....	144
11. Socialutskottets protokollsutdrag	146
12. Kulturutskottets protokollsutdrag.....	147
13. Trafikutskottets yttrande TU2y	148
14. Trafikutskottets yttrande TU1y (utdrag)	158
15. Miljö- och jordbruksutskottets yttrande MJU2y	162
16. Näringsutskottets protokollsutdrag.....	165
17. Arbetsmarknadsutskottets protokollsutdrag	166
18. Bostadsutskottets yttrande BoU6y	170

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Finansiering av investeringar och rörelsekapital

Riksdagen bemyndigar regeringen att för budgetåret 2001 besluta om krediter för myndigheters räntekonton i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 16 900 000 000 kr. Vidare bemyndigar riksdagen regeringen att för budgetåret 2001 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet intill ett belopp av 20 300 000 000 kr. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkterna 13 och 14.

2. Presstöd

Riksdagen godkänner den föreslagna ändringen av reglerna för presstödet. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkt 15 och avslår motionerna 2000/01:Fi20 yrkande 27, 2000/01:Fi28 samt 2000/01:Fi29 yrkande 1.

Reservation 1 (m, fp)

Reservation 2 (kd)

3. Bidrag till kapitalet i Europeiska utvecklingsbanken

Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning uppförda ramanslaget 2:9 Bidrag till kapitalet i Europeiska utvecklingsbanken. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkt 16.

4. Ägande av Vasallen AB

Riksdagen bemyndigar regeringen att överta aktierna i Vasallen AB genom utdelning eller annat förfarande. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkt 17.

5. Avvecklingen av Brisingen Holding AB

Riksdagen bemyndigar regeringen att avveckla Brisingen Holding AB. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkt 18.

6. Medel till utrikesförvaltningen

Riksdagen avslår motion 2000/01:Fi20 yrkande 29.

Reservation 3 (m, kd, c, fp)

7. Ansökningsavgifter för uppehålls- och arbetstillstånd

Riksdagen bemyndigar regeringen att meddela föreskrifter om avgifter för ansökan om uppehålls- och arbetstillstånd enligt de riktlinjer som föreslås. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkt 19.

8. Funktionen Civil ledning

Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 6 Totalförsvär uppförda ramanslaget 6:4 *Funktionen Civil ledning*. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkt 20.

9. Kustbevakningen

Riksdagen godkänner förslaget till ny investeringsplan för Kustbevakningen för perioden 2001–2004. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkt 21.

10. Statsbidrag till vårdtjänst m.m.

Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2001, såvitt avser det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg uppförda ramanslaget 16:3 *Statsbidrag till vårdtjänst m.m.*, ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 90 000 000 kr efter år 2001. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkt 22.

11. Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2001, såvitt avser det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg uppförda ramanslaget 17:1 *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken*, ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 60 000 000 kr efter år 2001. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkt 23.

12. Användning av medel i folkpensioneringsfonden

Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av medel i folkpensioneringsfonden. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkt 24.

13. Erbjudande av plats inom aktivitetsgarantin

Riksdagen godkänner regeringens förslag i fråga om erbjudande av plats inom aktivitetsgarantin. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkt 25.

14. Investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder

Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2001, såvitt avser det under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande föreslagna nya ramanslaget 31:12 *Investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder*, besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtgärderna innebär utgifter på högst 1 300 000 000 kr under åren 2002–2004. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkt 26 och avslår motionerna 2000/01:Fi20 yrkande 28, 2000/01:Fi21 och 2000/01:Fi27 yrkande 2.

Reservation 4 (m, kd, c, fp)

15. Överlåtelse av förvaltningsuppgift till organ i annat medlemsland beträffande strukturfondsprogram

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:506) om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m. med den ändringen att författningen skall träda i kraft den 31 juli 2001. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2000/01:100 punkt 11.

16. Ersättning för nedsättning av socialavgifter

Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling uppförda ramanslaget 33:4 Ersättning för nedsättning av socialavgifter. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkt 27 och avslår motion 2000/01:Fi29 yrkande 2.

Reservation 5 (kd)

17. Affärsverket svenska kraftnäts finansiella befogenheter

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2001 ge Affärsverket svenska kraftnät de finansiella befogenheter som föreslås. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkt 28.

18. Funktionen Transporter

Riksdagen godkänner att ansvaret för delfunktionen Landsvägstransporter i det civila försvaret förs över från Överstyrelsen för civil beredskap till Vägverket. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkt 29.

19. Göteborgsöverenskommelsen

Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av den av riksdagen fastställda låneramen för Göteborgsöverenskommelsen. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkt 30.

20. Utbyggnad av väg E 6

Riksdagen bemyndigar regeringen att låta Vägverket ta upp lån i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 100 000 000 kr för att inleda utbyggnaden av väg E 6 del Hogdal–Nordby. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkt 31 och avslår motion 2000/01:Fi30 yrkandena 2 och 3.

Reservation 6 (m)

21. Banverket och Vägverket (Svedab)

Riksdagen bemyndigar regeringen att vidta de åtgärder i fråga om aktieägartillskott till Svensk-Danska Broförbindelser AB:s (Svedab) som föreslås under de förutsättningar som anges i propositionen och som utskottet anför i avsnittet Banverket och Vägverket (Svedab). Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2000/01:100 punkt 32 och avslår motion 2000/01:Fi30 yrkande 4.

Reservation 7 (m)

22. Banverkets låneram

Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av den av riksdagen för år 2001 beslutade låneramen i Riksgäldskontoret för Banverkets investeringar. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkt 33.

23. Ändring i lagen om tilldelning av spårkapacitet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1997:756) om tilldelning av spårkapacitet med den ändringen att den skall träda i kraft den 1 augusti 2001. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2000/01:100 punkt 12.

24. Framtida sjöfartsstödet

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Fi25 och 2000/01:Fi29 yrkande 3.

Reservation 8 (m)

Reservation 9 (kd)

25. Statens jordbruksverk

Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda ramanslaget 43:1 Statens jordbruksverk. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkt 34 i denna del.

26. Inkomsttitel 2556 Djurregisteravgifter

Riksdagen godkänner att inkomsttitel 2556 *Djurregisteravgifter* slopas och att avgiftsinkomsterna redovisas mot anslaget 43:1 *Statens jordbruksverk*. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkt 34 i denna del.

27. Arealersättning och djurbidrag m.m.

Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda ramanslaget 43:5 Arealersättningar och djurbidrag m.m. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkt 35.

28. Ram för ordinarie exportgarantier

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2001 ikläda staten betalningsansvar intill ett belopp av högst 175 000 000 000 kr för exportkreditgarantier. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkt 36.

29. Ändrade och nya anslag samt ändrade ramar för utgiftsområden för år 2001

Riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag för budgetåret 2001 i enlighet med bifogad specifikation samt tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anfört om omarrondering. Därmed bifaller riksdagen proposition 2000/01:100 punkt 37 samt delvis motion 2000/01:Fi32 och avslår motionerna 2000/01:Fi22, 2000/01:Fi23, 2000/01:Fi24, 2000/01:Fi27 yrkande 1, 2000/01:Fi30 yrkande 1 samt 2000/01:Fi31.

Reservation 10 (m)

Reservation 11 (fp)

Stockholm den 31 maj 2001

På finansutskottets vägnar

Jan Bergqvist

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jan Bergqvist (s), Mats Odell (kd), Gunnar Hökmark (m), Bengt Silfverstrand (s), Lisbet Calner (s), Lennart Hedquist (m), Sonia Karlsson (s), Anna Åkerhielm (m), Carin Lundberg (s), Siv Holma (v), Per Landgren (kd), Gunnar Axén (m), Yvonne Ruwaida (mp), Lena Ek (c), Karin Pilsäter (fp), Tommy Waidelich (s) och Lars Bäckström (v).

Förslag till beslut om tilläggsbudget 1 för budgetåret 2001 (punkt 29 i Förslag till riksdagsbeslut)

Utskottets förslag till ramar och anslag överensstämmer med regeringens förslag.

**Specifikation av ändrade ramar för utgiftsområden
samt ändrade och nya anslag för budgetåret 2001**

Tusental kronor

	Utgiftsområde Anslag	Regeringens förslag		
		Belopp enligt statsbudgeten 2001	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagnivå
1	Rikets styrelse	5 316 203	29 050	5 345 253
	45:1 Sametinget, <i>ramanslag</i>	14 703	1 600	16 303
	46:1 Allmänna val, <i>ramanslag</i>	25 000	1 400	26 400
	46:5 Valmyndigheten, <i>ramanslag</i>	Nytt	3 450	3 450
	90:5 Regeringskansliet m.m., <i>ramanslag</i>	3 269 649	22 600	3 292 249
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	1 307 655	3 700	1 311 355
	1:6 Statistiska centralbyrån, <i>ramanslag</i>	376 303	3 700	380 003
	2:2 Finansinspektionen, <i>ramanslag</i>	130 186	6 300	136 486
	2:4 Riksgäldskontoret: Förvaltningskostnader, <i>ramanslag</i>	256 402	-2 300	254 102
	2:7 Avgift för Stadshypotekskassans grundfond, <i>ramanslag</i>	9 400	-4 000	5 400
3	Skatteförvaltning och uppbörd	6 206 948	-2 700	6 204 248
	3:1 Riksskatteverket, <i>ramanslag</i>	442 682	-3 450	439 232
	3:2 Skattemyndigheterna, <i>ramanslag</i>	4 593 878	750	4 594 628
4	Rättsväsendet	23 973 166	773 000	24 746 166
	4:1 Polisorganisationen, <i>ramanslag</i>	12 298 318	770 000	13 068 318
	4:6 Kriminalvården, <i>ramanslag</i>	4 148 078	3 000	4 151 078
	4:10 Brottsoffermyndigheten, <i>ramanslag</i>	16 852	3 000	19 852
	4:11 Ersättning för skador på grund av brott, <i>ramanslag</i>	74 500	-3 000	71 500
5	Utrikesförvaltning och internationell sam- verkan	2 908 385	11 400	2 919 785
	5:1 Utrikesförvaltningen, <i>ramanslag</i>	1 816 068	11 400	1 827 468
6	Totalförsvaret	46 530 105	-4 000	46 526 105
	6:1 Förbandsverksamhet och beredskap m.m., <i>ramanslag</i>	18 266 092	703 700	18 969 792
	6:2 Fredsfrämjande truppinsatser, <i>ramanslag</i>	1 000 762	81 000	1 081 762
	6:3 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling, <i>ramanslag</i>	23 314 833	-787 000	22 527 833
	7:4 Statens räddningsverk: samhällets skydd mot olyckor, <i>ramanslag</i>	555 449	-1 700	553 749
7	Internationellt bistånd	14 966 011	-107 000	14 859 011
	8:1 Bistandsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	13 603 884	-107 000	13 496 884

	Utgiftsområde Anslag	Regeringens förslag		
		Belopp enligt statsbudgeten 2001	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagnivå
8	Invandrare och flyktingar	4 941 878	38 000	4 979 878
10:3	Kommunersättningar vid flyktingmottagande, <i>ramanslag</i>	2 238 565	-200 000	2 038 565
12:1	Migrationsverket, <i>ramanslag</i>	446 031	27 000	473 031
12:2	Mottagande av asylsökande, <i>ramanslag</i>	1 039 335	168 000	1 207 335
12:4	Utlänningsnämnden, <i>ramanslag</i>	70 483	5 000	75 483
12:7	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande, <i>ramanslag</i>	Nytt	38 000	38 000
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	29 373 625	0	29 373 625
13:5	Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd, <i>ramanslag</i>	23 407	-1 570	21 837
14:3	Bidrag till Nordiska hälsovårdshögskolan, <i>ramanslag</i>	16 896	1 970	18 866
14:10	Alkoholsortimentsnämnden, <i>ramanslag</i>	401	-400	1
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	101 949 802	3 100 000	105 049 802
19:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m., <i>ram- anslag</i>	38 425 000	3 000 000	41 425 000
19:8	Allmänna försäkringskassor, <i>ramanslag</i>	5 049 296	100 000	5 149 296
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	33 779 600	30 000	33 809 600
20:2	Efterlevandepensioner till vuxna, <i>ramanslag</i>	13 141 000	30 000	13 171 000
20:3	Bostadstillägg till pensionärer, <i>ramanslag</i>	10 264 000	-120 000	10 144 000
20:4	Delpension, <i>ramanslag</i>	177 600	120 000	297 600
13	Arbetsmarknad	63 030 635	-818 632	62 212 003
22:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivi- tetsstöd, <i>ramanslag</i>	38 962 000	-474 864	38 487 136
22:3	Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader, <i>ramanslag</i>	5 761 086	-343 768	5 417 318
14	Arbetsliv	8 541 971	-19 000	8 522 971
1:2	Statliga tjänstepensioner m.m., <i>ramanslag</i>	7 500 000	-19 000	7 481 000
16	Utbildning och universitetsforskning	34 845 518	-150 000	34 695 518
25:5	Statens institut för handikappfrågor i skolan, <i>ramanslag</i>	125 292	88 656	213 948
25:7	Specialskolemyndigheten och resurscenter, <i>ramanslag</i>	411 774	-73 656	338 118
25:8	Särskilda insatser på skolområdet, <i>ramanslag</i>	278 526	-15 000	263 526
25:10	Maxtaxa i barnomsorgen m.m., <i>ramanslag</i>	150 000	-150 000	0
25:70	Särskilda utgifter inom universitet och högs- kolor m.m., <i>ramanslag</i>	362 066	-20 000	342 066
25:76	Centrala studiestödsnämnden, <i>ramanslag</i>	351 995	17 500	369 495
25:77	Överklagandemyndigheten, <i>ramanslag</i>	5 000	2 500	7 500

Utgiftsområde Anslag	Regeringens förslag		
	Belopp enligt statsbudgeten 2001	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagnivå
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	7 806 918	16 766	7 823 684
28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturarbete och samarbete, <i>ramanslag</i>	224 463	18 916	243 379
28:14 Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigesfinska språknämnden, <i>obetecknat anslag</i>	4 569	176	4 745
28:19 Bidrag till bild- och formområdet, <i>ramanslag</i>	29 234	74	29 308
28:29 Centrala museer: Stiftelser, <i>obetecknat anslag</i>	192 919	-514	192 405
28:31 Bidrag till vissa museer, <i>obetecknat anslag</i>	30 500	264	30 764
28:38 Stöd till trossamfund, <i>ramanslag</i>	50 750	-2 150	48 600
30:1 Stöd till idrotten, <i>ramanslag</i>	457 240	-400	456 840
30:4 Stöd till friluftsförbund, <i>obetecknat anslag</i>	13 000	400	13 400
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	1 634 740	-513 000	1 121 740
21:1 Bostadsbidrag, <i>ramanslag</i>	4 760 000	-500 000	4 260 000
31:5 Bidrag till fonden för fukt- och mögelskador, <i>ramanslag</i>	50 000	-10 000	40 000
31:12 Investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder, <i>ramanslag</i>	Nytt	1 000	1 000
34:1 Stöd till lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet, <i>ramanslag</i>	1 364 500	-4 000	1 360 500
20 Allmän miljö- och naturvård	2 200 522	4 000	2 204 522
34:1 Naturvårdsverket, <i>ramanslag</i>	303 138	4 000	307 138
22 Kommunikationer	24 690 313	-10 000	24 680 313
34:1 Bidrag till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut m.m., <i>ramanslag</i>	203 077	20 000	223 077
36:1 Vägverket: Administration, <i>ramanslag</i>	1 044 730	-257 600	787 130
36:2 Väghållning och statsbidrag, <i>ramanslag</i>	13 662 925	230 000	13 892 925
36:3 Banverket: Administration, <i>ramanslag</i>	749 849	-2 400	747 449
36:8 Bidrag till sjöfarten, <i>ramanslag</i>	409 000	105 000	514 000
36:10 Ersättning till Statens järnvägar i samband med utdelning från AB Swedcarrier, <i>ramanslag</i>	140 000	-90 000	50 000
36:12 Rikstrafiken: Trafikupphandling, <i>ramanslag</i>	790 000	-15 000	775 000
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	13 677 015	-10 500	13 666 515
25:1 Sveriges lantbruksuniversitet, <i>ramanslag</i>	1 199 121	1 000	1 200 121
26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och kollektiv forskning, <i>ramanslag</i>	240 263	-6 000	234 263
42:1 Statens veterinärmedicinska anstalt, <i>ramanslag</i>	93 706	5 000	98 706
43:1 Statens jordbruksverk, <i>ramanslag</i>	300 456	-3 400	297 056
43:7 Räntekostnader för förskottade arealersättningar m.m., <i>ramanslag</i>	79 700	-2 100	77 600
43:16 Åtgärder inom livsmedelsområdet, <i>ramanslag</i>	25 000	-3 000	22 000
44:4 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m., <i>ramanslag</i>	20 000	-2 000	18 000

Utgiftsområde Anslag		Regeringens förslag		
		Belopp enligt statsbudgeten 2001	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagnivå
24	Näringsliv	3 517 539	-56 240	3 461 299
26:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling, <i>ramanslag</i>	1 005 949	-89 960	915 989
38:1	Myndigheten för företagsutveckling: Förvaltningskostnader, <i>ramanslag</i>	183 537	20 000	203 537
38:6	Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning, <i>ramanslag</i>	4 924	4 000	8 924
38:10	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Bidrag till riksmätplatser, <i>ramanslag</i>	13 947	2 700	16 647
38:12	Bidrag till standardisering, provnings- och mätteknisk FoU m.m., <i>ramanslag</i>	80 388	-1 000	79 388
38:14	Rymdverksamhet, <i>ramanslag</i>	535 809	-1 700	534 109
39:3	Exportfrämjande verksamhet, <i>ramanslag</i>	173 656	-5 000	168 656
39:5	Investeringsfrämjande, <i>ramanslag</i>	51 357	14 720	66 077
40:1	Marknadsdomstolen, <i>ramanslag</i>	5 112	500	5 612
40:2	Konsumentverket, <i>ramanslag</i>	92 972	-2 000	90 972
40:3	Allmänna reklamationsnämnden, <i>ramanslag</i>	16 691	1 500	18 191
25	Allmänna bidrag till kommuner	99 362 633	140 280	99 502 913
91:1	Generellt statsbidrag till kommuner och landsting, <i>ramanslag</i>	78 105 500	150 000	78 255 500
91:2	Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting, <i>reservationsanslag</i>	2 066 200	-9 720	2 056 480
Summa anslagsförändring på tilläggsbudget			2 455 124	

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I den ekonomiska vårpropositionen (prop. 2000/01:100, punkterna 11–37, avsnitt 8) föreslår regeringen ändringar på tilläggsbudget.

Med anledning av förslagen om tilläggsbudget har 12 motioner väckts. Regeringens förslag och motionsförslagen återges i *bilaga 1*.

Finansutskottet har berett berörda utskott tillfälle att yttra sig över de förslag i propositionen jämte motioner som rör respektive utskotts område.

De lagförslag som regeringen lägger fram i propositionen återges i *bilaga 2*.

En sammanställning av regeringens och partiernas förslag till ändrade och nya anslag på tilläggsbudget 2001 finns i *bilaga 3*.

Yttranden har avlämnats från

- konstitutionsutskottet (2000/01:KU15y),
- skatteutskottet (2000/01:SkU6y),
- justitieutskottet (2000/01:JuU4y),
- utrikesutskottet (2000/01:UU4y)
- försvarsutskottet (2000/01:FöU5y)
- socialförsäkringsutskottet (2000/01:SfU6y jämte delar av 2000/01:SfU5y),
- socialutskottet (protokollsutdrag 2000/01:36.4),
- kulturutskottet (protokollsutdrag 2000/01:25.3),
- trafikutskottet (2000/01:TU2y jämte delar av 2000/01:TU1y),
- miljö- och jordbruksutskottet (2000/01:MJU2y),
- näringsutskottet (protokollsutdrag 2000/01:25.3),
- arbetsmarknadsutskottet (protokollsutdrag 2000/01:25) och
- bostadsutskottet (2000/01:BoU6y).

Yttrandena återfinns i *bilagorna 4–18*.

Utbildningsutskottet har beslutat att inte avge något yttrande.

Utskottets överväganden

Inledning

Enligt 9 kap. 5 § regeringsformen kan riksdagen för löpande budgetår på tilläggsbudget göra en ny beräkning av statsinkomster samt ändra och anvisa nya anslag. Utskottet behandlar förslagen på tilläggsbudget utgiftsområdesvis. I det avslutande avsnittet *Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsområden på tilläggsbudget* redovisar utskottet konsekvenserna av sina ställningstaganden för anslag och utgiftsområden för 2001.

Finansiering av investeringar och rörelsekapital

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att regeringen för budgetåret 2001 får besluta om krediter för myndigheters räntekonton i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 16 900 000 000 kr. Vidare tillstyrker utskottet att regeringen för budgetåret 2001 får besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet intill ett belopp av 20 300 000 000 kr. Därmed tillstyrks punkterna 13 och 14 i propositionen.

Propositionen

Enligt lagen (1996:1059) om statsbudgeten fastställer riksdagen årligen en kreditram inom vilken regeringen får besluta att rörelsekapital i statens verksamhet skall finansieras med krediter i Riksgäldskontoret (21 §). Vidare fastställer riksdagen årligen en total låneram i Riksgäldskontoret för investeringar som används i statens verksamhet (20 §).

I syfte att tillgodose statliga myndigheters behov av rörelsekapital föreslår regeringen att den totala kreditramen höjs med 2 300 000 000 kr, dvs. till 16 900 000 000 kr. Højningen är bl.a. en följd av att Premiepensionsmyndighetens (PPM) behov av rörelsekapital tidigare finansierats med lån avseende anläggningstillgångar. PPM skall på sikt bli helt avgiftsfinansierad. Under uppbyggnadsskedet finansieras dock myndigheten genom krediter och lån i Riksgäldskontoret.

Den totala låneramen för investeringar i anläggningstillgångar föreslås sänkas med 600 miljoner kronor, det vill säga till 20 300 000 000 kr. Förslaget om minskad låneram är föranlett av att PPM:s rörelsekapital i stället skall tillgodoses från ramen för räntekontokrediter. Att den föreslagna minskningen av låneramen för investeringar inte blir större är en följd av att en renodling av vissa andra myndigheters krediter också bör genomföras i sammanhanget.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker propositionen (punkterna 13 och 14).

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

27:2 Presstöd

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen bifaller regeringens förslag att reglerna för presstöd ändras så att stödbeloppen för driftsstödet höjs med 12 % och örestalen för distributionsstödet med 5 % fr.o.m. den 1 januari 2001. Därmed tillstyrks punkt 15 i propositionen. Motstående motioner avstyrks.

Jämför reservationerna 1 (m, fp) och 2 (kd).

Propositionen

Efter en översyn avseende dagspressens ekonomiska situation gör regeringen bedömningen att det behövs ökade statliga insatser för att bibehålla mångfalden på dagstidningsmarknaden. Utan ökat statligt stöd föreligger en risk för att många tidningar tvingas lägga ned eller minska utgivningen under de närmaste åren. Därför föreslås en generell höjning av *driftsstödet* med 12 % fr.o.m. den 1 januari 2001. Tillsammans med den höjning av driftsstödet med 3 % fr.o.m. 2001 som riksdagen redan beslutat om (prop. 2000/01:1, bet. 2000/01:KU1, rskr. 2000/01:65) kan en ytterligare höjning bidra till att lösa många andratidningars akuta ekonomiska problem. En höjning av stödet bör dessutom kunna bidra till att skapa förutsättningar för en förbättrad ekonomisk situation för dessa tidningar även på längre sikt. Höjningen sker genom att stödbeloppen höjs med 12 %.

Samdistributionen bidrar till en effektiv distribution och en bred spridning av dagstidningar. Nivån på *distributionsstödet* har trots ökade kostnader för distributionen varit oförändrad sedan 1997 då örestalen för stödet skrevs upp med 6 %. Distributionsstödet andel av de totala distributionskostnaderna har minskat under en följd av år. Om distributionsstödet andel av de totala distributionskostnaderna minskar ytterligare uppstår en risk för att stora tidningsföretag väljer att avstå från distributionsstödet. De kan då överge den s.k. likaprisprincipen och ta ut ett högre pris av de mindre tidningarna för distributionen. Mot denna bakgrund föreslås en höjning av distributionsstödet med 5 % fr.o.m. den 1 januari 2001. Höjningen sker genom att örestalen för stödet skrivs upp med 5 %.

Med utgångspunkt i ett oförändrat antal stödberättigade tidningar beräknas utgifterna för presstödet öka med ca 48 miljoner kronor under 2001, varav höjningen av driftsstödet motsvarar ca 44 miljoner kronor och höjningen av

distributionsstödet motsvarar ca 4 miljoner kronor. De ökade utgifterna ryms inom det av riksdagen för 2001 anvisade anslaget.

Motioner

I motion Fi20 yrkande 27 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) föreslås att regeringens förslag om ändrade presstödsregler skall avslås. Motionärerna anför att presstödet sedan ett trettioårigt år har haft i stort samma inriktning, trots att medielandskapet förändrats dramatiskt. Det nuvarande presstödet konserverar en viss mediestruktur och snedvrider konkurrensen. Motionärerna anser att presstödet bör kunna skäras ned kraftigt.

Även i motion Fi28 av Per Unckel m.fl. (m) föreslås att regeringens förslag om ändrade presstödsregler skall avslås. Motionärerna menar att presstödet inte har bidragit till att tidningar i ekonomiska svårigheter har kunnat räddas som förväntat. Stödet har bidragit till att strukturella reformer har försenats och att konkurrensvillkoren snedvridits. Att höja presstödet för att medel frigjorts till följd av tidningen Arbetets nedläggning är enligt motionärerna inte motiverat. Vidare menar motionärerna att den föreslagna höjningen är onödig eftersom de anser att presstödet skall avskaffas.

I motion Fi29 yrkande 1 av Mats Odell m.fl. (kd) begärs att riksdagen avslår regeringens förslag att ändra stödbeloppen för driftsstöd med 12 %. Motionärerna framhåller att det är relativt kraftiga ökningar av driftsstödet som föreslås. De accepterar uppjusteringen av samdistributionsstödet med 5 %. Regelförändringen vad avser driftsstödet anser de däremot bör avslås.

Konstitutionsutskottets yttrande

Konstitutionsutskottet tillstyrker i sitt yttrande KU15y propositionen och avstyrker motionerna.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med konstitutionsutskottet, propositionen (punkt 15). Motionerna Fi20 (fp) yrkande 27, Fi28 (m) och Fi29 (kd) yrkande 1 avstyrks.

45:1 Sametinget

Propositionen

Sametinget har under perioden 1996–1999 varit ansvarigt för genomförandet av de samiska utvecklingsprogrammen inom MÅL 6, Interreg, Nordkalotten och Nordens Gröna Bälte. Den nya programperioden 2001–2006 har inletts, och behovet av ytterligare anslagsmedel är större än tidigare då bl.a. andelen tekniskt stöd i vissa fall blir lägre och kostnaderna också blir högre på grund av start och organisering. För att programmen skall kunna genomföras bör anslaget 45:1 *Sametinget* ökas med 1 600 000 kr. Finansiering sker genom att

anslaget 44:4 *Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.* inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar minskas.

Konstitutionsutskottets yttrande

Konstitutionsutskottet tillstyrker i sitt yttrande KU15y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med konstitutionsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

46:1 Allmänna val

Propositionen

Från och med den 1 juli 2001 överförs ansvaret för drift och förvaltning av det IT-stöd som avses användas vid valen från och med 2002 från Riksskatteverket till den nyinrättade Valmyndigheten. Kostnaderna för driften och förvaltningen av detta IT-stöd har hittills belastat anslaget 3:2 *Skattemyndigheterna* under utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd. Den särskilde utredare som fått i uppdrag att förbereda och genomföra bildandet av den nya myndigheten (dir. 2001:4) har föreslagit att kostnaderna för driften och förvaltningen av IT-stödet som används vid valen i fortsättningen i stället skall belasta anslaget 46:1 *Allmänna val*. Regeringen föreslår att anslaget 46:1 *Allmänna val* ökas med 1 400 000 kr. Finansieringen sker genom att anslaget 3:2 *Skattemyndigheterna* under utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd minskas med motsvarande belopp.

Konstitutionsutskottets yttrande

Konstitutionsutskottet tillstyrker i sitt yttrande KU15y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med konstitutionsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

46:5 Valmyndigheten

Propositionen

En särskild utredare har utrett frågan om att flytta funktionen som central valmyndighet från Riksskatteverket till en annan myndighet. Utredaren har i denna fråga föreslagit att en ny myndighet inrättas. Regeringen avser att inrätta en ny valmyndighet den 1 juli 2001. Valmyndigheten skall ha formen av en nämndmyndighet och vara central valmyndighet enligt vallagen (1997:157). Regeringen har tillsatt en särskild utredare för att förbereda och genomföra bildandet av den nya myndigheten.

För Valmyndighetens verksamhet bör ett nytt ramanslag 46:5 *Valmyndigheten* uppföras under utgiftsområde 1 Rikets styrelse. Medlen avser myndighetens förvaltningskostnader. Regeringen föreslår därför att ett nytt anslag uppförs på statsbudgeten för detta ändamål och att 3 450 000 kr anvisas för 2001. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd uppförda anslaget 3:1 *Riksskatteverket* minskas med motsvarande belopp.

Konstitutionsutskottets yttrande

Konstitutionsutskottet tillstyrker i sitt yttrande KU15y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med konstitutionsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

90:5 Regeringskansliet m.m.

Propositionen

Utökade bemanningskrav för Försvarsdepartementet utomlands har lett till större utgifter än vad regeringen tidigare beräknat. Regeringen anser därför att 22 600 000 kr behöver tillföras anslaget 90:5 *Regeringskansliet m.m.*

Finansiering sker genom att anslag inom utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan och utgiftsområde 6 Totalförsvar minskas med sammantaget motsvarande belopp.

Konstitutionsutskottets yttrande

Konstitutionsutskottet tillstyrker i sitt yttrande KU15y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med konstitutionsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

1:6 Statistiska centralbyrån

Propositionen

Statistiska centralbyrån (SCB) ansvarar för äktenskapsregistret. Kostnaderna för verksamheten finansieras genom att de sökande betalar avgifter hos tingsrätterna som dessa redovisar mot en inkomsttitel. Riksskatteverket har däref-

ter från inkomsttitel överfört medel till SCB motsvarande kostnaderna för verksamheten. Riksrevisionsverket har påpekat att detta förfarande kan sakna författningsstöd. Regeringen föreslår att SCB:s anslag i stället tillförs medel motsvarande ett genomsnitt av de senaste årens kostnader för driften av äktenskapsregistret. Anslaget 1:6 *Statistiska centralbyrån* bör av detta skäl ökas med 3 700 000 kr.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker propositionens förslag (punkt 37 delvis).

2:2 Finansinspektionen

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget 2:2 *Finansinspektionen* ökas med 6 300 000 kr. Finansiering sker genom att anslaget 2:4 *Riksgäldskontoret: Förvaltningskostnader* minskas med 2 300 000 kr och genom att anslaget 2:7 *Avgift för stadshypotekskassans grundfond* minskas med 4 000 000 kr.

International Organization of Securities Commissions (IOSCO) arrangerar sitt årsmötet under 2001 i Stockholm. I IOSCO ingår ett stort antal tillsynsmyndigheter, flera börser och marknadsplatser som anslutna medlemmar. Värdepappersföretag och branschorganisationer ingår som observatörer. Årsmötet förväntas samla ca 800 deltagare från närmare 100 länder. Finansinspektionen skall stå som värd för årsmötet i samarbete med OM Stockholmsbörsen. IOSCO:s årsmöte kommer nu liksom tidigare att finansieras via deltagaravgifter, statsbidrag och några utvalda sponsorer. Konferensen i Stockholm beräknas totalt kosta ca 15–17 miljoner kronor och genomförs och redovisas helt avskild från inspektionens övriga löpande verksamhet.

Finansinspektionen har på regeringens uppdrag utrett förutsättningarna för att införa ett internt graderingssystem för stabiliteten i de finansiella instituten efter ett antal kriterier. Systemet syftar till att vidareutveckla det nuvarande systemet avseende tillsyn för de väsentliga instituten och resultera i en årlig samlad riskbedömning. Det interna graderingssystemet utgör också ett steg till att anpassa tillsynen till de ökade insatserna som de nya planerade reglerna för kapitaltäckning förutsätter. Finansutskottet har i betänkande 2000/01:FiU2 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning också berört frågan om det interna graderingssystemet. Finansieringsåtgärderna har ingen inverkan på den verksamhet som bedrivs inom ramen för anslaget 2:4 *Riksgäldskontoret: Förvaltningskostnader* och anslaget 2:7 *Avgift för stadshypotekskassans grundfond*.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker propositionens förslag (punkt 37 delvis).

2:9 Bidrag till kapitalet i Europeiska utvecklingsbanken

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att anslaget 2:9 *Bidrag till kapitalet i Europeiska utvecklingsbanken* får användas även för årlig medlemsavgift till Europarådets utvecklingsbank. Därmed tillstyrks punkt 16 i propositionen.

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget 2:9 *Bidrag till kapitalet i Europeiska utvecklingsbanken* får användas även för årlig medlemsavgift till Europarådets utvecklingsbank.

Uppgiften för att finansiera medlemsavgiften till Europarådets utvecklingsbank har förts från det under utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan uppförda anslaget 5:4 *Bidrag till vissa internationella organisationer* till utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning. Den årliga medlemsavgiften till Europarådets utvecklingsbank på 36 526 euro är för liten för att motivera ett eget anslag. Närmaste anslagsändamål är 2:9 *Bidrag till kapitalet i Europeiska utvecklingsbanken*, där ett ekonomiskt utrymme finns som medger betalning av denna medlemsavgift. Finansieringsåtgärden påverkar inte möjligheten att medverka till kapitalhöjningen i EBRD.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker propositionens förslag (punkt 16).

Utskottet vill dock påpeka att det inte är tillfredsställande att ett anslags benämning inte täcker ändamålet. Om regeringen avser att föreslå riksdagen att det nu aktuella anslaget skall anvisas för det nya ändamålet även under 2002 förutsätter utskottet att regeringen överväger en mer adekvat benämning på anslaget.

Ägande av Vasallen AB

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att överta aktierna i Vasallen AB genom utdelning eller annat förfarande. Därmed tillstyrks punkt 17 i propositionen.

Propositionen

Riksdagen godkände regeringens förslag (prop. 1996/97:4, bet. 1996/97:FöU1, rskr. 1996/97:109) att vissa organisationsenheter inom Försvarsmakten skulle läggas ned före den 1 januari 1999 och att alla avvecklingsåtgärder skall vara genomförda före den 1 januari 2000. Enligt regering-

ens förslag skulle genomförandet av avvecklingen påbörjas direkt efter riksdagens beslut och slutföras så snabbt som möjligt. Regeringen avsåg att lämna närmare anvisningar om genomförandet till Försvarsmakten. Ett antal organisationsenheter skulle läggas ned enligt riksdagsbeslutet.

I 1997 års ekonomiska vårpropositionen (prop. 1996/97:150, bet. 1996/97:FiU20, rskr. 1996/97:284) redogjorde regeringen för att ett aktiebolag skulle bildas för att utveckla försvarsfastigheter som skulle avvecklas genom 1996 års försvarsbeslut. För att utveckla och förädla före detta försvarsfastigheter för ny användning och för att slutligen sälja fastigheterna på kommersiella villkor bildades fastighetsbolaget Vasallen AB i september 1997. Det nybildade bolaget blev då ett dotterbolag till Civitas Holding AB, tidigare Vasakronan Holding AB. Från starten förvärvade Vasallen AB ett antal fastigheter i olika kommuner från Fortifikationsverket.

För att säkerställa den finansiella uthålligheten i bolaget ansåg regeringen att det då var en fördel att inordna bolaget i en större fastighetskoncern som dessutom har kompetens och erfarenhet av liknande utvecklingsprojekt.

Vasallen AB har efter det senaste försvarsbeslutet år 2000 förvärvat ytterligare fastigheter från staten genom Fortifikationsverket. Regeringen avser nu att skilja ut dotterbolaget Vasallen AB ur Civitaskoncernen. Bolaget föreslås tills vidare ägas direkt av staten. Den finansiella säkerheten och kompetensen finns numera i Vasallen AB. Ett direktägarande av aktierna i Vasallen AB innebär vidare att bolaget följs på nära håll och att täta dialoger kan genomföras mellan ägare och bolag. Avskiljandet av Vasallen AB skall också ses som ytterligare ett led i en renodling av Civitaskoncernens fastighetsbestånd.

Mot denna bakgrund föreslås att regeringen, genom utdelning eller på annat sätt, får överta aktierna i Vasallen AB.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker propositionens förslag (punkt 17).

Avveckling av Brisingen Holding AB

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att riksdagen bemyndigar regeringen att avveckla Brisingen Holding AB. Därmed tillstyrks punkt 18 i propositionen.

Propositionen

Genom Finansdepartementet köpte staten den 10 juli 1997 ett vilande bolag, Securum Lagerbolag 19 AB från Securum Aktier AB. Bolaget namnändrades till Brisingen Holding AB. Köpeskilling var 50 000 kr, och utgiften belastade anslaget B 6 *Värdering av aktier i Värdepapperscentralen AB* (prop. 1996/97:150, bet. 1996/97:FiU20, rskr. 1996/97:284). Bolaget förvärvades i syfte att kunna utnyttjas vid vissa infrastrukturella åtgärder.

Det har nu visat sig att det fortfarande vilande bolaget Brisingen Holding AB inte behövs för några infrastrukturella åtgärder och att staten i övrigt inte heller har behov av att äga bolaget. Bolaget har heller inte efter förvärvet haft någon verksamhet eller några anställda.

Regeringen föreslås därför bemyndigas att avveckla bolaget. Inkomster från avvecklingen skall redovisas mot inkomsttitel 3312 Övriga inkomster av försäld egendom.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker propositionens förslag (punkt 18).

Utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd

3:2 Skattemyndigheterna

Propositionen

Regeringen föreslår att skattemyndigheterna skall kompenseras för administrationskostnaderna för uttag av avgifter till registrerade trossamfund (prop. 1998/99:124 avsnitten 4.5.1 och 7.1). Förberedelsekostnaderna har beräknats till 75 000 kr per samfund. Kostnaderna i övrigt kan beräknas till 21 kr per person. Regeringen har beslutat om uppbördshjälp för sju trossamfund. Enligt uppgift från Riksskatteverket kommer skattemyndigheterna att 2001 svara för uppbörden avseende 77 363 personer. Kostnaderna härför beräknas till 2 150 000 kr. Regeringen föreslår därför att anslaget 3:2 *Skattemyndigheterna* ökas med 2 150 000 kr. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid uppförda anslaget 28:38 *Stöd till trossamfund* minskas med motsvarande belopp. Vidare skall anslaget 3:2 *Skattemyndigheterna* minskas med 1 400 000 kr för att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 1 Rikets styrelse uppförda anslaget 46:1 *Allmänna val*.

Skatteutskottets yttrande

Skatteutskottet tillstyrker i sitt yttrande SkU6y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med skatteutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

4:1 Polisorganisationen

Propositionen

Polisens ekonomiska situation är fortsatt bekymmersam. Vid ingången av 2001 hade polisen utnyttjat en anslagskredit på 304 miljoner kronor. I år beräknas förbrukningen överstiga anslaget med 406 miljoner kronor. Det leder till ett underskott på drygt 700 miljoner kronor vid årets slut. Polisen måste fortsätta att arbeta aktivt för att effektivisera resursanvändningen. För att inte äventyra verksamheten är dock ett resurstillskott för innevarande år nödvändigt. Regeringen föreslår därför att anslaget tillförs 770 000 000 kr.

Motionen

I motion Fi24 av Bo Lundgren m.fl. (m) begärs ett tillkännagivande om behovet av ytterligare utbildningsplatser inom polisutbildningen (yrkande 1). Motionärerna föreslår också ett tillkännagivande om behovet av förstärkning av anslaget 4:1 Polisorganisationen med 250 miljoner kronor utöver regeringens förslag (yrkande 2). Vidare begärs ett tillkännagivande om behovet av civilanställd personal hos polisen (yrkande 3).

Justitieutskottets yttrande

Justitieutskottet tillstyrker i sitt yttrande JuU4y propositionens förslag och avstyrker motionen.

Justitieutskottet konstaterar först att utgiftsprognosen för rättsväsendet pekar på att utgifterna innevarande budgetår kommer att uppgå till 24 592 miljoner kronor eller 619 miljoner kronor mer än vad som budgeterats.

Som framgår av propositionen är det främst polisen som kommer att överskrida sin budget. Följaktligen föreslår regeringen att merparten av nytillskottet, 770 miljoner kronor, skall tillföras polisen. Prognosen pekar för polisens del på ett ackumulerat underskott vid årets slut på drygt 700 miljoner kronor inklusive effekterna av de nedan nämnda minskade hyreskostnaderna. Vid bedömningen av polisens medelsbehov måste nämligen hänsyn också tas till att regeringen aviserat sin avsikt att göra en indragning på 170 miljoner kronor från polisens anslag. Bakgrunden är att polisens kompensation för hyreskostnader har varit felaktigt beräknade. Nettotillskottet till polisens budget blir alltså 600 miljoner kronor vilket, enligt justitieutskottets mening, innebär en betydande förbättring av polisens ekonomiska situation. Polisen måste dock fortsätta att arbeta aktivt på att effektivisera resursanvändningen, något som i sig knappast kan betecknas som negativt.

När det gäller motionen utgår justitieutskottet från att avsikten är att tillföra polisen ytterligare resurser i syfte att förstärka polisutbildningen och öka antalet civilanställda. Justitieutskottet delar i och för sig motionärernas uppfattning om att det är nödvändigt att utöka polisutbildningen och att åt-

minstone en del av polisens personalproblem kan lösas genom fler civilanställda, särskilt inom den brottsutredande verksamheten där behovet av experter i många fall är stort. Detta är frågor som justitieutskottet behandlat vid ett stort antal tillfällen under senare år (senast 2000/01:JuU1 s. 39 f.). Justitieutskottet kan också konstatera att Rikspolisstyrelsen utförligt behandlat hithörande frågor i sitt budgetunderlag för 2002–2004 och att arbete pågår i Regeringskansliet med nästa års budget. Enligt justitieutskottets mening bör dessa frågor, som har strategisk betydelse för utvecklingen av polisverksamheten, beredas i budgetsammanhang så som också sker. Justitieutskottet kan dock inte undvika att anmärka att den utbyggnad redan i år av polisutbildningen som förespråkas i motionen knappast är möjlig med bibehållna kvalitetskrav, och justitieutskottet är inte berett att göra avkall på de kvalitetskrav som ovillkorligen måste ställas på utbildningen. När det slutligen gäller den utökning av polispersonalen under året som förespråkas i motionen kan justitieutskottet konstatera att de polisaspiranter som lämnar Polishögskolan i vår redan har fått anställning vid landets polismyndigheter. Enligt Rikspolisstyrelsen finns det inte heller några färdigutbildade, arbetssökande poliser. Det framstår alltså som osannolikt att det skulle gå att på några månaders sikt rekrytera ett stort antal polismän som kan träda i tjänst omedelbart.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med justitieutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis). Motion Fi24 (m) avstyrks.

4:6 Kriminalvården

Propositionen

Kostnader för författningsreglerade personskador inom kriminalvården har hittills finansierats genom att det under utgiftsområde 14 Arbetsliv upptagna anslaget 1:2 *Statliga tjänstepensioner m.m.* har belastats. Från och med i år tillämpas en premiebaserad försäkringsteknisk lösning i Kammarkollegiets regi. I och med detta föreslås att anslaget 1:2 *Statliga tjänstepensioner m.m.* minskas och anslaget 4:6 *Kriminalvården* ökas. Överföringsbeloppet motsvarar ett genomsnitt av kostnaderna för intagna m.fl. enligt lagen (1977:266) om statlig ersättning vid ideell skada m.m. under de tre senaste åren. Anslaget 4:6 *Kriminalvården* bör av detta skäl ökas med 3 000 000 kr.

Justitieutskottets yttrande

Justitieutskottet tillstyrker i sitt yttrande JuU4y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med justitieutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

4:10 Brottsoffermyndigheten

Propositionen

I regeringens proposition Stöd till brottsoffer (prop. 2000/01:79) föreslås ett flertal åtgärder som syftar till att förbättra omhändertagandet av och stödet till brottsoffer. Förutom författningsändringar föreslås ett antal myndighetsgemensamma uppdrag. Brottsoffermyndigheten har en central roll i flera av dessa uppdrag, särskilt vad gäller uppdragen rörande utbildning om brottsofferfrågor och vittnesstödsverksamhet vid landets tingsrätter. Anslaget bör därför tillföras 3 000 000 kr. Finansiering sker genom att anslaget 4:11 *Er-sättning för skador på grund av brott* minskas med motsvarande belopp.

Justitieutskottets yttrande

Justitieutskottet tillstyrker i sitt yttrande JuU4y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med justitieutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

Utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan

5.1 Utrikesförvaltningen

Propositionen

Den nya och processinriktade organisationen för hantering av utlänningsärenden, som infördes under 1999, innebär att en större del av tillstånds- och ärendehantering koncentrerats till svenska utlandsmyndigheter. Avsikten är att de skall arbeta direkt mot Migrationsverket i Norrköping. För detta ändamål har ett omfattande IT-stöd utvecklats. På grund av tekniska svårigheter under utvecklingsarbetet samt ökade tekniska krav när det gäller säkerhet och snabbhet i dataförbindelserna för att undvika långdragna tillståndsprocesser, har projektkostnaderna ökat för såväl utrikesförvaltningen som Migrationsverket jämfört med vad som tidigare planerats. Regeringen anser därför att ytterligare 14 000 000 kr behöver tillföras utrikesförvaltningen.

Finansieringen av det ökade anslaget till utrikesförvaltningen sker genom att avgifter, som kommer att tas ut för ansökningar om uppehålls- och arbetstillstånd vid utlandsmyndigheterna, och som beräknas uppgå till 14 000 000 kr, tillförs en inkomsttitel.

Anslaget skall samtidigt minskas med 2 600 000 kr till följd av ändrat kostnadsansvar för försvarsattachéers kanslilokaler.

Utrikesutskottets yttrande

Utrikesutskottet påpekar i sitt yttrande UU4y att regeringen föreslår en ökning med 14 miljoner kronor. Av dessa medel är 11,4 miljoner kronor avsedda att användas för att till del avhjälpa tekniska svårigheter som uppstått vid utvecklandet av IT-stödet för hantering av utlänningsärenden i vad rör förbindelserna mellan svenska utlandsmyndigheter och Migrationsverket i Norrköping samt för att möta ökade tekniska krav i samband därmed. Enligt vad utrikesutskottet erfarit kommer övriga delar av kostnaderna för här aktuella åtgärder att bestridas med medel från utgiftsområde 8 (Migrationsverkets anslag).

Inom ramen för sitt arbete med uppföljning och utvärdering har utrikesutskottet granskat utrikesförvaltningens bokslut för budgetåret 2000 och därvid, genom föredragning av Utrikesdepartementets expeditionschef, särskilt fått belyst sammanslagningen av Regeringskansliets två IT-organisationer, den inom Utrikesdepartementet och den för övriga Regeringskansliet, vilken genomfördes med verkan fr.o.m. den 1 januari 2000. Kostnaderna för Regeringskansliets, inklusive Utrikesdepartementets, IT-verksamhet skall efter sammanslagningen av de två organisationerna i princip bestridas med medel från utgiftsområde 1.

Mot denna bakgrund är det inte omedelbart uppenbart varför regeringen på tilläggsbudget för innevarande budgetår äskar medel för ovan beskrivna IT-projekt över utgiftsområde 5. På förfrågan har uppgivits att så sker av tekniska orsaker, vilka sammanhänger med att projektarbetet inleddes redan 1999 i samband med omorganisationen av hanteringen av utlänningsärendena och därmed före sammanslagningen av IT-enheterna. Dessutom ligger delar av projektet såsom verksamhetsutveckling, utbildning av UD:s egen personal och kurirkostnader inom departementets förvaltningsansvar. Huvuddelen av kostnaderna för utvecklingen av departementets IT-stöd i migrationshanteringen finansieras via utgiftsområde 1. Större delen av de 14 miljoner kronorna kommer därför att användas för att finansiera de oförutsedda kostnadsökningarna på utgiftsområde 1.

Beaktande vad som erfarits kan utrikesutskottet inte utesluta att särskilda omständigheter i fallet kan göra förfarandet ursäktligt. Utrikesutskottet vill emellertid som sin uppfattning uttrycka att det valda förfaringssättet är mindre lämpligt och att det, om det upprepas, särskilt bör påtalas.

Samtidigt som regeringen föreslår att anslaget 5.1 Utrikesförvaltningen skall ökas med 14 miljoner kronor föreslår den att det minskas med 2 600 000 kr till följd av ändrat kostnadsansvar för försvarsattachéers kanslilokaler. Utrikesutskottet, som har underrättat sig om bakgrunden härtill, har ingen invändning mot förslaget.

Mot bakgrund av det anförda tillstyrker utrikesutskottet propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med utrikesutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

Motion om medel till utrikesförvaltningen**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motion Fi20 (fp) yrkande 29 om tillkännagivande om medel till utrikesförvaltningen.
Jämför reservation 3 (m, kd, c, fp).

I motion 2000/01:Fi20 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) föreslås att riksdagen gör ett tillkännagivande till regeringen om behovet av ytterligare 25 miljoner kronor på anslaget 5:1 Utrikesförvaltningen inom utgiftsområde 5 för att bibehålla ambassaderna i Tunis, Lima, Beirut och vid Heliga stolen (yrkande 29).

Utrikesutskottets yttrande

Enligt utrikesutskottet, som har avlämnat yttrande UU4y till finansutskottet, finns inte utrymme för att genomföra förslaget, varför det bör avstyrkas.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet avstyrker, i likhet med utrikesutskottet, motion Fi20 (fp) yrkande 29.

Ansökningsavgifter för uppehålls- och arbetstillstånd**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker att regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om avgifter för ansökan om uppehålls- och arbetstillstånd enligt de riktlinjer som föreslås. Därmed tillstyrks punkt 19 i propositionen.

Propositionen

Regeringen föreslår att den bemyndigas att meddela föreskrifter om avgifter för ansökan om uppehålls- och arbetstillstånd som görs av andra än personer som i Sverige söker uppehållstillstånd hos Migrationsverket på grund av skyddsbehov eller anhöriga som söker uppehållstillstånd på grund av familjanknytning till personer som fått uppehållstillstånd enligt 3 kap. utlänningslagen eller på grund av humanitära skäl. Undantag görs också för personer som omfattas av EES-avtalet eller andra internationella överenskommelser samt för personer som tas ut på den s.k. flyktingkvoten för vidarebosättning i Sverige. Avgifterna skall redovisas mot inkomstitel 2511.

Socialförsäkringsutskottets yttrande

Socialförsäkringsutskottet påpekar i sitt yttrande SfU6y att som grundprincip föreslås att ansökningar om arbets- och uppehållstillstånd skall vara avgiftsbelagda. Avgifterna utgår, i likhet med vad som gäller för andra avgifter, i form av ansökningsavgifter. Från denna princip görs ett antal undantag, där det av olika skäl anses vara olämpligt att ta ut en avgift. Ansökningar om uppehållstillstånd på grund av skyddsbehov, när ansökan görs i Sverige, utgör ett sådant undantag. Vidare kan avgifter inte tas ut när rätten till vistelse följer av EES-avtalet.

Huvudregeln är att ansökningar om arbets- och uppehållstillstånd skall göras där sökanden uppehåller sig och prövas före inresan i landet. Enligt uppgift förefaller det lämpligt att den utlandsmyndighet som tar emot ansökan även tar emot ansökningsavgiften.

Såvitt socialförsäkringsutskottet kan bedöma kommer avgifterna främst att beröra olika typer av sökande från icke EES-länder såsom t.ex. säsongsarbetare och andra sökanden med arbetserbjudande, gäststuderande och gästforskare. Anhöriga till de nämnda kategorierna samt andra anhöriga som inte omfattas av EES-avtalet betalar också avgift. Även ansökningar om förlängning av arbets- och uppehållstillstånd omfattas av avgift.

Socialförsäkringsutskottet har erfarit att avgifterna i samband med en ansökan om arbets- och uppehållstillstånd normalt planeras uppgå till 1 000 kr. För barn under 18 år och för anhöriga uttas halv avgift.

Socialförsäkringsutskottet, som utgår från att åtgärden kommer att följas upp bl.a. vad gäller konsekvenserna för de sökande, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialförsäkringsutskottet, propositionens förslag (punkt 19).

Utgiftsområde 6 Totalförsvar

6:1 Förbandsverksamhet och beredskap m.m.

Propositionen

Under 2000 uppstod en obalans i Försvarsmaktens ekonomi och fördelningen av utgifter för verksamhet mellan anslagen 6:1 *Förbandsverksamhet och beredskap m.m.* och 6:3 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling*. Utgifterna på anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet och beredskap m.m.* blev mer än 700 000 000 kr högre än vad som hade planerats. Regeringen anser att 703 700 000 kr bör tillföras anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet och beredskap m.m.* för att skapa förutsättningar för att verksamheten skall kunna genomföras enligt den planerade inriktningen. Finansiering sker genom att

anslaget 6:3 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling* minskas.

Riksrevisionsverket har i sin revisionsrapport bekräftat regeringens uppfattning att det finns allvarliga brister i Försvarsmaktens styrning och uppföljning av förbandsverksamheten. Regeringen följer noggrant utvecklingen för ovan nämnda anslag, särskilt utvecklingen inom förbandsverksamheten och värnpliktsutbildningen, och avser vid behov att återkomma till riksdagen i samband med budgetpropositionen för 2002 med eventuell ytterligare överföring av medel mellan anslagen 6:3 och 6:1.

Den föreslagna ökningen av anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet och beredskap m.m.* utgör för överskådlighetens skull en nettoförändring som motiveras av några olika förändringar. Utöver den stora överföringen från anslaget 6:3 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling* ligger bakom denna förändring också en överföring från anslaget 1:2 *Statliga tjänstepensioner m.m.* under utgiftsområde 14 Arbetsliv till följd av ändrat kostnadsansvar för personskadeskydd. Vidare ingår en överföring från anslaget 5:1 *Utrikesförvaltningen* under utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan motiverad av ändrat kostnadsansvar för försvarsattachéers kansli-lokaler. Slutligen finns en beräkningsmässig överföring till anslaget 90:5 *Regeringskansliet m.m.* under utgiftsområde 1 Rikets styrelse för att finansiera ökade utgifter utomlands för Försvarsdepartementet.

Motionen

I motion Fi31 av Henrik Landerholm m.fl. (m) framhålls att den obalans mellan uppgifter och anvisade medel som uppstod under år 2000 i Försvarsmakten är ett resultat av försvarsbeslutet våren 2000. Avsatta resurser motsvarar inte den verksamhet som Försvarsmakten väntades genomföra. Konsekvenserna av regeringens försvarspolitik är att förbanden varken får erforderlig utbildning eller utrustning. Försvarsmakten har begärt att få omfördela sammanlagt 1,4 miljarder kronor från ramanslaget 6:3 *Materiel, anläggningar samt forskning och utveckling* till ramanslaget 6:1 *Förbandsverksamhet och beredskap m.m.*, för att täcka överutnyttjandet för år 2000 samt för att kunna genomföra den planerade verksamheten under innevarande år. Regeringen föreslår endast en omfördelning med 700 miljoner kronor.

Regeringens förslag att nu endast omfördela 700 miljoner kronor medför att den beslutade förändringen försenas och försvåras. I motionen föreslås att 1,4 miljarder omfördelas mellan de berörda anslagen (yrkandena 1 och 2).

Vidare föreslås i motionen att riksdagen bör ge regeringen i uppdrag att pröva samtliga nu beslutade, pågående och planerade om- och nylokaliseringar av försvarsverksamheten för att minska behovet av investeringsmedel (yrkande 3).

Försvarsutskottets yttrande

Försvarsutskottet anför i sitt yttrande FöU5y att Försvarsmakten i en föredragning för utskottet har redogjort för det ekonomiska läget under inneva-

rande budgetår och skälen för att myndigheten förordar en större omfördelning mellan anslagen än den regeringen föreslagit. Till grund för Försvarsmaktens överväganden ligger att inte planera för att utnyttja den anslagskredit som kan ianspråktagas för anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet och beredskap m.m.*

Försvarsutskottet noterar att det enligt Riksrevisionsverkets och regeringens uppfattning finns brister i Försvarsmaktens styrning och uppföljning av förbandsverksamheten. Utskottet har erfarit att Försvarsmakten inte invänder mot den bedömningen. Försvarsmakten har för utskottet vid flera tillfällen redogjort för de åtgärder som nu vidtas för att åstadkomma en tillfredsställande ordning på detta område.

Försvarsutskottet är inte främmande för att en omfördelning, enligt det förslag som regeringen förordar i propositionen, kan medföra betydande ingrepp i den verksamhet som planerats av Försvarsmakten för innevarande år. Om anslagskredit utnyttjas – som uppgår till drygt 540 miljoner kronor – bör åtminstone huvuddelen av de redovisade konsekvenserna kunna bemästras. Efterhand som styr- och uppföljningsrutinerna förbättras skapas säkrare grund för övervägandena om behovet av en långsiktigt motiverad omavvägning mellan resurserna för förbandsverksamhet resp. för materielförsörjning m.m. Regeringen anmäler i propositionen att den vid behov återkommer till riksdagen med förslag till ytterligare omfördelning under innevarande budgetår mellan berörda anslag i budgetpropositionen för år 2002. Försvarsutskottet räknar med att frågan om en eventuell annan avvägning mellan förbandsverksamhet och materielförsörjning m.m. under försvarsbeslutsperioden redovisas i budgetpropositionen för år 2002.

Försvarsutskottet tillstyrker propositionen och avstyrker motionen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med försvarsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis) och avstyrker motion Fi31 (m).

6:2 Fredsfrämjande truppinsatser

Propositionen

Försvarsmakten har beslutat att höja lönerna för anställda i utlandsstyrkan med 20 % fr.o.m. den 1 januari 2001. Anslaget 6:2 *Fredsfrämjande truppinsatser* behöver därför ökas med 81 000 000 kr.

Finansiering sker genom att anslaget 6:3 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling* minskas.

Försvarsutskottets yttrande

Försvarsutskottet tillstyrker i sitt yttrande FöU5y propositionen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med försvarsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

6:3 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling*Propositionen*

På anslaget 6:3 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling* finns ett stort anslagssparande. Anslaget minskas med 787 000 000 kr för att finansiera utgiftsökningar på andra anslag, främst inom utgiftsområdet.

Försvarsutskottets yttrande

Försvarsutskottet tillstyrker i sitt yttrande FöU5y propositionen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med försvarsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

6:4 Funktionen Civil ledning**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker att anslaget 6:4 Funktionen Civil ledning får användas även för Finansinspektionens verksamhet med att förbättra skyddet mot informationsoperationer hos de större finansiella företagen. Därmed tillstyrks punkt 20 i propositionen.

Propositionen

Enligt budgetpropositionen för 2001 utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, anslaget 2:2 *Finansinspektionen*, skall Överstyrelsen för civil beredskap avsätta 1 000 000 kr av anslaget 6:4 *Funktionen Civil ledning* för Finansinspektionens verksamhet med att förbättra skyddet mot informationsoperationer hos de större finansiella företagen. I regeringens beskrivning i budgetpropositionen för 2001 av ändamålet med anslaget 6:4 *Funktionen Civil ledning* framgår inte detta, vilket det rätteligen borde ha gjort. Regeringen föreslår därför nu att riksdagen godkänner denna användning av anslaget.

Försvarsutskottets yttrande

Försvarsutskottet tillstyrker i sitt yttrande FöU5y propositionen. Försvarsutskottet anför att det är angeläget att skyddet ökar mot informationsoperationer hos de större finansiella företagen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med försvarsutskottet, propositionens förslag (punkt 20).

7:1 Kustbevakningen**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker förslaget till ny investeringsplan för perioden 2001–2004. Därmed tillstyrks punkt 21 i propositionen.

Propositionen

Riksdagen har för innevarande år godkänt en investeringsplan för Kustbevakningen. Regeringen föreslår att en ny investeringsplan för Kustbevakningen för perioden 2001–2004 godkänns.

I Kustbevakningens investeringsplan ingår köp av två kombinationsfartyg. I budgetpropositionen för 2001 beräknades ett av fartygen levereras under 2001 och ett under 2002. Av Kustbevakningens budgetunderlag för 2002 framgår att båda fartygen kommer att levereras under 2001. En ny investeringsplan bör därför godkännas.

Investeringsplan för Kustbevakningen

Miljoner kronor

	<i>Totalt</i>	<i>Budget</i>	<i>Beräknat</i>		
			2001	2002	2003
KBV 201-202	256	256	0	0	0
Flygplan	135		10	65	60
Övriga investeringar	110	34	21	28	27
Summa investeringar	501	290	31	93	87
Lån	501	290	31	93	87
Summa finansiering	501	290	31	93	87

Försvarsutskottets yttrande

Försvarsutskottet tillstyrker i sitt yttrande FöU5y propositionen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med försvarsutskottet, propositionens förslag (punkt 21).

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

8:1 Biståndsverksamhet

Propositionen

Inströmningen av asylsökanden har ökat betydligt, framför allt för flyktingar från Kosovo och Bosnien. Prognosen har mot den bakgrunden reviderats upp med 107 000 000 kr, och därigenom ökar avräkningarna från biståndsramen. Regeringen föreslår att anslaget 8:1 *Biståndsverksamhet* minskas med 107 000 000 kr.

Utrikesutskottets yttrande

Utrikesutskottet tillstyrker i sitt yttrande UU4y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med utrikesutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

10:3 Kommunersättningar vid flyktingmottagande

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget 10:3 *Kommunersättningar vid flyktingmottagande* minskas med 200 000 000 kr. Aktuella prognoser visar att antalet personer som kommer att tas emot av kommuner blir färre än vad som beräknats. Anslaget kan därför minskas. Denna minskning används för att finansiera ökningar på andra anslag inom utgiftsområdet.

Socialförsäkringsutskottets yttrande

Socialförsäkringsutskottet tillstyrker i sitt yttrande SfU6y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialförsäkringsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

12:1 Migrationsverket

Propositionen

Antalet asylsökande under innevarande år kommer enligt aktuella prognoser att överstiga tidigare gjorda bedömningar främst på grund av kriserna i provinsen Kosovo i Förbundsrepubliken Jugoslavien och Bosnien-Hercegovina. För att inte handläggningstiderna och de långa väntetiderna i Migrationsverkets mottagningssystem skall öka bör anslaget förstärkas. Därutöver har Migrationsverket även ökade kostnader för uppbyggnaden av ett IT-system för att hantera administrativa rutiner rörande viseringar, asyl- och migrationsärenden. Anslaget 12:1 *Migrationsverket* behöver därför ökas med 27 000 000 kr. Finansiering sker genom att anslaget 10:3 *Kommunersättningar vid flyktingmottagande* minskas.

Motionen

I motion Fi23 av Margit Gennser m.fl. (m) begärs ett tillkännagivande om att ytterligare 25 miljoner kronor skall tillföras Migrationsverket för återstoden av innevarande år. En sådan förstärkning utöver regeringens förslag är nödvändig för att förkorta handläggningstiderna, anser motionärerna.

Socialförsäkringsutskottets yttrande

Socialförsäkringsutskottet, som förutsätter att regeringen vid behov återkommer med ytterligare förslag på tilläggsbudget, tillstyrker i sitt yttrande SfU6y propositionens förslag och avstyrker motionen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialförsäkringsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis) och avstyrker motion Fi23 (m) yrkande 1.

12:2 Mottagande av asylsökande

Propositionen

Inströmningen av asylsökande har ökat till följd av främst kriserna i provinsen Kosovo i Förbundsrepubliken Jugoslavien och i Bosnien-Hercegovina. Sammantaget har detta medfört att fler personer än beräknat tas om hand i Migrationsverkets mottagandesystem. Kostnaderna för mottagande av asylsökande under innevarande år kommer att överstiga anslagna medel.

I propositionen föreslås således att anslaget 12:2 *Mottagande av asylsökande* ökas med 168 000 000 kr. Finansiering sker genom att anslaget 10:3 *Kommunersättningar vid flyktingmottagande* minskas.

Socialförsäkringsutskottets yttrande

Socialförsäkringsutskottet tillstyrker i sitt yttrande SfU6y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialförsäkringsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

12:4 Utlänningsnämnden*Propositionen*

Antalet asylsökande under innevarande år kommer enligt aktuella prognoser att överstiga tidigare gjorda bedömningar främst på grund av kriserna i provinsen Kosovo i Förbundsrepubliken Jugoslavien och Bosnien-Hercegovina. Som en följd av regeringens förslag att utöka Migrationsverkets förvaltningsanslag anser regeringen det även motiverat att öka Utlänningsnämndens resurser för att minska handläggningstiderna hos nämnden och därmed minskade väntetider i Migrationsverkets mottagandesystem. Anslaget 12:4 *Utlänningsnämnden* bör därför öka med 5 000 000 kr. Finansiering sker genom att anslaget 10:3 *Kommunersättning vid flyktmottagande* minskas.

Motionen

I motion Fi23 av Margit Gennser m.fl. (m) begärs ett tillkännagivande om att ytterligare 2,5 miljoner kronor skall tillföras Utlänningsnämnden för återstoden av innevarande år. En sådan förstärkning utöver regeringens förslag är nödvändig för att nämnden skall kunna fullgöra sina uppgifter.

Socialförsäkringsutskottets yttrande

Socialförsäkringsutskottet, som förutsätter att regeringen vid behov återkommer med ytterligare förslag på tilläggsbudget, tillstyrker i sitt yttrande SfU6y propositionens förslag och avstyrker motionen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialförsäkringsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis) och avstyrker motion Fi23 (m) yrkande 2.

Flexiblere användning av medel på migrationsområdet*Propositionen*

I propositionen anför följande: Riksdagen har tillkännagivit för regeringen att regeringen i samband med 2001 års ekonomiska vårproposition bör redovisa ett sätt att möjliggöra flexiblere utnyttjande av anslagen på migrations-

området, då i första hand anslagen 12:1 *Migrationsverket* och 12:2 *Mottagande av asylsökande* (bet. 2000/01:SfU2).

För det första kan konstateras att nuvarande anslagssystem är konstruerat så att flexibilitet finns inbyggd i systemet. I första hand skall flexibilitet finnas inom anslagen genom möjligheten att utnyttja anslagsskredit respektive anslagssparande. Om dessa möjligheter inte är tillräckliga kan regeringen två gånger per år i tilläggsbudgeten föreslå omprioriteringar.

För det andra är det en viktig princip att förvaltningsanslag och sakanslag skall hållas åtskilda. Syftet med detta är att underlätta styrningen av förvaltningen och att anslagets ändamål skall vara tydliga för såväl riksdag som regering. En strävan bör därmed vara att sakanslag hålls så rena som möjligt och inte belastas med förvaltningskostnader. Finansutskottet (bet. 2000/01:FiU2 s. 10) har också uttryckt kritik mot att regeringen inom ett och samma politikområde blandar transfereringsutgifter med förvaltningsutgifter. Utskottet konstaterar att det strider mot intentionerna bakom den nuvarande indelningen i utgiftsområden och hänvisar till att de realekonomiska effekterna av dessa utgifter är väsentligt olika och därför av analyskäl bör hållas åtskilda.

Anslagsstrukturen inom migrationsområdet är konstruerad så att myndigheternas förvaltningsutgifter och övriga utgifter hålls isär. Från anslaget 12:1 *Migrationsverket* finansieras Migrationsverkets centrala administration och prövning av uppehållstillstånd och medborgarskap. Från anslaget 12:2 *Mottagande av asylsökande* finansieras all den verksamhet som rör mottagandet av asylsökande. Det handlar om bistånd i form av bostadsersättning, dag-ersättning och särskilt bidrag. Från anslaget finansieras också ersättning till kommuner och landsting för kostnader för skola, hälso- och sjukvård m.m. Anslagsutbetalningarna styrs i stor utsträckning av lagar och förordningar. Därutöver finansieras från anslaget kostnader för anläggningsboende för asylsökande och lokaler samt för personal som arbetar med organiserad verksamhet för asylsökande och vissa andra verksamhetsgemensamma kostnader.

Mot bakgrund av det anförda anser regeringen att det nu inte finns behov av att lägga fram förslag till särskilda åtgärder med anledning av socialförsäkringsutskottets initiativ.

Socialförsäkringsutskottets yttrande SfU5y

I sitt yttrande SfU5y anför socialförsäkringsutskottet att en stor del av utgifterna inom området avser handläggningen av asylärenden och mottagande av asylsökande. Antalet asylsökande är naturligtvis av avgörande betydelse för kostnadernas utveckling. Prognosen för antalet asylsökande är alltid mycket osäker, och olika händelser kan kraftigt påverka antalet ansökningar. De långa handläggningstiderna är dessutom kostsamma i asylärenden bl.a. på grund av att de sökande under tiden vistas i Migrationsverkets mottagningssystem. Vid behandlingen av budgeten för 2001 ansåg socialförsäkringsutskottet (bet. 2000/01:SfU2) att den ansvariga myndigheten måste kunna utnyttja de samlade resurserna på bästa möjliga sätt i en verksamhet som kan fluktuera

snabbt och där det är av stor vikt med tidiga insatser. Regeringen anser emellertid att det inte nu föreligger behov av några särskilda åtgärder. Eftersom ett flexibla utnyttjande av medlen för detta område ryms inom den föreslagna utgiftsramen konstaterar utskottet att de närmare villkoren för anslagen 12:1 och 12:2 blir aktuella först i samband med budgeten för 2002. Socialförsäkringsutskottet vill redan nu understryka att prioriteringar inom andra områden också kan få betydelse för detta utgiftsområde. Av betydelse för budgeten kan också bli den granskning av handläggningstider, anslagsstruktur och budgetarbete inom migrationspolitiken som för närvarande genomförs av Riksdagens revisorer.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet instämmer i regeringens bedömning att det inte föreligger något behov för regeringen att nu vidta några åtgärder. Den flexibilitet som eftersträvas för medelsanvändningen kan i första hand nås genom utnyttjande av anslagssparande respektive anslagskredit. Om detta inte är tillräckligt kan regeringen på tilläggsbudget begära ändrad medelsanvisning.

Finansutskottet vill erinra om regeringsformens bestämmelse om att riksdagen anvisar anslag till angivna ändamål (9 kap. 3 §). Någon delegeringsmöjlighet finns inte. Det innebär att när omfördelningar skall göras mellan anslag, så måste dessa beslutas av riksdagen.

Utskottet vill också understryka vikten av att hålla förvaltningsanslag och sakanslag åtskilda. Syftet med detta är att öka informationsvärdet av budgeten och att underlätta styrningen av förvaltningen.

Som socialförsäkringsutskottet konstaterar i sitt yttrande, så kommer medelstildelningen för de olika ändamålen liksom anslagsvillkor att bli föremål för beredning i samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2002. Det blir då åter aktuellt att pröva medelstildelningen för de berörda myndigheterna och verksamheterna.

12:7 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål inte uppfört något anslag. Regeringen föreslår att ett nytt ramanslag 12:7 *Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar* förs upp i statsbudgeten. Anslaget anvisas med 38 000 000 kr.

EG-kommissionen har inrättat en europeisk flyktingfond som skall underlätta för EU-länderna att ta emot asylsökande och flyktingar. Medlen skall användas för att utveckla mottagningssystemet för asylsökande, för integrationsinsatser och för att hjälpa personer att återvända eller återvändra till sitt hemland. Målet för fonden är att ge Europa en gemensam grund och en lik-

nande struktur för arbetet med asylsökande och flyktingar. Fonden skall verka under fem år.

Anslagsbeloppet motsvarar EU:s finansiering av projekten. Under 2001 beräknas svenska projekt erhålla 38 000 000 kr i bidrag från den europeiska flyktingfonden. Bidraget administreras av Migrationsverket i samarbete med Integrationsverket. Bidraget redovisas under inkomstiteln 6911 Övriga bidrag från EU.

Socialförsäkringsutskottets yttrande

Socialförsäkringsutskottet tillstyrker i sitt yttrande SfU6y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialförsäkringsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

14:3 Bidrag till Nordiska hälsovårdshögskolan

Propositionen

Nordiska ministerrådet fastställer varje år en total ekonomisk ram för Nordiska hälsovårdshögskolans (NHV) verksamhet och en garantinivå för finansieringen. Utgifter för verksamheten inom garantinivån fördelas mellan de nordiska länderna efter samma proportioner som gäller för den ordinarie nordiska budgeten. NHV:s budget för 2001 fastställdes dock först i november 2000. Dessutom tillkom en utgift för Sverige på 3 500 000 kr avseende avräkning för 1999. I budgetpropositionen för 2001 bedömde regeringen att medelsbehovet skulle kunna klaras genom att utnyttja befintlig anslagskredit. Vid ingången av år 2001 har det dock visat sig att anslaget och anslagskrediten inte räcker för att finansiera den i november 2000 uträknade avgiften för år 2001.

Regeringen kommer under våren att lägga fram ett förslag till Nordiska ministerrådet om ändrade finansieringsprinciper för NHV:s verksamhet för att möjliggöra en bättre prognostisering av Sveriges andel av kostnaderna för NHV. Med hänsyn till det nu gällande nordiska avtalet för finansieringen av NHV:s verksamhet föreslår regeringen att anslaget 14:3 *Nordiska hälsovårdshögskolan* ökas med 1 970 000 kr. Finansiering sker genom att anslaget 14:10 *Alkoholsortimentsnämnden* minskas med 400 000 kr och anslaget 13:5 *Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd* minskas med 1 570 000 kr.

Socialutskottets yttrande

Socialutskottet tillstyrker i ett protokollsutdrag propositionen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

16:3 Statsbidrag till vårdartjänst m.m.**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker att regeringen bemyndigas att i fråga om ramanslaget 16:3 *Statsbidrag till vårdartjänst m.m.* under år 2001 ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 90 000 000 kr efter 2001.

Därmed tillstyrks punkt 22 i propositionen.

Propositionen

Det nuvarande bemyndigandet i fråga om ramanslaget 16:3 *Statsbidrag till vårdartjänst m.m.* innebär att regeringen får ingå ekonomiska förpliktelser som innebär utgifter på högst 60 miljoner kronor efter 2001. Regeringen föreslår att summan höjs med 30 miljoner kronor till sammanlagt 90 miljoner kronor. Det nuvarande bemyndigandet gäller den del av anslaget som rör bidrag till omvårdnadsinsatser vid riksgymnasier för svårt rörelsehindrade ungdomar. Höjningen gäller den del av anslaget som täcker kostnader för vårdartjänst åt studerande med funktionshinder vid folkhögskola. Till skillnad från vad som hittills varit fallet kommer folkhögskolorna fr.o.m. 2001 att lämna en bidragsansökan som gäller ett helt läsår, höst- och vårtermin, varför det finns behov av att höja bemyndiganderamen på anslaget.

Socialutskottets yttrande

Socialutskottet tillstyrker i ett protokollsutdrag propositionen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialutskottet, propositionens förslag (punkt 22).

17:1 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker att regeringen bemyndigas att i fråga om anslaget 17:1 *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken* ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 60 miljoner kronor efter 2001.

Därmed tillstyrks punkt 23 i propositionen.

Propositionen

Regeringen har tidigare inom ramen för den Nationella handlingsplanen för äldrepolitiken beviljat stimulansbidrag till 15 regionala FoU-center inom äldreområdet under åren 2000 till 2001. Regeringen avser bevilja fortsatt stöd till uppbyggnad av regionala FoU-center även under perioden 2002–2004 med sammanlagt 60 miljoner kronor i enlighet med vad som redovisas i budgetpropositionen för 2001. Regeringen föreslår därför att riksdagen medger att regeringen för anslaget 17:1 *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken* får besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 60 miljoner kronor efter 2001.

Socialutskottets yttrande

Socialutskottet tillstyrker i ett protokollsutdrag propositionen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialutskottet, propositionens förslag (punkt 23).

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp**19:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.***Propositionen*

Sjukfrånvaron fortsätter att öka, vilket får till följd att utgifterna för sjukpenning ökar även för 2001. De medel som anvisades på statsbudgeten för 2001 har därför visat sig vara otillräckliga. De prognoser som ligger till grund för regeringens bedömning för år 2001 är dock osäkra och kan komma att justeras under året. Regeringen kommer att följa utvecklingen noga för att göra en bedömning av om den föreslagna ökningen är tillräcklig.

Anslaget 19:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* behöver nu ökas med 3 000 000 000 kr.

Socialförsäkringsutskottets yttrande

Socialförsäkringsutskottet tillstyrker i sitt yttrande SfU6y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialförsäkringsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

19:8 Allmänna försäkringskassor*Propositionen*

På grund av den kraftigt ökade sjukfrånvaron under de senaste åren har utgifterna för sjukpenning och även kostnaderna för att handlägga och kontrollera ärendena ökat. Regeringen framförde i budgetpropositionen för 2001 avsikten att vid behov tillskjuta medel för administrationsändamål på tilläggsbudget i samband med 2001 års ekonomiska vårproposition. Regeringens bedömning är nu att anslaget 19:8 *Allmänna försäkringskassor* behöver ökas med 100 000 000 kr.

Socialförsäkringsutskottets yttrande

Socialförsäkringsutskottet tillstyrker i sitt yttrande SfU6y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialförsäkringsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

Användning av medel i folkpensioneringsfonden**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner att, om så erfordras, kostnader på högst 30 000 000 kr, som uppstår i samband med lokaliseringen av Stockholms läns allmänna försäkringskassas utlandskontors pensionsenhet till Gotlands läns allmänna försäkringskassa, får finansieras med medel från folkpensioneringsfonden.

Därmed tillstyrks punkt 24 i propositionen.

Propositionen

Regeringen har beslutat den 29 mars 2001 att Stockholms läns allmänna försäkringskassas utlandskontors pensionsenhet skall omlokaliseras till Gotlands läns allmänna försäkringskassa. Verksamheten vid enheten skall fr.o.m. den 1 januari 2002 bedrivas på Gotland. Regeringen har samtidigt beslutat att

12 000 000 kr skall belasta det under utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling upptagna anslaget 33:9 *Utgifter för lokalisering av statliga arbetstillfällen till vissa kommuner* för att täcka en del av de kostnader som uppstår i samband med omlokaliseringen.

Folkpensioneringsfonden bildades i samband med 1913 års lag om allmän pensionsförsäkring och regeringen beslutade 1983 att fonden skulle avvecklas. Fonden finns emellertid kvar och förvaltas sedan 1999 av Kammarkollegiet efter att tidigare ha förvaltats av Riksförsäkringsverket. Fonden utgör i dag inte någon källa för finansiering av någon löpande verksamhet. I samband med inrättandet av ett försäkringsmedicinskt centrum (prop. 1998/99:76, bet. 1998/99:SfU 8, rskr. 1998/99:232) beslutade riksdagen att kostnader som uppstod när den nya verksamheten bildades skulle finansieras från folkpensioneringsfonden. Fondens tillgångar uppgår till ca 78 miljoner kronor den 30 mars 2001.

De kostnader som uppstår i samband med omlokaliseringen av Stockholms läns allmänna försäkringskassas utlandskontors pensionsenhet till Gotlands läns allmänna försäkringskassa bör till viss del kunna finansieras från folkpensioneringsfonden. Regeringen föreslår att högst 30 000 000 kr av folkpensionsfondens medel får användas för detta ändamål. Därefter fyller fonden inte något praktiskt syfte, och regeringen avser därför att avveckla folkpensioneringsfonden senast den 30 juni 2002.

Socialförsäkringsutskottets yttrande

Socialförsäkringsutskottet tillstyrker i sitt yttrande SfU6y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialförsäkringsutskottet, propositionens förslag (punkt 24).

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

20:2 Efterlevandepensioner till vuxna

Propositionen

När regeringen fattade beslut om budgetpropositionen för 2001 var vissa förhållanden som påverkar utgifterna inte kända, varför ett för lågt belopp föreslogs för anslaget efterlevandepensioner till vuxna.

Regeringen föreslår därför att anslaget 20:2 *Efterlevandepensioner till vuxna* nu ökas med 30 000 000 kr.

Socialförsäkringsutskottets yttrande

Socialförsäkringsutskottet tillstyrker i sitt yttrande SfU6y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialförsäkringsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

20:4 Delpension*Propositionen*

Anslaget för delpensioner är under avveckling och fr.o.m. den 1 januari 2001 beviljas inga nya delpensioner. De sista utbetalningarna sker under 2004. Under 2000 nybeviljades ett oväntat stort antal delpensioner, och belastningen på anslaget blir därmed större än anslaget på statsbudgeten.

Regeringen föreslår att anslaget 20:4 *Delpension* ökas med 120 000 000 kr. Finansiering sker genom att anslaget 20:3 *Bostadstillägg till pensionärer* minskas med 120 000 000 kr.

Socialförsäkringsutskottets yttrande

Socialförsäkringsutskottet tillstyrker i sitt yttrande SfU6y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialförsäkringsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

Utgiftsområde 13 Arbetsmarknad**22:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd samt****22:3 Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader***Propositionen*

Regeringen bedömer att antalet deltagare i konjunkturberoende arbetsmarknadspolitiska program blir lägre än antagandena i budgeten för 2001. Antalet deltagare beräknades till i genomsnitt 121 500 personer per månad (inklusive arbetslivsinriktad rehabilitering). Regeringen bedömer nu behovet av programplatser till i genomsnitt 107 000 personer per månad. Regeringen föreslår därför att anslaget 22:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* minskas med 474 863 000 kr. Regeringen föreslår vidare, med samma

motivering, att anslaget 22:3 *Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader* minskas med 343 768 000 kr.

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

Arbetsmarknadsutskottet, som har yttrat sig i form av protokollsutdrag, kan acceptera förslaget men vill ändå göra följande påpekanden.

Behovet av arbetsmarknadspolitiska program är i hög grad beroende av utvecklingen på arbetsmarknaden. Försämras det arbetsmarknadspolitiska läget krävs ökade insatser. Det är också viktigt att arbetsmarknadsutbildningen kan upprätthållas på en tillfredsställande nivå för att undvika flaskhalsar och kunna rusta de arbetssökande att möta ständigt ökande kompetenskrav. Detta är särskilt viktigt i ett regionalt tillväxtperspektiv. Det är även av stor vikt att Arbetsmarknadsverket ges möjlighet att planera långsiktigt, exempelvis när det gäller upphandlingar, och att god kvalitet kan uppnås i åtgärderna.

Utvecklingen på arbetsmarknaden är för närvarande god, men det finns ett antal faktorer som kan leda till att den positiva trenden bryts. Vissa regioner har fortfarande hög arbetslöshet och låg sysselsättningsgrad. Motsvarande förhållanden gäller för många invandrargrupper. Antalet deltidsarbetslösa och långtidsinskrivna har minskat men inte i den omfattning som är önskvärd.

Enligt arbetsmarknadsutskottets uppfattning är det därför viktigt att vara uppmärksam på den fortsatta utvecklingen på arbetsmarknaden och att se till att det finns nödvändig beredskap för förändringar. Om det finns risk för att den positiva utvecklingen på arbetsmarknaden bryts genom att arbetslösheten stiger eller genom att den ändrar struktur är det viktigt att man snabbt kan öka volymerna i programmen för att motverka en sådan utveckling.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med arbetsmarknadsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

Erbjudande av plats inom aktivitetsgarantin

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att den som har fyllt 20 år och är eller riskerar att bli långtidsinskriven vid arbetsförmedlingen senast inom 27 månader från arbetslöshetens inträde bör erbjudas en heltidsaktivitet inom ramen för aktivitetsgarantin.

Därmed tillstyrks punkt 25 i propositionen.

Riksdagen beslutade vid behandlingen av regeringens förslag till förändringar i arbetslöshetsförsäkringen i december 2000 (prop. 1999/2000:139, bet. 2000/01:AU5, rskr. 2000/01:102) att de som har fyllt 20 år och som är eller riskerar att bli långtidsinskrivna vid arbetsförmedlingen senast inom 27 månader från arbetslöshetens inträde *skall* erbjudas en heltidsaktivitet inom ramen för aktivitetsgarantin. Regeringen föreslår nu att riksdagen med änd-

ring av sitt tidigare beslut ändrar ”skall” till ”bör”. Genom en sådan förändring uppnås enligt regeringen den flexibilitet som krävs för att aktivitetsgarantin skall fungera med god kvalitet.

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

Arbetsmarknadsutskottet, som har yttrat sig i form av protokollsutdrag, påpekar att avsikten med aktivitetsgarantin var att tillskapa en ny form av flexibelt arbetsmarknadspolitiskt program som skulle motverka långtidsinskrivning. Programmet riktar sig i första hand till den som har eller riskerar att få särskilt svårt att komma tillbaka till reguljärt arbete. Inom ramen för programmet skall man kunna anpassa insatserna efter den enskildes förutsättningar. För att detta skall vara möjligt krävs enligt arbetsmarknadsutskottets mening att programmet utvecklas i sådan takt att kvaliteten inte äventyras. En alltför kraftig ökning av aktivitetsgarantins omfattning riskerar att leda till kvalitetsförsämringar. Arbetsmarknadsutskottet kan konstatera att aktivitetsgarantin för närvarande omfattar ca 30 000 arbetslösa.

Med kriteriet ”skall” finns det, som regeringen påpekat, en risk för att kvalitetskravet i åtgärden inte kan upprätthållas. Bara det förhållandet att det för närvarande finns ca 50 000 långtidsinskrivna utan arbete innebär med en strikt tillämpning av kriteriet att man är tvungen att på mycket kort tid drastiskt öka antalet platser i aktivitetsgarantin. Med den föreslagna förändringen får arbetsförmedlingarna möjlighet att under en övergångsperiod överbrygga dessa problem. Det blir lättare att se till att de som bäst behöver en insats inom aktivitetsgarantin också kommer att få den, samtidigt som det blir möjligt att upprätthålla kvalitetskravet.

Arbetsmarknadsutskottet – som står bakom regeringens förslag i denna del – anser att man inte får tolka den föreslagna förändringen på det sättet att enskilda som riskerar att bli utförsäkrade inte kommer att anvisas plats inom aktivitetsgarantin. Enligt arbetsmarknadsutskottets mening är det viktigt att betona att enskilda som utan egen förskyllan är arbetslösa inte får stå utan försörjning om de uppfyller kraven att stå till arbetsmarknadens förfogande.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med arbetsmarknadsutskottet, propositionens förslag (punkt 25).

Utgiftsområde 14 Arbetsliv

1:2 Statliga tjänstepensioner m.m.

Regeringen föreslår att anslaget 1:2 *Statliga tjänstepensioner m.m.* minskas med 19 000 000 kr för att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 4 Rättsväsendet upptagna anslaget 4:6 *Kriminalvården* med 3 000 000 kr samt

ökningen av det under utgiftsområde 6 Totalförsvär upptagna anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet och beredskap m.m.* med 16 000 000 kr.

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

Arbetsmarknadsutskottet, som har yttrat sig i form av protokollsutdrag, har ingen erinran mot förslaget.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med arbetsmarknadsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

25:5 Statens institut för handikappfrågor i skolan

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget 25:5 *Statens institut för handikappfrågor i skolan* ökas med 88 656 000 kr. Finansiering sker genom att anslaget 25:7 *Specialskolemyndigheten och resurscenter* minskas med 73 656 000 kr samt att anslaget 25:8 *Särskilda insatser på skolområdet* minskas med 15 000 000 kr.

I enlighet med riksdagens beslut med anledning av propositionen om Elever med funktionshinder – ansvar för utbildning och stöd (prop. 1998/99:105, bet. 1999/2000:UbU4, rskr. 1999/2000:14) skall Statens institut för handikappfrågor i skolan ombildas till en ny myndighet. Den nya myndigheten, Specialpedagogiska institutet, skall inrättas den 1 juli 2001.

Ekeskolans, Hällsboskolans, Tomtebodaskolans och Åsbackaskolans resurscenter skall inordnas i den nya myndigheten och upphör därmed att vara egna myndigheter. Till den nya myndigheten skall också föras de statliga bidragen för vissa kunskapscenter och datapedagogerna vid de regionala dataresurscentren, de s.k. REDAH-centren. De medel som finns beräknade för denna verksamhet under anslagen 25:7 *Specialskolemyndigheten och resurscenter* och 25:8 *Särskilda insatser på skolområdet* förs i stället upp under anslaget 25:5 *Statens institut för handikappfrågor i skolan*.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker propositionens förslag (punkt 37 delvis).

25:10 Maxtaxa i barnomsorgen m.m.

I propositionen föreslås att anslaget 25:10 *Maxtaxa i barnomsorgen m.m.* minskas med 150 000 000 kr för att finansiera höjningen av anslaget 91:1 *Generellt statsbidrag till kommuner och landsting* under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner. Från och med den 1 juli 2001 blir kommu-

nerna skyldiga att erbjuda plats i förskoleverksamhet för barn med arbetslösa föräldrar. De kompenseras därför genom en ökning av det generella statsbidraget.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker propositionens förslag (punkt 37 delvis).

25:76 Centrala studiestödsnämnden

Propositionen

Regeringen har uppdragit åt Centrala studiestödsnämnden (CSN) att inrätta ett servicecenter för studiestöd lokaliserat till Kiruna. Uppdraget utgör ett led i arbetet med att effektivisera CSN:s verksamhet och ingår också som en åtgärd i regeringens utvecklingsprogram för kommuner med särskilda omställningsproblem främst på grund av strukturomvandlingar inom försvarsmakten. Centret skall från hösten omfatta minst 80 årsarbetsplatser. En förutsättning är att CSN:s resurser förstärks med sammanlagt 70 miljoner kronor under åren 2001–2003.

Finansiering sker genom att anslaget 25:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* minskas.

Den 1 maj 2001 inrättas den överklagandenämnd för studiestödsärenden som skall finnas enligt studiestödslagen (1999:1395). Inrättandet av myndigheten förväntas innebära en minskad arbetsbelastning för CSN, och därför kan CSN:s administrativa resurser minskas.

Med beaktande härav anser regeringen att anslaget 25:76 *Centrala studiestödsnämnden* behöver ökas med 17 500 000 kr. Finansiering sker genom att anslaget 25:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* minskas.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker propositionens förslag (punkt 37 delvis).

25:77 Överklagandemyndighet

Propositionen

Den 1 maj 2001 inrättas den överklagandenämnd för studiestödsärenden som skall finnas enligt studiestödslagen (1999:1395). Kostnadsberäkningar visar att myndighetens anslag 25:77 *Överklagandemyndighet* behöver tillföras ytterligare 2 500 000 kr för att nämnden skall kunna fullgöra sina uppgifter när det nya studiestödssystemet träder i kraft den 1 juli 2001. Finansiering sker genom att anslaget 25:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* minskas.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker propositionens förslag (punkt 37 delvis).

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete

Propositionen

I propositionen föreslås att anslaget 28:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete* ökas med 18 916 000 kr. Skälet är att i statsbudgeten för 2001 ingår medel för att justera statsbidragen till teater-, dans- och musikinstitutioner med anledning av att premierna för tjänstepension och tjänstegrupplivförsäkring anpassas till de faktiska kostnaderna. Det ökade premieuttaget innebär att också den särskilda löneskatten höjs. Regeringen, som anser att institutionerna bör kompenseras även för detta, föreslår att anslaget ökas med 18 916 000 kr.

Kulturutskottets yttrande

Kulturutskottet tillstyrker i ett protokollsutdrag propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med kulturutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

28:14 Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden

Propositionen

I propositionen föreslås att anslaget 28:14 *Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden* ökas med 176 000 kr. Skälet är att i statsbudgeten för 2001 gjordes en teknisk justering av anslaget för att kompensera för ändringen i sättet att beräkna premier för de statliga avtalsförsäkringarna. Justeringen var preliminär, och det har visat sig att anslaget tillfördes en för låg kompensation. Regeringen föreslår därför att ytterligare 176 000 kr anvisas för att täcka de ökade kostnaderna för premierna för de statliga avtalsförsäkringarna.

Kulturutskottets yttrande

Kulturutskottet tillstyrker i ett protokollsutdrag propositionens förslag (punkt 37 delvis).

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med kulturutskottet, propositionens förslag.

28:19 Bidrag till bild- och formområdet*Propositionen*

I propositionen föreslås att anslaget 28:19 *Bidrag till bild- och formområdet* ökas med 74 000 kr. Skälet till förslaget är att i statsbudgeten för 2001 gjordes en teknisk justering av anslaget för att kompensera för ändringen i sättet att beräkna premier för de statliga avtalsförsäkringarna. Justeringen var preliminär, och det har visat sig att anslaget tillfördes en för låg kompensation. Regeringen föreslår därför att ytterligare 74 000 kr anvisas för att täcka de ökade kostnaderna för premierna för de statliga avtalsförsäkringarna.

Kulturutskottets yttrande

Kulturutskottet tillstyrker i ett protokollsutdrag propositionens förslag (punkt 37 delvis).

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med kulturutskottet, propositionens förslag.

28:29 Centrala museer: Stiftelser*Propositionen*

I propositionen föreslås att anslaget 28:29 *Centrala museer: Stiftelser* minskas med 514 000 kr. Skälet till förslaget är att i statsbudgeten för 2001 gjordes under detta anslag en teknisk justering för att kompensera för ändringar i sättet att beräkna premier för de statliga avtalsförsäkringarna. Justeringen var preliminär, och det har nu visat sig att anslaget tillfördes en för hög kompensation. Regeringen föreslår därför att anslaget 28:29 *Centrala museer: Stiftelser* minskas med 514 000 kr för att finansiera motsvarande ökningar på andra anslag inom utgiftsområdet.

Kulturutskottets yttrande

Kulturutskottet tillstyrker i ett protokollsutdrag propositionens förslag (punkt 37 delvis).

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med kulturutskottet, propositionens förslag.

28:31 Bidrag till vissa museer*Propositionen*

I propositionen föreslås att anslaget 28:31 *Bidrag till vissa museer* ökas med 264 000 kr. Skälet är att i statsbudgeten för 2001 gjordes en teknisk justering av anslaget för att kompensera för ändring i sättet att beräkna premier för de statliga avtalsförsäkringarna. Justeringen var preliminär, och det har nu visat sig att anslaget tillfördes en för låg kompensation. Regeringen föreslår därför att ytterligare 264 000 kr anvisas för att täcka de ökade kostnaderna för premierna för de statliga avtalsförsäkringarna.

Kulturutskottets yttrande

Kulturutskottet tillstyrker i ett protokollsutdrag propositionens förslag (punkt 37 delvis).

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med kulturutskottet, propositionens förslag.

28:38 Stöd till trossamfund*Propositionen*

I propositionen föreslås att anslaget 28:38 *Stöd till trossamfund* minskas med 2 150 000 kr. Minskningen motsvarar kostnader för avgiftshjälp som räknas av från trossamfundens statsbidrag. Anslaget minskas för att finansiera ökade utgifter på det under utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd uppförda anslaget 3:2 *Skattemyndigheterna*.

Kulturutskottets yttrande

Kulturutskottet tillstyrker i ett protokollsutdrag propositionens förslag (punkt 37 delvis).

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med kulturutskottet, propositionens förslag.

30:4 Stöd till friluftorganisationer*Propositionen*

I propositionen föreslås att anslaget 30:4 *Stöd till friluftorganisationer* ökas med 400 000 kr och att finansiering sker genom att anslaget 30:1 *Stöd till*

idrotten minskas med 400 000 kr. Under 2000 har ett antal organisationer som bedriver friluftsliv- och främjandeverksamhet bildat samarbetsorganet Frisam. Denna organisation har till ändamål att bevara och utveckla förutsättningar för friluftsliv och rekreation i vid bemärkelse. Anslaget föreslås ökas för att göra det möjligt för Frisam att genomföra projekt som syftar till att belysa bl.a. friluftslivets betydelse för folkhälsan samt för besöksnäringen/turismen och friluftorganisationerna som en del av den sociala ekonomin.

Motionen

I den moderata motionen Fi22 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m) åberopas att moderaterna i samband med budgetregleringen i höstas föreslog att anslaget för stöd till friluftorganisationer borde varit lägre, eftersom stödet till friluftorganisationer bör gå till verksamhet som riktas särskilt till barn och ungdom. Nu föreslår regeringen en ökning av detta anslag, vilket motionärerna avvisar. Regeringen borde ha haft bättre framförhållning. Frisam existerade redan år 2000. Vidare menar motionärerna att regeringens argumentering för att stödja denna organisation finansiellt både är svag och bristfällig. Regeringen anser bl.a. att Frisam skall genomföra projekt för att belysa friluftslivets betydelse för folkhälsan, men ett sådant projekt borde kunna finansieras av de medel som står till Folkhälsoinstitutets förfogande.

Kulturutskottets yttrande

Kulturutskottet tillstyrker i ett protokollsutdrag propositionens förslag och avstyrker motionen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med kulturutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis) och avstyrker motion Fi22 (m).

Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande

21:1 Bostadsbidrag

Propositionen

I propositionen föreslås att anslaget 21:1 *Bostadsbidrag* minskas med 500 000 000 kr. Utgifterna för bostadsbidrag är beroende av hur hushållens inkomster, bostadskostnader och sysselsättningsgrad utvecklas. Den gynnammare utvecklingen av sysselsättningen och reallönerna medför att utgifterna för bostadsbidraget minskar.

Bostadsutskottets yttrande

Bostadsutskottet tillstyrker i yttrandet BoU6y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med bostadsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

31:5 Bidrag till Fonden för fukt- och mögelskador*Propositionen*

I propositionen föreslås att anslaget 34:5 *Bidrag till Fonden för fukt- och mögelskador* minskas med 10 000 000 kr. Anslaget 34:5 föreslås minskas för att bidra till att finansiera ökningen av anslaget 34:1 *Bidrag till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut* under utgiftsområde 22 Kommunikationer.

Bostadsutskottets yttrande

Bostadsutskottet tillstyrker i yttrandet BoU6y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med bostadsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

31:12 Investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker att regeringen bemyndigas att under år 2001 inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande besluta om stöd till investeringar för nybyggnad av hyresbostäder i områden med bostadsbrist som innebär utgifter på högst 1 300 000 000 kr under åren 2002–2004.

Det innebär att punkt 26 i propositionen tillstyrks. Ett nytt ramanslag 31:12 *Investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder* på 1 000 000 kr anvisas. (Jfr avsnittet Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsområden.) Motstående motioner avstyrks. Jämför reservation 4 (m, kd, c, fp).

Propositionen

I propositionen föreslås att regeringen bemyndigas att under år 2001 inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande besluta om stöd till investeringar för nybyggnad av hyresbostäder i områden med bostadsbrist som innebär utgifter på högst 1 300 000 000 kr under åren

2002–2004 (punkt 26) samt att ett nytt ramanslag 31:12 *Investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder* på 1 000 000 kr anvisas.

Skälet till regeringens förslag är att bostadsbristen har ökat i landet sedan mitten av 1990-talet. I dag råder bostadsbrist i 61 kommuner med tillsammans 45 % av landets befolkning. I tillväxtregionerna beräknas sysselsättningen öka kraftigt och befolkningen öka med totalt 250 000 personer fram till år 2010. Det låga bostadsbyggandet riskerar att begränsa den ekonomiska tillväxten såväl i tillväxtregionerna som i landet som helhet. Flera prognoser pekar nu på ett ökat byggande de kommande åren. Andelen hyresrätter i nyproduktionen sjunker dock. Ombildningar från hyresrätt till bostadsrätt i storstadsregionerna minskar ytterligare tillgången på hyresrätter i bostadsbeståndet. Det är angeläget att eftersträva en blandning av upplåtelseformer vid nyproduktion av bostäder.

Motioner

Regeringens förslag om att inrätta ett investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder avvisas i sex motioner.

I Folkpartiets partimotion Fi20 yrkande 28 föreslås att regeringens förslag avslås av riksdagen. Enligt motionen är inte bidraget en effektiv åtgärd mot bostadsbristen. Även i partimotionerna Fi17 (m), Fi18 (kd) och Fi19 (c) förordas ett riksdagens avslag på regeringsförslaget. Förslagen om preliminär ram för utgiftsområde 18 för åren 2002–2004 utgår i dessa motioner från denna förutsättning. I motionerna framhålls att skattelättnader inom bostadssektorn är en bättre åtgärd för att åstadkomma ett ökat bostadsbyggande. I Centerpartiets motion framhålls även behovet av åtgärder som kan främja konkurrensen inom bostadsbyggandet.

Moderata samlingspartiets syn på regeringens förslag utvecklas i motion Fi21 (m). I motionen anføres att erfarenheterna av direkta ekonomiska bidrag till bostadsbyggande i olika generella former entydigt pekar i negativ riktning. Motionärerna framhåller också att näringslivet samstämmigt har avvisat tanken på att införa ett investeringsbidrag. Investeringsbidraget anses kunna bli kostnadsdrivande och konkurrenshämmande. Motsvarande argument för ett avslag på regeringsförslaget förs också fram i motion Fi27 (m). I denna motion föreslås även att riksdagen i ett tillkännagivande skall framhålla att förutsättningarna för nyproduktion av hyresbostäder bör förbättras på annat sätt. Detta bör enligt motionären ske genom bl.a. sänkta skatter, ökad konkurrens, förändringar i fastighetsbildningen, förenklingar i plan- och bygglovsprocessen samt förändringar i hyressättningssystemet.

Bostadsutskottets yttrande

Bostadsutskottet tillstyrker i yttrande BoU6y propositionens förslag och avstyrker motionerna.

Utvecklingen på bostadsmarknaden under 1990-talet har sedan en längre tid givit anledning till oro. De ekonomiska problemen i början av detta decennium bidrog till en kraftig nedgång i bostadsproduktionen. Även om det

ekonomiska läget förbättrats under senare år kvarstår omfattande problem på bostadsmarknaden. Trots en i vissa delar av landet alltmer tilltagande bostadsbrist har nyproduktionen av bostäder fortfarande inte kommit upp till en nivå som kan anses vara långsiktigt hållbar. Enligt Boverkets bedömningar skulle det behöva byggas 25 000–30 000 lägenheter årligen för att svara mot den långsiktiga efterfrågan. Det kan nämnas att under de senaste åtta åren har det i genomsnitt endast byggts 13 000 lägenheter per år.

Förutom att den totala omfattningen av bostadsbyggandet behöver öka finns anledning att rikta uppmärksamhet mot vilken typ av bostäder som byggs. Andelen bostadsrätter i nyproduktionen har markant ökat under senare år. Detta trots att många hushåll, inte minst ungdomar och yngre familjer, i första hand efterfrågar hyreslägenheter med en rimlig boendekostnad. Tillgången på hyreslägenheter har ytterligare begränsats genom den politik med utförsäljning av kommunalt ägda hyresbostäder som bedrivs i vissa kommuner.

Mot bakgrund av den ovan summariskt redovisade situationen på bostadsmarknaden framstår det enligt bostadsutskottets uppfattning som nödvändigt med statliga åtgärder för att åstadkomma en ökad produktion av bostäder upplåtna med hyresrätt. Utskottet ser därför positivt på regeringens förslag om ett nytt investeringsbidrag. Särskilt positivt är att förslaget givits en inriktning som innebär att stödet kan kanaliseras till den typ av bostäder som bäst behövs, dvs. hyresbostäder som kan upplåtas till en rimlig boendekostnad. Det är samtidigt viktigt att framhålla att en förutsättning för att bidraget skall få avsedd effekt är att alla berörda parter aktivt medverkar till att hålla de totala produktionskostnaderna nere. Byggföretagen har en viktig roll i arbetet med att begränsa de direkta byggkostnaderna. Som framhålls i propositionen har Byggkostnadsdelegationen visat att det genom en konsekvent kostnadskontroll går att producera bostäder till rimliga kostnader. En ytterligare förutsättning för att boendekostnaden skall kunna hamna på en rimlig nivå är att kommunerna genom sin markpolitik bidrar till att även markkostnaderna begränsas.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med bostadsutskottet, propositionens förslag (punkt 26) och avstyrker motionerna Fi21 (m), Fi27 (m) yrkande 2 och Fi20 (fp) yrkande 28.

34:1 Stöd till lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet

Propositionen

I propositionen föreslås att anslaget 34:1 *Stöd till lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet* minskas med 4 000 000 kr för att finansiera höjningen av anslaget 34:1 *Naturvårdsverket* under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.

Bostadsutskottets yttrande

Bostadsutskottet tillstyrker i yttrande BoU6y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med bostadsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

Utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling

Överlåtande av förvaltningsuppgift till organ i annat medlemsland beträffande strukturfondsprogram

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att riksdagen antar propositionens förslag om lag om ändring i lagen (1996:506) om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m. (punkt 11 i propositionen) med den ändringen att lagen bör träda i kraft den 31 juli 2001. Lagen innebär att regeringen när det gäller strukturfondsprogram för gemenskapsinitiativ får överlåta uppgiften som förvaltningsmyndighet och utbetalande myndighet till ett organ i ett annat medlemsland inom EU som deltar i programmet.

Propositionen

I propositionen föreslås att regeringen skall få överlåta uppgiften som förvaltningsmyndighet och utbetalande myndighet till ett organ i ett annat medlemsland inom EU som deltar i programmet när det gäller strukturfondsprogram för gemenskapsinitiativ. Bakgrunden till förslaget är att i EG:s regelverk, främst i rådets förordning nr 1260/1999 av den 21 juni 1999 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna artikel 9, fastställs att det för den innevarande strukturfondsperioden skall finnas en förvaltningsmyndighet per program samt en eller flera nationella, regionala eller lokala utbetalande myndigheter. Programmen inom Interreg skall således enligt regelverket förvaltas gemensamt av länderna. Inför medlemsländernas förhandlingar med kommissionen om innehållen i programmen har de medlemsländer det gäller kommit överens om att vissa av de program som Sverige deltar i kommer att förvaltas av en svensk myndighet och andra av ett organ i ett annat medlemsland i enlighet med rådets förordning.

Övrigt

Enligt 10 kap. 5 § regeringsformen kan rättskipnings- eller förvaltningsuppgift som ej direkt grundar sig på regeringsformen genom beslut av riksdagen överlåtas till annan stat, till mellanfolklig organisation eller till utländsk eller

internationell inrättning eller samfällighet. Riksdagen får också i lag bemyndiga regeringen eller annan myndighet att i särskilda fall besluta om sådan överlåtelse. Innefattar uppgiften myndighetsutövning, skall riksdagens förordnande ske genom ett beslut, varom minst tre fjärdedelar av de röstande förenar sig. Riksdagens beslut i fråga om sådan överlåtelse kan också fattas i den ordning som gäller för stiftande av grundlag.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet tillstyrker i ett protokollsutdrag propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, propositionens förslag (punkt 11) med den ändringen att lagen bör träda i kraft den 31 juli 2001. Skälet för ändringen är att författningen bör komma ur trycket i god tid innan den träder i kraft.

Utskottet förordar att riksdagen fattar beslut med kvalificerad majoritet i enlighet med bestämmelserna i 10 kap. 5 § regeringsformen.

33:4 Ersättning för nedsättning av socialavgifter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att anslaget 33:4 *Ersättning för nedsättning av socialavgifter* även får användas för att genomföra ett program för att främja användningen av modern informationsteknik i företag i de regionalpolitiskt mest utsatta områdena (punkt 27 i propositionen). Motstående motion avstyrks.
Jämför reservation 5 (kd).

Propositionen

I propositionen föreslås att anslaget 33:4 *Ersättning för nedsättning av socialavgifter* även får användas för att genomföra ett program för att främja användningen av modern informationsteknik i företag i de regionalpolitiskt mest utsatta områdena.

Till följd av EG-kommissionens beslut den 21 december 2000, att stödformen inte är förenlig med den gemensamma marknaden och att den därför inte längre får tillämpas efter år 1999, kommer anslaget under 2001 endast att belastas med retroaktiva utbetalningar.

Regeringen har tidigare förklarat att den avser att föreslå riksdagen att de regionalpolitiska medel som frigörs om stödformen inte godkänns i stället skall användas för att på andra sätt förbättra förutsättningarna för näringslivet i de regionalpolitiskt sett mest utsatta områdena, dvs. i huvudsak de områden som tidigare haft nedsatta socialavgifter. Ett användningsområde, som redan beslutats, är att delvis finansiera utbyggnad av regionala transportnät för IT-infrastruktur som inte kommer till stånd på kommersiella grunder.

Ett annat användningsområde för dessa medel, som regeringen aviserat, är genomförandet av ett särskilt program för att främja användningen av modern informationsteknik i företag i dessa områden. Verket för näringslivsutveckling har för närvarande regeringens uppdrag att lämna förslag till innehåll, omfattning och genomförande av ett sådant program. Programmet beräknas igångsättas under budgetåret. Utgifter för ett sådant program bör fortsättningsvis kunna finansieras från anslaget 33:4 *Ersättning för nedsatta socialavgifter* inom hela eller delar av stödområde A.

Motioner

I motion Fi29 av Mats Odell m.fl. (kd) avvisas regeringens förslag. I motionen anføres att Kristdemokraterna anser att de medel som frigörs efter kommissionens beslut skall återföras till statsbudgeten. Det finns inte någon färdig plan för hur medlen skall användas.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet tillstyrker i ett protokollsutdrag propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, propositionens förslag (punkt 27). Motion Fi29 (kd) yrkande 2 avstyrks.

Utskottet vill dock påpeka att det inte är tillfredsställande att ett anslags benämning inte täcker ändamålet. Om regeringen avser att föreslå riksdagen att det nu aktuella anslaget skall anvisas för det nya ändamålet även under 2002 förutsätter utskottet att regeringen överväger en mer adekvat benämning på anslaget.

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

34:1 Naturvårdsverket

Propositionen

I propositionen föreslås att anslaget 34:1 *Naturvårdsverket* ökas med 4 000 000 kr. Skälet är att ett statligt pilotprojekt för myggbekämpning avses inledas.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet tillstyrker i yttrande MJU2y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med miljö- och jordbruksutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

Utgiftsområde 21 Energi

Affärsverket svenska kraftnäts finansiella befogenheter**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker att regeringen bemyndigas att ge Affärsverket svenska kraftnät rätt att för år 2001 lämna delägarlån och teckna borgen för lån till bolag, i vilka Affärsverket svenska kraftnät förvaltar statens aktier och andelar, intill ett belopp om 30 miljoner kronor. Därmed tillstyrks punkt 19 i propositionen. Därmed tillstyrks punkt 28 i propositionen.

Propositionen

I propositionen föreslås att regeringen bemyndigas att ge Affärsverket svenska kraftnät rätt att för år 2001 lämna delägarlån och teckna borgen för lån till bolag, i vilka Affärsverket svenska kraftnät förvaltar statens aktier och andelar, intill ett belopp om 30 miljoner kronor. Affärsverket svenska kraftnät äger 25 % i Swedish Transmission Research Institute (STRI AB) i Ludvika. Företaget bedriver utveckling och provning inom området elektrisk kraftöverföring och distribution. Verksamhet bedrivs i en fastighet som innehåller en för ändamålet anpassad provhall. STRI AB hyr i dag fastigheten av ett av ABB delägt fastighetsbolag. Ett förvärv av fastigheten skulle nedbringa STRI AB:s kostnader för verksamheten. För att STRI AB skall kunna finansiera ett fastighetsköp erfordras borgen från delägarna. Övriga delägare, dvs. ABB, Vattenfall AB och norska Statnett SF, meddelade att de är villiga att teckna borgen i relation till sitt aktieinnehav. För Affärsverket svenska kraftnät betyder detta ett borgensåtagande för STRI AB:s räkning om 20 miljoner kronor, vilket är 10 miljoner kronor mer än Affärsverket svenska kraftnäts bemyndiganderam ger utrymme för. Långgivaren accepterade en borgen från Affärsverket svenska kraftnät om endast 10 miljoner kronor under förutsättning att Affärsverket svenska kraftnät tog initiativ till ett utökat borgensbemyndigande. Fastighetsförvärvet genomfördes av STRI AB i december 2000. Av dessa skäl föreslås regeringen 2001 att få befogenhet att låta Affärsverket svenska kraftnät i ökad utsträckning teckna borgen för bolag som affärsverket förvaltar aktier eller andelar i.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet tillstyrker i ett protokollsutdrag propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, propositionens förslag (punkt 28).

Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Funktionen Transporter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att ansvaret för delfunktionen Landsvägstransporter i det civila försvaret förs över från Överstyrelsen för civil beredskap till Vägverket. Förslaget innebär att punkt 29 i propositionen tillstyrks.

Propositionen

I propositionen föreslås (punkt 29) att ansvaret för delfunktionen Landsvägstransporter i det civila försvaret förs över från Överstyrelsen för civil beredskap till Vägverket. Regeringen anser att den för det civila försvaret vägleddande ansvarsprincipen entydigt talar för att delfunktionsansvaret för Landsvägstransporter bör ligga på Vägverket. Genom sitt sektorsansvar och därmed följande kontakter med landsvägstransportnäringen – framför allt åkeri- och bussbranschen – är Vägverket dessutom väl lämpat att ta ansvaret för delfunktionen. Vägverket bör därför fr.o.m. den 1 juli 2001 ha ansvaret för delfunktionen Landsvägstransporter.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet tillstyrker i sitt yttrande TU2y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med trafikutskottet, propositionens förslag (punkt 29).

34:1 Bidrag till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Propositionen

I propositionen föreslås att anslaget 34:1 *Bidrag till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut* ökas med 20 000 000 kr. Med anledning av att kostnaderna under innevarande år ökar för Sveriges medverkan i det europeiska samarbetet inom European organisation for the exploitation of meteorological satellites (EUMETSAT) ökar resursbehovet.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet tillstyrker i sitt yttrande TU2y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med trafikutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

36:1 Vägverket: Administration*Propositionen*

I propositionen föreslås att anslaget 36:1 *Vägverket: Administration* minskas med 257 600 000 kr. I samband med omstruktureringar av de centrala myndighetsfunktionerna inom näringslivsområdet fördelades medel efter en bedömning av anslagsbehovet. Regeringen bedömer nu att fördelningen behöver justeras med hänsyn tagen till myndigheternas uppgifter. Vidare bidrar minskningen till finansieringen av ökningarna av andra anslag inom utgiftsområdet.

Motionen

Per-Richard Molén m.fl. (m) anser i motion Fi30 yrkande 1 att regeringens förslag till medelsomfördelning inom vägområdet är rimligt men framhåller att reduceringen av ramanslaget *Vägverket: Administration* inte får resultera i minskade forskningsinsatser.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet tillstyrker i sitt yttrande TU2y propositionens förslag.

Trafikutskottet noterar att propositionen ger begränsad information om vilken påverkan som den förordade anslagsminskningen för Vägverkets administrationsanslag får för aktuell verksamhet. Enligt vad utskottet erfarit kommer dock inte Vägverkets FoU-verksamhet att påverkas. Utskottet förutsätter att så inte sker. Enligt trafikutskottets mening är det angeläget att konsekvenserna av förslag till större medelsomföringar fortsättningsvis redovisas. Med hänvisning till det anförda föreslår trafikutskottet att finansutskottet avstyrker motion Fi30 (m) yrkande 1.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med trafikutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis) och avstyrker motion Fi30 (m) yrkande 1.

36:2 Väghållning och statsbidrag

Propositionen

I propositionen föreslås att anslaget 36:2 *Väghållning och statsbidrag* ökas med 230 000 000 kr. Vägverket har minskat kostnaderna för administration åren 2000 och 2001 och behöver använda medlen främst för väghållningsåtgärder med anledning av översvämningarna sommaren år 2000 samt för anslagsfinansierad myndighetsutövning inom anslaget 36:2 *Väghållning och statsbidrag*. Innebörden är att en del av Vägverkets administrationsanslag år 2001 i stället kan användas för väghållningsåtgärder.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet tillstyrker i sitt yttrande TU2y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med trafikutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

Göteborgsöverenskommelsen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att den av riksdagen fastställda låneramen för Göteborgsöverenskommelsen även får användas för att finansiera s.k. förgäveskostnader på 13 600 000 miljoner kronor enligt 3 § i Göteborgsöverenskommelsen. Därmed tillstyrks punkt 30 i propositionen.

Propositionen

I propositionen föreslås (punkt 30) att den av riksdagen fastställda låneramen för Göteborgsöverenskommelsen även får användas för att finansiera s.k. förgäveskostnader på 13 600 000 miljoner kronor enligt 3 § i Göteborgsöverenskommelsen.

Göteborgsregionen har till regeringen framfört en begäran om ersättning för planeringsåtgärder för vägtullssystemet m.m. och Östra länken som inte kommer till nytta, s.k. förgäveskostnader enligt 3 § i Göteborgsöverenskommelsen. Ersättningsanspråken uppgår totalt till 13,6 miljoner kronor. I proposition 1997/98:150 anförde regeringen bl.a. dels att den nya överenskommelsen med Göteborg innebär att staten ersätter berörda kommuner för del av nedlagda kostnader dock sammanlagt högst 200 miljoner kronor, dels att återstoden av de statliga åtagandena finansieras med de statligt garanterade lånen på sammanlagt 3 700 miljoner kronor. Omfattningen av ersättningsanspråk enligt 3 § i Göteborgsöverenskommelsen var inte känd när proposition 1997/98:150 beslöts. Mot bakgrund av detta anser regeringen att de aktuella

förgäveskostnaderna bör finansieras inom ramen för de lån som skall finansiera Göteborgsöverenskommelsen. Effekterna av finansieringsåtgärden är att Göteborgsöverenskommelsen kan fullföljas utan att några ytterligare anslagsmedel nu behöver tillskjutas för att finansiera Göteborgsregionens ersättningsanspråk enligt 3 § i Göteborgsöverenskommelsen.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet tillstyrker i sitt yttrande TU2y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med trafikutskottet, propositionens förslag (punkt 30).

Utbyggnad av väg E 6

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att regeringen får besluta om lån i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 100 000 000 kr för att inleda utbyggnaden av väg E 6 del Hogdal–Nordby. Därmed tillstyrks punkt 31 i propositionen. En motion avstyrks.
Jämför reservation 6 (m).

Propositionen

I propositionen redovisas att Vägverket på regeringens uppdrag utrett förutsättningarna att belägga trafiken på väg E 6 i norra Bohuslän med vägavgifter i syfte att finansiera utbyggnaden av den nordliga delen av väg E 6 inklusive halva den nya bron över Svinesund. Vägverkets förslag till vägavgifter innebär att endast den tunga trafiken skall beläggas med avgift vid färd till Sverige. Avgiften är beräknad till ca 100 svenska kr. Av Vägverkets utredning framgår bl.a. att återbetalningstiden för investeringen i halva Svinesundsbron till Nordby samt sträckan Nordby–Hogdal är 27 år vid en låg fordonsvolym och en återbetalningstid på 22 år vid en hög fordonsvolym.

För att inleda utbyggnaden av väg E 6 del Hogdal–Nordby föreslås i propositionen att regeringen får besluta om lån i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 100 miljoner kronor. Genom att sträckan lånefinansieras kan byggnationen inledas år 2001. Lånet i Riksgäldskontoret kommer enligt regeringen att återbetalas under 20 år i första hand med framtida vägavgifter och i andra hand med medel från ramanslaget *Väghållning och statsbidrag*.

Motionen

Per-Richard Molén m.fl. (m) välkomnar i motion Fi30 regeringens förslag till avgiftsfinansiering men framhåller att avgifterna bör betalas av alla trafikanter (yrkande 2). Motionärerna efterlyser vidare en redovisning från regeringen för att närmare kunna fastställa avgiftssystemets utformning (yrkande 3).

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet tillstyrker i sitt yttrande TU2y propositionens förslag. Utbyggnaden av väg E 6 mellan Rabbalshede och den planerade avgiftsfinansierade sträckan vid Svinesund ingår i planeringsramen för investeringar i nationella stamvägar för planeringsperioden 1998–2007 (prop. 1996/97:53, bet. 1996/97:TU7, rskr. 1996/97:174). Trafikutskottet anser att det är viktigt inte minst från trafiksäkerhetssynpunkt att utbyggnaden av E 6 kan genomföras i enlighet med tidigare planer. Utskottet anser mot denna bakgrund att riksdagen bör bifalla regeringens förslag om lån i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 100 miljoner kronor för att inleda utbyggnaden av väg E 6 del Hogdal–Nordby (punkt 31).

Enligt väglagen (1971:948) ankommer det på regeringen att i varje särskilt fall besluta att avgift får tas ut för begagnande av väg. Som framgår av propositionen är den slutliga utformningen av avgiftssystemet för den nordliga delen av väg E 6 inklusive Svinesundsbron ännu inte klar. Först krävs bl.a. överläggningar med den norska staten. Trafikutskottet förutsätter att regeringen kommer att redovisa för riksdagen hur den fortsatta utbyggnaden av väg E 6 kommer att genomföras och finansieras. Enligt trafikutskottets mening finns det mot denna bakgrund inte någon anledning för riksdagen att nu ha några synpunkter på Vägverkets förslag till avgiftssystem eller begära ytterligare beslutsunderlag. Trafikutskottet föreslår därför att finansutskottet avstyrker motion Fi30 (m) yrkandena 2 och 3.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med trafikutskottet, propositionens förslag (punkt 31) och avstyrker motion Fi30 (m) yrkandena 2 och 3.

36:3 Banverket: Administration*Propositionen*

I propositionen föreslås att anslaget 36:3 *Banverket: Administration* minskas med 2 400 000 kr. I samband med omstruktureringar av de centrala myndighetsfunktionerna inom näringslivsområdet fördelades medel efter en översiktlig bedömning av anslagsbehovet. Regeringen bedömer nu att fördelningen behöver justeras med hänsyn tagen till myndigheternas uppgifter.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet tillstyrker i sitt yttrande TU2y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med trafikutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

Banverket och Vägverket (Svedab)**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker att regeringen bemyndigas att

- dels låta Banverket och Vägverket oåterkalleligen förbinda sig att vid behov lämna aktieägartillskott för att Svensk-Danska Broförbindelsen AB:s (Svedab) egna kapital vid varje tillfälle skall uppgå till det registrerade aktiekapitalet,
- dels låta Banverket och Vägverket årligen lämna erforderliga villkorade aktieägartillskott till Svedab jämte ränta i form av betalningsutfästelser (punkt 32 i propositionen).

Bemyndigandet bör dock ges med det ytterligare villkoret i förhållande till propositionens förslag att regeringen noggrant följer att den planerade utvecklingen uppfylls. En fördjupad prövning av betalningsutfästelsernas storlek samt en fördjupad analys av Svedabs och Öresundskonsortiets ekonomiska utveckling skall göras efter fem år. Regeringen skall för riksdagen årligen redovisa hur stora belopp betalningsutfästelserna sammanlagt uppgår till.

Motstående motion avstyrks. Jämför reservation 7 (m).

Propositionen

Regeringen föreslår nu att Banverket och Vägverket gentemot Svedab med en oåterkallelig förpliktelse förbinder sig att lämna årliga aktieägartillskott för att skydda Svedabs egna kapital. Banverket och Vägverket skall vid behov årligen lämna villkorade aktieägartillskott till Svedab i form av betalningsutfästelser. För den fordran som Svedab därigenom får gentemot Banverket och Vägverket skall verken årligen erlägga ränta som också får tillskjutas i form av betalningsutfästelser.

En betalningsutfästelse kan i viss mening anses vara en betalning. Enligt bestämmelserna i lagen (1996:1059) om statsbudgeten är dock knappast en betalningsutfästelse att anse som en betalning som skall anslagsavräknas vid utställandet. Avräkning mot anslag blir aktuell först när en utfästelse eventuellt behöver infrias genom utbetalning av likvida medel. Villkorade aktieägartillskott jämte ränta kommer i form av betalningsutfästelser att avräknas mot Vägverkets och Banverkets anslag om dessa behöver infrias genom utbetalning av likvida medel. Regeringen bedömer vidare att de betalningsutfästelser som Vägverket och Banverket kommer att ställa ut till Svedab inte är att betrakta som lån och att således bestämmelserna i lagen (1988:1387) om statens upplåning och skuldförvaltning inte är tillämpliga.

Motionen

Per-Richard Molén m.fl. (m) konstaterar i motion Fi32 yrkande 4 att Øresundsbro Konsortiets underskott inte kan täckas med höjda taxor. Underskottet kan heller inte belasta de redan hårt ansträngda trafikverken. Eftersom

underskottet kan förutses bli bestående under många år föreslås att kostnaden i stället täcks direkt av staten genom en egen anslagspost i statsbudgeten som inryms under budgettaket.

Trafikutskottets yttrande

I trafikutskottets yttrande TU6y anför följande: Enligt den kalkyl som presenterades inför riksdagsbeslutet år 1991 om att anlägga en fast förbindelse över Öresund beräknades konsortiet gå med förlust under cirka sex år efter det att förbindelsen öppnats för trafik. Anledningen var att kostnaderna genom avskrivningar, räntor och drift inledningsvis beräknades överstiga intäkterna. Återbetalningstiden för upptagna lån beräknades till 27 år. Till följd av tidigare ej förutsatt mervärdesskattebeläggning av broavgifterna beräknas numera att återbetalningstiden för upptagna lån blir förlängd till 30 år. För Svedabs del beräknas återbetalningstiden för upptagna lån till 38 år.

Med hänsyn bl.a. till att Øresundsbro Konsortiets resultat redovisas hos de båda moderbolagen redovisar även Svedab ett negativt resultat under de inledande åren efter det att förbindelsen tagits i drift. Detta innebär att Svedabs egna kapital kommer att understiga hälften av det registrerade aktiekapitalet. Riksdagen har mot denna bakgrund bemyndigat regeringen att uppdra åt Banverket och Vägverket att utställa kapitaltäckningsgarantier till skydd för Svedabs egna kapital (prop. 1992/93:100 bil. 7, bet. 1994/95:TU2, rskr. 1994/95:50). Riksdagen förutsatte därvid att kapitaltillskott till Svedab inte skulle öka statens årliga utgifter och därmed heller inte innebära någon anslagsbelastning.

Trafikutskottet har mot denna bakgrund ingen erinran mot förslaget att regeringen bemyndigas att dels låta Banverket och Vägverket oåterkalleligen förbinda sig att vid behov lämna aktieägartillskott för att Svedabs egna kapital vid varje tillfälle skall uppgå till det registrerade aktiekapitalet, dels låta Banverket och Vägverket årligen lämna erforderliga villkorade aktieägartillskott till Svedab jämte ränta i form av betalningsutfästelser (punkt 32). Utskottet förutsätter att regeringen i budgetpropositionen fortsättningsvis redovisar Øresundsbro Konsortiets och Svedabs ekonomi. Trafikutskottet avstyrker därmed motion Fi32 (m) yrkande 4.

Finansutskottets ställningstagande

Såvitt finansutskottet har kunnat utröna är Svedab det första exemplet på att staten skulle komma att utfärda aktieägartillskott i form av betalningsutfästelser. Det sätt som i första hand bör komma i fråga när staten skall lämna kapitaltillskott är, enligt utskottets mening, aktieägartillskott i form av likvida medel som avräknas från anslag. I vissa situationer kan det i stället vara aktuellt att utfärda statliga garantier. Givet de premisser som är för handen, och som redovisas i propositionen, förefaller förslaget emellertid att innehålla ett rimligt förfaringsätt. Svedab är inte i behov av likvida medel och avsikten är inte att finansiera bron med anslagsmedel.

Samtidigt finns det anledning att noggrant följa utvecklingen. Avsikten är att betalningsutfästelserna aldrig skall behöva infrias. Syftet är inte att skjuta fram utgifter. När Svedab kan redovisa vinst, skall betalningsutfästelserna kunna återlämnas. Någon garanti för att så skall bli fallet finns emellertid inte. Regeringen bör därför förvissa sig om att den planerade utvecklingen uppfylls. Detta är desto angelägnare som det bemyndigande som föreslås inte är begränsat till ett specificerat belopp. Betalningsutfästelserna skall vara så stora som krävs för att skydda Svedabs kapital. Som en betingelse för bemyndigandet bör därför regeringen göra en fördjupad prövning av betalningsutfästelsernas storlek samt en fördjupad analys av Svedabs och Öresundsbrokonsortiets ekonomiska utveckling efter fem år, dvs. under år 2006. Om plan och verklighet avviker efter dessa fem år bör mellanskillnaden inte täckas av ytterligare betalningsutfästelser utan genom anslagsavräkning. Vidare skall regeringen för riksdagen årligen redovisa hur mycket betalningsutfästelserna sammanlagt uppgår till. Trafikutskottet föreslår att regeringen gör en årlig redovisning av Öresundsbrokonsortiet och Svedabs ekonomi i budgetpropositionen, vilket finansutskottet inte har någon invändning mot. Slutligen bör riksdagens bemyndigande vara betingat av att Öresundsbrokonsortiet och Svedab inte expanderar sin verksamhet. Om så blir aktuellt skall riksdagens godkännande inhämtas på nytt.

Utskottet tillstyrker delvis propositionens förslag (punkt 32) med de tillägg som här anförts och avstyrker motion Fi32 (m) yrkande 4.

Banverkets låneram

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att den av riksdagen för år 2001 godkända låneramen i Riksgäldskontoret även får användas för att finansiera projekteringskostnader för järnvägsinvesteringar (projekteringslager). Därmed tillstyrks punkt 33 i propositionen.

Propositionen

Av propositionen framgår att Banverket finansierar projekteringskostnader för järnvägsinvesteringar genom upplåning i Riksgäldskontoret. Vid byggstart görs en anslagsavräkning av upparbetad projekteringskostnad. Under senare år har värdet av projekteringslagret ökat kraftigt, bl.a. beroende på att investeringsprojekt inte kunnat påbörjas i planerad omfattning. Vidare har Riksrevisionsverket i en revisionsrapport avseende Banverkets årsredovisning för 1999 påtalat att regleringsbrevet inte ger ett tydligt stöd för den hittills tillämpade principen.

Regeringen föreslår mot denna bakgrund att ändamålet för Banverkets låneram vidgas till att även omfatta projekteringskostnader för järnvägsinvesteringar. Av propositionen framgår att Banverket avser att på några års sikt

avveckla projekteringslagret till aktuell genomförandeplan för stamnätets planens objekt.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet har i sitt yttrande TU2y ingen erinran mot regeringens förslag att den av riksdagen för år 2001 godkända låneramen i Riksgäldskontoret även får användas för att finansiera projekteringskostnader. Riksdagen bör därför bifalla punkt 33 i propositionen. Enligt vad utskottet erfarit beräknas medelsbehovet för detta ändamål uppgå till omkring 1 miljard kronor.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med trafikutskottet, propositionens förslag (punkt 33).

Ändring i lagen (1997:756) om tilldelning av spårkapacitet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1997:756) om tilldelning av spårkapacitet med den ändringen att den bör träda i kraft den 1 augusti 2001. Därmed tillstyrks delvis punkt 12 i propositionen.

Propositionen

Tågtrafikledningen är i dag en självständig enhet inom Banverket med ansvar för bl.a. banfördelning, trafikledning och tilldelning av tåglägen. Regeringen anser att tågtrafikledningens operativa verksamhet bör integreras i Banverket för att uppnå effektivitetsvinster och kostnadsbesparingar. För att möjliggöra organisationsförändringen föreslås en ändring i lagen (1997:756) om tilldelning av spårkapacitet.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet anser i sitt yttrande TU2y det angeläget att statens spåranläggningar utnyttjas effektivt och tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker, i likhet med trafikutskottet, regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1997:756) om tilldelning av spårkapacitet (punkt 12) med den ändringen att den bör träda i kraft den 1 augusti 2001. Skälet för ändringen är att författningen bör komma ur trycket minst fyra veckor innan de träder i kraft.

6:8 Bidrag till sjöfarten

Propositionen

I propositionen föreslås att anslaget 36:8 *Bidrag till sjöfarten* ökas med 105 000 000 kr. Finansiering sker genom att anslaget 36:10 *Ersättning till Statens järnvägar i samband med utdelning från Swedcarrier* minskas med 90 000 000 kr och anslaget 36:12 *Rikstrafiken: Trafikupphandling* minskas med 15 000 000 kr. Bidrag utgår enligt förordningen (1996:1559) om statligt stöd till svensk sjöfart. Regeringen bedömer att medel behöver tillföras anslaget eftersom beräknade utbetalningar under innevarande år överskrider anvisade medel.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet tillstyrker i sitt yttrande TU2y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker, i likhet med trafikutskottet, propositionens förslag.

Framtida sjöfartsstödet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen avslår två motioner om det framtida sjöfartsstödet i avvaktan på att trafikutskottet bereder proposition 2000/01:127.

Jämför reservationerna 8 (m) och 9 (kd).

Motioner

Tom Heyman och Lars Björkman (båda m) framhåller i motion Fi25 att sjöfartsstödet inte skall utvidgas. De pekar på att den svenskregistrerade handelsflottan, utom färjorna, länge har haft svårt att hävda sig i konkurrensen och att den sedan år 1989 är beroende av statligt stöd. Detta är enligt motionen en olycklig lösning. Enligt motionen har många utvärderingar gjorts av denna typ av riktade industristöd, och de ger alla en genomgående mycket negativ bild av effekterna. Stödet skapar ineffektiva organisationer, snedvrider konkurrensen och konserverar föråldrad teknik. Sedan stödet infördes har enligt motionen handelsflottan minskat, medelåldern hos tonnaget ökat, den tekniska utvecklingen mer eller mindre avstannat och riskkapitalet i stort sett försvunnit. Regeringen aviserar nu att stödet skall mer än fördubblas och nu även utgå till färjesjöfarten. I motionen anges att det utökade stödet till den helt dominerande delen kommer att utgå till ett enda företag. Det torde inte ha inträffat sedan varvsstödet slogs samman att ett enskilt företag erhåller ett så omfattande belopp för att täcka löpande driftunderskott. Sjöfartsstödet kommer direkt att påverka det statliga upplåningsbehovet, och kostnaden för det nya

driftbidraget till färjorna överlåtes därmed till framtida generationer att betala. När den svenska arbetsmarknaden står inför personalbrist på många områden planerar regeringen att med skattemedel subventionera tämligen lågbetalda sjöarbeten. Detta kan enligt motionen inte vara en riktig utveckling. Stödet bör enligt motionen därför ej utökas, och det nuvarande sjöfartsstödet bör avvecklas.

I motion Fi29 av Mats Odell m.fl. (kd) yrkande 3 framhålls att det enligt propositionen framgår att sjöfartsstödet skall införas så snart som möjligt, dock senast den 1 januari 2002. Kristdemokraterna anser att det nya sjöfartsstödet skall träda i kraft redan till sommaren, dock senast den 1 september 2001. I motionen framhålls att svensk handelssjöfart är ledande när det gäller miljö- och säkerhetstänkande men att den lever under pressade ekonomiska förhållanden. Slutligen framhålls att det är viktigt att kompetensen finns kvar i Sverige, och för det krävs enligt motionen en aktiv sjöfartspolitik.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet anför följande i sitt yttrande TU1y: I sitt av riksdagen godkända betänkande (prop. 2000/01:1 utgiftsområde 22, bet. 2000/01:TU1, rskr. 2000/01:80) noterade utskottet med tillfredsställelse regeringens uttalande i budgetpropositionen för år 2001 att den ville slå vakt om den svenska sjöfartsnäringen, inte minst färjesjöfarten. Regeringen betonade att den, efter en översyn av lastsjöfartens och färjenäringens villkor, ville ge den svenska sjöfarten likvärdiga konkurrensvillkor, och att det samlade stödet borde utökas till att omfatta även färjenäringen. Utskottet välkomnade denna översyn och dess inriktning samt det förslag som regeringen då aviserade. Utskottet framhöll också att åtgärder behövde genomföras redan under år 2001 för att stärka konkurrenskraften och motverka utflaggning. Utskottet framhöll vidare att regeringen snarast möjligt borde återkomma till riksdagen med förslag om hur åtgärderna under år 2001 skulle utformas. Det som då anfördes av utskottet gavs regeringen till känna.

Regeringen lämnade den 10 maj 2001 en proposition till riksdagen om vidgat statligt ekonomiskt stöd till sjöfartsnäringen (prop. 2000/01:127). I propositionen föreslås att ett sjöfartsstöd införs som omfattar både last- och passagerarfartyg i internationell trafik. Syftet är att ge svensk sjöfartsnäring konkurrensvillkor som är likvärdiga med andra EU-länders handelsflottor. Utskottet kommer att behandla denna proposition senare denna vår. I avvaktan på denna behandling bör riksdagen avslå motionerna Fi25 (m) och Fi29 (kd) yrkande 3.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet avstyrker, i likhet med trafikutskottet, motionerna Fi25 (m) och Fi29 (kd) yrkande 3.

Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

25:1 Sveriges lantbruksuniversitet

Propositionen

I propositionen föreslås att anslaget 25:1 *Sveriges lantbruksuniversitet* ökas med 1 000 000 kr. Syftet är att möjliggöra en ökad fältforskningsverksamhet rörande ekologisk produktion vid Lantbruksuniversitet, varför anslaget bör tillföras 7 000 000 kr. Dessutom föreslås anslaget minskas med 6 000 000 kr för att bidra till finansiering av ökning av andra anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet tillstyrker i yttrande MJU2y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker, i likhet med miljö- och jordbruksutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och kollektiv forskning

Propositionen

I propositionen föreslås att anslaget 26:1 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och kollektiv forskning* minskas med 6 000 000 kronor. Anslaget föreslås minskas för att finansiera åtgärder redovisade under anslagen 42:1 *Statens veterinärmedicinska anstalt* och 43:1 *Statens jordbruksverk*.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet tillstyrker i yttrande MJU2y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker, i likhet med miljö- och jordbruksutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

42:1 Statens veterinärmedicinska anstalt

Propositionen

I propositionen föreslås att anslaget 42:1 *Statens veterinärmedicinska anstalt* ökas med 5 000 000 kr. Det finns enligt regeringen behov av ytterligare ett smittskyddsklassat laboratorium. Existerande laboratorium är fullt belastat med BSE-analyser (galna ko-sjukan). Utbrott av allvarlig smittsam djursjukdom av virologisk natur skulle därför vara svår att hantera med nuvarande laboratorieresurser. Samtidigt är BSE-diagnostik av tillfällig karaktär och ligger därför utanför Statens veterinärmedicinska anstalts (SVA) normala verksamhet. Regeringen anser att SVA bör tillföras 5 000 000 kronor under innevarande år. När det gäller utgifter för detta ändamål 2002 avser regeringen att återkomma i budgetpropositionen.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet tillstyrker i yttrande MJU2y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker, i likhet med miljö- och jordbruksutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

43:1 Statens jordbruksverk

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att anslaget 43:1 *Statens jordbruksverk* minskas med 3 400 000 kronor. Dessutom tillstyrks att anslaget även får användas för BSE-kontroller. Det senare förslaget innebär att utskottet tillstyrker punkt 34 i denna del i propositionen.

Propositionen

I propositionen föreslås att anslaget 43:1 *Statens jordbruksverk* minskas med 3 400 000 kr. Dessutom föreslås (punkt 34 delvis) att anslaget även får användas för BSE-kontroller. Kostnaden för BSE-kontroller av 20 000 djur beräknas till 19 000 000 kr. För detta ändamål finns 9 000 000 kr i statsbudgeten, och 5 000 000 kr medfinansieras från EG-budgeten. Regeringen anser att Statens jordbruksverk behöver ytterligare 5 000 000 kr för BSE-kontroller.

Distriktsveterinärorganisationen hade år 2000 upplupna kostnader för semesterlöneskuld och skadestånd på 8 038 000 kr. Regeringen anser att 6 000 000 kr skall tillföras anslaget för att täcka kostnaderna.

Jordbruksverket ersätter Tullverkets kostnader för kontroll av livsmedel som kan erhålla exportbidrag. Kostnaderna har ökat och ytterligare 1 500 000

kr behövs för ändamålet. För dessa åtgärder behöver, menar regeringen, 12 500 000 kr tillföras anslaget.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet tillstyrker i yttrande MJU2y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker, i likhet med miljö- och jordbruksutskottet, propositionens förslag (punkt 34 i denna del).

Inkomsttitel 2556 Djurregisteravgifter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att inkomsttitel 2556 *Djurregisteravgifter* slopas och att avgiftsinkomsterna redovisas mot anslaget 43:1 *Statens jordbruksverk*. Förslaget innebär att utskottet tillstyrker punkt 34 i denna del i propositionen.

Propositionen

I propositionen anförs att djurregisterverksamheten för nöt och gris bör hantearas på samma sätt som hundregistret, köttklassificeringen m.m. Detta innebär att inkomsttitel 2556 *Djurregisteravgifter* föreslås slopas och att avgiftsinkomsterna redovisas mot anslaget 43:1 *Statens jordbruksverk* (punkt 34 i denna del).

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet tillstyrker i yttrande MJU2y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker, i likhet med miljö- och jordbruksutskottet, propositionens förslag (punkt 34 i denna del).

43:5 Arealersättning och djurbidrag m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att anslaget 43:5 *Arealersättning och djurbidrag m.m.* också skall kunna användas för att finansiera BSE-kontroller och ett program för kontroll av campylobakter. Förslaget innebär att utskottet tillstyrker punkt 35 i propositionen.

Propositionen

I propositionen (punkt 35) föreslås att anslaget 43:5 *Arealersättning och djurbidrag m.m.* också skall kunna användas för att finansiera BSE-kontroller och ett program för kontroll av campylobakter. Skälet för regeringens förslag är att ett bidrag motsvarande 5 750 000 kr erhålls från EG-budgeten för att finansiera kontroll av såväl BSE som campylobakter. Bidraget ryms inom ramen för anvisade medel.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet tillstyrker i yttrande MJU2y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker, i likhet med miljö- och jordbruksutskottet, propositionens förslag (punkt 35).

43:7 Räntekostnader för förskotterade arealersättningar m.m.*Propositionen*

I propositionen föreslås att anslaget 43:7 *Räntekostnader för förskotterade arealersättningar m.m.* minskas med 2 100 000 kr. Anslaget föreslås minskas för att finansiera åtgärder redovisade under anslaget 43:1 *Statens jordbruksverk*.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet tillstyrker i yttrande MJU2y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker, i likhet med miljö- och jordbruksutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

43:16 Åtgärder inom livsmedelsområdet*Propositionen*

I propositionen föreslås att anslaget 43:16 *Åtgärder inom livsmedelsområdet* minskas för att finansiera åtgärder redovisade under anslaget 43:1 *Statens jordbruksverk*.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet tillstyrker i yttrande MJU2y propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker, i likhet med miljö- och jordbruksutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

44:4 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.*Propositionen*

I propositionen föreslås att anslaget 44:4 *Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.* minskas med 2 000 000 kr. Anslaget föreslås minskas för att finansiera åtgärder redovisade under anslaget 43:1 *Statens jordbruksverk*. Minskningen finansierar också ökningen av det under utgiftsområde 1 Rikets styrelse upptagna anslaget 45:1 *Sametinget*.

Motion

I motion Fi32 av Bengt-Ola Rytter m.fl. (s) framhålls vikten av fortsatt omarronderingsverksamhet på minst oförändrad nivå. Riksdagen bör på nytt genom ett tillkännagivande fästa regeringens uppmärksamhet på nödvändigheten av att omarronderingen även framgent kan bedrivas på minst oförändrad nivå.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

När det gäller anslaget 44:4 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m. tillstyrker miljö- och jordbruksutskottet i sitt yttrande MJU2y propositionens förslag men anför även följande. I statsbudgeten för år 2001 finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 20 miljoner kronor. 5 miljoner kronor avser bidrag till jordbrukets rationalisering och 15 miljoner kronor skall täcka förluster på grund av statlig kreditgaranti. Enligt vad miljö- och jordbruksutskottet erfarit avser regeringens förslag om en minskning av anslaget delposten Bidrag till jordbrukets rationalisering, som till stor del används för att finansiera omarronderingsverksamheten. I samband med riksdagens behandling av statsbudgeten för innevarande år konstaterade utskottet att omarronderingsverksamheten bör bedrivas fortlöpande. Det främsta motivet är naturligtvis att nå de positiva effekter för enskilda och samhället som en rationalisering av fastighetsindelningen ger, särskilt vad gäller jord- och skogsbruk. En kontinuerligt bedriven omarronderingsverksamhet är också en förutsättning för att lantmäteriet skall kunna bevara och utveckla sin kompetens på området. Miljö- och jordbruksutskottet fann mot den bakgrunden att bidraget till jordbrukets rationalisering inte borde begränsas till enbart tidigare beslutade åtgärder utan även få användas till nya omarronderingsprojekt. Om detta innebar att anslagsbehovet måste omprövas förutsatte utskottet att regeringen skulle återkomma med förslag till finansiering i kommande budgetproposition. Riksdagen beslutade att ge regeringen till känna vad utskottet anförde om omarronderingsverksamheten (bet. 2000/01:MJU2, rskr. 2000/01:86 och 87). Enligt miljö- och jordbruksutskottets mening är regeringens förslag att minska an-

slaget avseende bidrag till jordbrukets rationalisering inte till någon del ägnat att tillgodose riksdagens tidigare beslut när det gäller den fortsatta omarronderingsverksamheten. Förutom de uppenbara svårigheter som följer av förslaget när det gäller att kunna fullfölja redan gjorda åtaganden innebär det, såvitt utskottet förstår, att möjligheterna att finansiera nya omarronderingsprojekt blir ytterst begränsade. Enligt miljö- och jordbruksutskottets mening bör riksdagen därför än en gång uppmärksamma regeringen på nödvändigheten av att omarronderingen även framgent kan bedrivas på minst oförändrad nivå. Det anförda, som även ligger i linje med de synpunkter som redovisas i motion Fi32 (s), bör ges regeringen till känna.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker i likhet med miljö- och jordbruksutskottet propositionens förslag (punkt 37 delvis). Utskottet föreslår också att riksdagen gör ett tillkännagivande med den innebörd som miljö- och jordbruksutskottet föreslår och understryker att den finansiering som behövs får ske inom utgiftsområdet. Motion Fi32 (s) tillstyrks således delvis.

Utgiftsområde 24 Näringsliv

26:2 Verket för Innovationssystem: Forskning och utveckling

Propositionen

I propositionen föreslås att anslaget 26:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling* minskas med 89 960 000 kr. I statsbudgeten för 2001 tillfördes anslaget 90 574 000 kr för att lösa tidigare ingångna förpliktelser i samband med övergång till ett renodlat bemyndigandesystem. Huvuddelen av dessa förpliktelser löstes emellertid genom förbrukning av ett stort anslagssparande från det tidigare anslaget D1 *Teknisk forskning och utveckling* (vilket numera ingår i anslaget 26:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling*) redan under år 2000. Av de ingångna förpliktelserna återstår endast 614 000 kr. För att en oförändrad ram skall behållas för 2001 föreslår regeringen att anslaget minskas med 89 960 000 kr.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet tillstyrker i ett protokollsutdrag propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

Ram för ordinarie exportgarantier**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker att regeringen bemyndigas att under budgetåret 2001 ikläda staten betalningsansvar intill ett belopp av högst 175 000 000 000 kr för exportkreditgarantier. Därmed tillstyrks punkt 36 i propositionen.

Propositionen

I propositionen föreslås att regeringen bemyndigas att under budgetåret 2001 ikläda staten betalningsansvar intill ett belopp av högst 175 000 000 000 kr för exportkreditgarantier. Skälet till förslaget är att efterfrågan på garantier bedöms bli större än tidigare beräknat. För närvarande uppgår ramutnyttjandet efter schablonmässiga justeringar av utfästelsebeloppen till 112 miljarder kronor. Därmed är det återstående utrymmet inom den av riksdagen beslutade ramen otillräckligt. Utnyttjandet beräknas öka till 155 miljarder kronor när några nu kända stora kontrakt kommer att ingås. Dessutom är stora delar av engagemanget i utländsk valuta, vilket innebär att stora valutafluktuationer påverkar ramutnyttjandet.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet tillstyrker i ett protokollsutdrag propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, propositionens förslag (punkt 36).

38:1 Myndigheten för företagsutveckling: Förvaltningskostnader*Propositionen*

I propositionen föreslås att anslaget 38:1 *Myndigheten för företagsutveckling: Förvaltningskostnader* ökas med 20 000 000 kr. Skälet för regeringens förslag är att i statsbudgeten för 2001 minskades resurserna för det nya Verket för näringslivsutveckling med 20 miljoner kronor. Detta skedde utan att tillräcklig hänsyn togs till omfattningen av myndighetens uppgifter. Anslaget behöver därför, såsom näringsutskottet redan tidigare påpekat (bet. 2000/01:NU1), tillföras ytterligare medel.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet tillstyrker i ett protokollsutdrag propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

38:6 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning

Propositionen

I propositionen föreslås att anslaget 38:6 *Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning* ökas med 4 000 000 kr. De utökade medlen avses användas för att stödja forsknings- och utvecklingsinsatser i Norrbotten och Västerbotten. Insatserna avses vidtas för hållbar utveckling inom gruvnäringen och för kompetensutveckling med anknytning till geovetenskap, malmgeologi och bergsteknik.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet tillstyrker i ett protokollsutdrag propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

38:10 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Bidrag till riksmätplatser

Propositionen

I propositionen föreslås att anslaget 38:10 *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Bidrag till riksmätplatser* ökas med 2 700 000 kr. Finansiering sker genom att anslaget 38:12 *Bidrag till standardisering, provning och mätteknisk FoU m.m.* minskas med 1 000 000 kr och anslaget 38:14 *Rymdverksamhet* minskas med 1 700 000 kr. Skälet till förslaget är att mättekniska områden som särskilt behöver förstärkas finns inom t.ex. opto- och höghastighetselektronik. FoU-samarbetet med industrin behöver också stärkas och den mättekniska kompetensen ökas hos särskilt mindre företag.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet tillstyrker i ett protokollsutdrag propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

39:5 Investeringsfrämjande

Propositionen

I propositionen föreslås att anslaget 39:5 *Investeringsfrämjande* ökas med 14 720 000 kr. Finansiering sker genom att anslaget 39:3 *Exportfrämjande verksamhet* minskas med 5 000 000 kr och genom att anslaget 91:2 *Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting* minskas.

Den investeringsfrämjande verksamhet som Delegationen för utländska investeringar i Sverige (Invest in Sweden Agency, ISA) bedriver, har visat sig resultera i ett ökat antal utländska direktinvesteringar i Sverige. Regeringen anser därför att ytterligare 5 000 000 kr behövs för investeringsfrämjandet, som är ett effektivt medel att uppnå regeringens mål avseende tillväxt och sysselsättning. Medlen skall användas till att förstärka verksamheten inom främst bioteknik, biomedicin samt IT och elektronik.

För att skapa förutsättningar för den skånska delen av Öresundsregionen att marknadsföra sig internationellt och därmed stärka Skånes tillväxtförutsättningar behöver ytterligare 9 720 000 kr tillföras investeringsfrämjandet.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet tillstyrker i ett protokollsutdrag propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

40:1 Marknadsdomstolen

Propositionen

I propositionen föreslås att anslaget 40:1 *Marknadsdomstolen* ökas med 500 000 kr. Syftet med förslaget är att säkerställa kvaliteten på verksamheten vid Marknadsdomstolen.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet tillstyrker i ett protokollsutdrag propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

40:2 Konsumentverket*Propositionen*

Anslaget 40:2 *Konsumentverket* föreslås minskas för att finansiera ökningen av andra anslag under utgiftsområdet. Effekterna av detta är att Konsumentverket får ett minskat ekonomiskt utrymme och att vissa åtgärder inte kommer att kunna genomföras under innevarande år.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet tillstyrker i ett protokollsutdrag propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

40:3 Allmänna reklamationsnämnden*Propositionen*

I propositionen föreslås att anslaget 40:3 *Allmänna reklamationsnämnden* ökas med 1 500 000 kr. Skälet till förslaget är att antalet ärenden hos Allmänna reklamationsnämnden har ökat kraftigt under det senaste halvåret, varför resursbehovet är betydligt större än vad regeringen tidigare beräknat.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet tillstyrker i ett protokollsutdrag propositionens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, propositionens förslag (punkt 37 delvis).

Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner**91:1 Generellt statsbidrag till kommuner och landsting***Propositionen*

I propositionen föreslås att anslaget 91:1 *Generellt statsbidrag till kommuner och landsting* ökas med 150 000 000 kr. Reformen Maxtaxa och allmän förskola som beslutades av riksdagen i november 2000 innehåller ett antal olika lagreglerade delar som kommer att genomföras vid skilda tidpunkter. Den 1 juli 2001 införs en skyldighet för kommuner att erbjuda plats i förskoleverksamhet för barn med arbetslösa föräldrar och den 1 januari 2002 införs mot-

svarande skyldighet för barn vars föräldrar är hemmavarande för vård av annat barn. Den 1 januari 2003 införs en allmän förskola för barn i åldern 4–5 år. Då kommunerna genom lagstiftning blir skyldiga att tillhandahålla dessa reformer kompenseras de genom en ökning av det generella statsbidraget.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker propositionens förslag (punkt 37 delvis).

91:2 Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting

Propositionen

I propositionen föreslås att anslaget 91:2 *Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting* minskas med 9 720 000 kr. Minskningen föreslås för att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 24 Näringsliv uppförda anslaget 39:5 *Investeringsfrämjande*.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker propositionens förslag (punkt 37 delvis).

Finansutskottets sammanställning av anslag och utgiftsområden

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med regeringens förslag. Därmed tillstyrks propositionens punkt 37. Utskottet föreslår också ett tillkännagivande om omarrondering. Därmed tillstyrks delvis motion Fi32. Övriga motioner avstyrks. Jämför reservationerna 10 (m) och 11 (fp).

Regeringens förslag till öknings av anslagen uppgår till brutto 5 791 miljoner kronor. I vissa fall finns förslag till finansiering av den föreslagna utgiftsökningen genom minskning av 2001 års anslag. Minskningarna av 2001 års anslag uppgår till totalt 3 335 miljoner kronor. Detta innebär således att anvisade medel ökar med 2 456 miljoner kronor netto. Efter de föreslagna åtgärderna uppgår budgeteringsmarginalen till 3,2 miljarder kronor för år 2001.

Finansutskottet har i det föregående tagit ställning till de föreslagna anslagsförändringarna. Utskottet har i samtliga fall tillstyrkt regeringens förslag till anslagsförändringar. Motstående motioner har med ett undantag avstyrkts. Således tillstyrks propositionens förslag punkt 37 samt delvis motion Fi32. Utskottets förslag till riksdagsbeslut framgår av punkt 29 i utskottets förslag jämte den efterföljande specifikationen över ändrade ramar på utgiftsområden och ändrade och nya anslag.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Presstödet (punkt 2) (m, fp)

av Gunnar Hökmark (m), Lennart Hedquist (m), Anna Åkerhielm (m), Gunnar Axén (m) och Karin Pilsäter (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår den föreslagna ändringen av reglerna för presstödet. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2000/01:Fi20 yrkande 27 och 2000/01:Fi28 samt avslår proposition 2000/01:100 punkt 15 och motion 2000/01:Fi29 yrkande 1.

Ställningstagande

Regeringens förslag om ändrade presstödsregler bör, i enlighet med vad som anförs i motionerna Fi20 (fp) yrkande 27 och Fi28 (m), avslås. Presstödet har sedan ett trettioårigt år haft i stort samma inriktning, trots att medielandskapet förändrats dramatiskt. Det har inte bidragit till att tidningar i ekonomiska svårigheter har kunnat räddas som förväntat. Stödet har däremot bidragit till att strukturella reformer har försenats och att konkurrensvillkoren snedvridits. Att höja presstödet för att medel frigjorts till följd av tidningen Arbetets nedläggning är inte motiverat.

2. Presstödet (punkt 2) (kd)

av Mats Odell och Per Landgren (båda kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner den föreslagna ändringen av reglerna för presstödet beträffande samdistributionsstödet och avslår förslaget beträffande driftsstödet. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:Fi29 yrkande 1, bifaller delvis proposition 2000/01:100 punkt 15 och avslår motionerna 2000/01:Fi20 yrkande 27 och 2000/01:Fi28.

Ställningstagande

När det gäller förslaget om ändrade presstödsregler bör endast uppjusteringen av samdistributionsstödet med 5 % genomföras. Förslaget att höja driftsstödet med 12 % bör, som anförs i motion Fi 29 (kd) yrkande 1, däremot avslås.

3. Medel till utrikesförvaltningen (punkt 6) (m, kd, c, fp)

av Mats Odell (kd), Gunnar Hökmark (m), Lennart Hedquist (m), Anna Åkerhielm (m), Per Landgren (kd), Gunnar Axén (m), Lena Ek (c) och Karin Pilsäter (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ger som sin mening regeringen till känna vad som anförs i reservation 3 om ökade medel till utrikesförvaltningen. Därmed tillstyrker riksdagen motion 2000/01:Fi20 yrkande 29.

Ställningstagande

Vi anser att anslaget 5:1 Utrikesförvaltningen bör tillföras ytterligare 25 miljoner för att göra det möjligt att bibehålla ambassaderna i Tunis, Lima, Beirut och vid Heliga stolen. I länder som är av central betydelse för Sveriges utrikes- eller säkerhetspolitiska intressen, som är viktiga för svenskt näringsliv, som är partner i utvecklingssamarbetet eller som är av stor regional betydelse är det av betydande vikt att Sverige besitter diplomatisk närvaro. Att av besparingsskäl lägga ner ambassaderna i Tunis, Lima, Beirut och vid Heliga stolen anser vi vara oerhört beklagligt. Sveriges utlandsbevakning skulle på så vis bli nedgraderad på ett mycket olyckligt sätt. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

4. Investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder (punkt 14) (m, kd, c, fp)

av Mats Odell (kd), Gunnar Hökmark (m), Lennart Hedquist (m), Anna Åkerhielm (m), Per Landgren (kd), Gunnar Axén (m), Lena Ek (c) och Karin Pilsäter (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår förslaget om ett investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2000/01:Fi20 yrkande 28, 2000/01:Fi21 och delvis 2000/01:Fi27 yrkande 2 och avslår proposition 2000/01:100 punkt 26.

Ställningstagande

Det behövs helt andra åtgärder för att komma till rätta med de omfattande problemen på bostadsmarknaden. Som framhålls i motioner från Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Folkpartiet liberalerna behöver långsiktigt goda förutsättningar för byggande och förvaltning av bostäder skapas. Det handlar bl.a. om sänkt skattetryck på bostadssektorn, förenklingar i plan- och byggprocessen, en översyn av hyressättningssystemet

samt åtgärder för att främja konkurrensen inom byggsektorn. På dessa områden har vi presenterat delvis olika förslag, men med en inriktning som till stora delar sammanfaller. Inför höstens riksdagsarbete har vi för avsikt att återkomma med förslag om hur bostadsmarknaden skall kunna bringas i balans i hela landet. Vi anser emellertid inte att det finns skäl att i samband med 2001 års tilläggsbudget fördjupa oss i dessa frågor. I detta sammanhang begränsar vi oss därför till att helt kortfattat redogöra för några av de skäl som talar mot regeringens förslag om att införa ett nytt investeringsbidrag.

Rent allmänt kan det konstateras att en bidragsgivning med den föreslagna utformningen inte på något sätt påverkar de grundläggande orsakerna till de problem som föranlett regeringens förslag. Erfarenheterna från liknande bidragsformer är också till stora delar negativa. Inte sällan har denna typ av statliga insatser visat sig kunna bli såväl kostnadsdrivande som konkurrens-hämmande. Det finns således en uppenbar risk för att ett investeringsbidrag med den förordade inriktningen inte bara kommer att visa sig vara ineffektivt utan att det även direkt motverkar sitt syfte och gör betydligt mer skada än nytta. Redan nu har den effekten uppkommit att bostadsföretag skjuter upp planerade byggprojekt i avvaktan på att de närmare villkoren för bidraget skall redovisas. Från flera håll har det också ifrågasatts om bidraget, med de villkor om hyrestak m.m. som regeringen aviserat, alls kommer att kunna användas där behovet av nya bostäder är som störst.

Det är enligt vår uppfattning anmärkningsvärt att regeringen inte förmått ta fasta på de enträgna krav på långsiktigt hållbara regler för bostadsbyggandet som vid upprepade tillfällen förts fram av en i stort sett enig bygg- och bostadssektor. Ett nytt tillfälligt investeringsbidrag riskerar att ytterligare försena de nödvändiga åtgärderna. Bostadsmarknaden har under alltför lång tid lidit av tillfälliga och ogenomtänkta statliga insatser. Regeringen har också fått tydliga signaler om att bostadssektorn inte önskar nya åtgärder av denna typ. Vid exempelvis den offentliga utfrågning på temat "Varför byggs det så få hyresbostäder i Sverige?" som bostadsutskottet genomförde i mars i år fanns det i princip ingen part som tyckte att investeringsbidrag är önskvärda. Även de partsföreträdare som i brist på andra insatser inte ansåg sig helt kunna avvisa tanken på sådana åtgärder uttryckte en stor tveksamhet på grund av risken för oönskade bieffekter och bristen på långsiktighet.

Med hänvisning till det ovan anförda anser vi att regeringens förslag om ett nytt investeringsbidrag för byggande av hyresbostäder bör avslås av riksdagen.

5. Ersättning för nedsättning av socialavgifter (punkt 16) (kd)

av Mats Odell och Per Landgren (båda kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling uppförda ramanslaget 33:4 Ersättning för

nedsättning av socialavgifter. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:Fi29 yrkande 2 och avslår proposition 2000/01:100 punkt 27.

Ställningstagande

Vi avstyrker regeringens förslag till användning av det aktuella anslaget eftersom det inte finns någon färdig plan för hur de frigjorda medlen skall användas. Medlen bör återföras till statsbudgeten.

6. Utbyggnad av väg E 6 (punkt 20) (m)

av Gunnar Hökmark, Lennart Hedquist, Anna Åkerhielm och Gunnar Axén (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 20 borde ha följande lydelse: Riksdagen bemyndigar regeringen att låta Vägverket ta upp lån i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 100 000 000 kr för att inleda utbyggnaden av väg E 6 del Hogdal–Nordby samt ger som sin mening regeringen till känna vad som anförs i reservation 6 om avgiftsfinansieringen. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2000/01:100 punkt 31 samt helt motion 2000/01:Fi30 yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Moderata samlingspartiet har sedan länge förordat en fortsatt utbyggnad av väg E 6. Vi har därför ingen erinran mot regeringens förslag att Vägverket får ta upp lån i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 100 miljoner kronor för att inleda utbyggnaden av väg E 6 del Hogdal–Nordby. Vi anser dock att avgifterna för den aktuella sträckan inklusive den halva bron över Svinesund bör betalas av samtliga trafikanter. För att kunna närmare fastställa avgiftsnivån bör regeringen återkomma till riksdagen med information om hur avgiftsberäkningen bör utformas. Detta bör riksdagen tillkännage som sin mening för regeringen. Riksdagen bör således bifalla motion Fi30 (m) yrkandena 2 och 3.

7. Banverket och Vägverket (Svedab) (punkt 21) (m)

av Gunnar Hökmark, Lennart Hedquist, Anna Åkerhielm och Gunnar Axén (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 21 borde ha följande lydelse: Riksdagen avslår förslaget om aktieägartillskott i form av betalningsutfästelser till Svensk-Danska Broförbindelser AB:s (Svedab) samt tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 7. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2000/01:Fi30 yrkande 4 och avslår proposition 2000/01:100 punkt 32.

Ställningstagande

Vi instämmer i den kritik som framförs i motion Fi30 (m). Vi anser att regeringen bör återkomma med ett nytt förslag i budgetpropositionen där erforderligt kapitaltillskott finansieras via anslag. Detta bör riksdagen tillkännage som sin mening för regeringen.

8. Framtida sjöfartsstödet (punkt 24) (m)

av Gunnar Hökmark, Lennart Hedquist, Anna Åkerhielm och Gunnar Axén (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager som sin mening för regeringen vad som anförs i reservation 8. Riksdagen bifaller därmed motion 2000/01:Fi25 och avslår motion 2000/01:Fi29 yrkande 3.

Ställningstagande

Den svenskregistrerade handelsflottan, utom färjorna, har länge haft svårt att hävda sig i konkurrensen. Sedan år 1989 är den beroende av statligt stöd, vilket är en olycklig lösning. Många utvärderingar har gjorts av denna typ av riktade industristöd och de ger alla en genomgående mycket negativ bild av effekterna. Stödet skapar ineffektiva organisationer, snedvrider konkurrensen och konserverar föråldrad teknik. Sedan stödet infördes har handelsflottan minskat, medelåldern hos tonnage ökat, den tekniska utvecklingen mer eller mindre avstannat och riskkapitalet i stort sett försvunnit. Regeringen aviserar nu att stödet skall mer än fördubblas och även utgå till färjesjöfarten. Det utökade stödet kommer till den helt dominerande delen att utgå till ett enda företag. Det borde inte ha inträffat sedan varvsstödet dagar att ett enskilt företag erhåller ett så omfattande belopp för att täcka löpande driftunderskott. Eftersom färjenäringen, till skillnad från den vanliga lastsjöfarten, verkar i en sorts oligopolmarknad med mycket begränsad konkurrens mellan de olika företagen, är stödet än mer anmärkningsvärt. Sjöfartsstödet kommer därför direkt att påverka det statliga upplåningsbehovet, och kostnaden för det nya driftsbidraget till färjorna överläts därmed till framtida generationer att betala. När den svenska arbetsmarknaden står inför personalbrist på många områden planerar regeringen att med skattemedel subventionera tämligen lågbetalda sjöarbeten. Detta kan enligt vår uppfattning inte vara en riktig utveckling. Stödet bör enligt motionen därför ej utökas och det nuvarande sjöfartsstödet bör avvecklas. Detta bör riksdagen tillkännage som sin mening för regeringen.

Riksdagen bör således bifalla motion Fi25 (m).

9. Framtida sjöfartsstödet (punkt 24) (kd)

av Mats Odell och Per Landgren (båda kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager som sin mening för regeringen vad som anförts i reservation 9. Riksdagen bifaller därmed motion 2000/01:Fi29 yrkande 3 och avslår motion 2000/01:Fi25.

Ställningstagande

I vårpropositionen skriver regeringen att sjöfartsstödet skall införas så snart som möjligt, dock senast den 1 januari 2002. Kristdemokraterna anser att det nya sjöfartsstödet skall träda i kraft redan till sommaren, dock senast den 1 september 2001. Vi anser att svensk handelssjöfart är ledande på miljö- och säkerhetstänkande men att den lever under pressade ekonomiska förhållanden. Därför vill vi framhålla att det är viktigt att kompetensen finns kvar i Sverige och för det krävs enligt vår uppfattning en aktiv sjöfartspolitik. Detta bör tillkännages för regeringen. Riksdagen bör således bifalla motion Fi29 (kd) yrkande 3.

10. Ändrade och nya anslag samt ändrade ramar för utgiftsområden för år 2001 (punkt 29) (m)

av Gunnar Hökmark, Lennart Hedquist, Anna Åkerhielm och Gunnar Axén (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 29 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag för budgetåret 2001 i enlighet med den specifikation som betecknats med (m) i bilaga 3 samt ger regeringen till känna vad utskottet anfört om omarrondering samt vad i reservation 10 anförts om polisverksamheten, Migrationsverket, Utlänningsnämnden samt om- och nylokalisering av försvarsverksamhet. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2000/01:100 punkt 37 och motion 2000/01:Fi32 och bifaller helt motionerna 2000/01:Fi22, 2000/01:Fi23, 2000/01:Fi24, 2000/01:Fi27 yrkande 1, 2000/01:Fi30 yrkande 1 samt 2000/01:Fi31.

Ställningstagande

Vi biträder de förslag som finns i de moderata motionerna Fi22, Fi23, Fi24, Fi27, Fi30 och Fi31. Det innebär att riksdagen bör avslå regeringens förslag beträffande försvaret, friluftorganisationer och investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder. Regeringsförslaget om minskade medel till Vägverket kan accepteras under förutsättning att det inte drabbar forskningsverksamheten. Dessutom bör riksdagen göra ett tillkännagivande om polisverk-

samheten, Migrationsverket och Utlänningsnämnden. Skälen för våra förslag är följande.

Försvarskrisen är över oss igen. Förra årets försvarsbeslut visar sig redan nu vara otillräckligt, även med de begränsade ambitioner som ligger bakom beslutet.

Försvarsbeslutet som helhet är underbalanserat. Driften blir avsevärt dyrare än beräknat under 2002–2004. Dessutom har regeringen genom beslutade och föreslagna pålagor belastat Försvarsmakten med kostnader på minst 650 miljoner – kanske upp till 1 250 miljoner – kronor/år utöver vad som fanns med i försvarsbeslutet.

Underskottet för förbandsverksamheten uppgick förra året till drygt 700 miljoner. Detta som följd av högre kostnader än beräknat – framför allt för avveckling men också för kostnader för driften av den nya organisationen – och därmed svårigheter att anpassa verksamheten i övergången från den gamla till den nya ekonomiska ramen. Resultatet av överutnyttjandet innebar alltför stora ambitionssänkningar redan i förbandens planerade verksamhet under 2001. En stor del av de påverkbara kostnaderna skars bort i budgetdialoger under början av året. Utveckling och framtidstro förvandlades till ett utbildningsår med ytterligare hårda sparkrav.

För att både klara av situationen kortsiktigt och komma till rätta med underskotten långsiktigt föreslog Försvarsmakten i budgetunderlaget att få använda överskott från materielanskaffningen för att täcka överskridanden inom förbandsverksamheten, såväl de existerande för 2000 som de väntade för 2001. Regeringen föreslår emellertid att endast förra årets överskridande skall täckas genom att använda överskottet från materielanskaffningen. En organisation som redan utsatts för ytterst hårda sparkrav tvingas att inskränka verksamheten med ytterligare 700 miljoner kronor för innevarande år.

Moderata samlingspartiet anser i grunden att av riksdagen beslutad verksamhet skall genomföras inom de ramar som anvisats. Detta kräver emellertid att det finns en balans mellan beslutad verksamhet och tilldelade resurser.

Förslaget i tilläggsbudgeten är sålunda orimligt. Det är inte möjligt att minska anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet och beredskap m.m.* under de kvarvarande sju månaderna på ett sådant sätt som regeringen begär. Att ”öka omvandlingstrycket” för att få försvaret att komma i kostymen är en sak, men metoderna ansvarslösa. Det är möjligt att den kamerala ekvationen kan lyckas. Detta kräver dock att all förbandsverksamhet i huvudsak inställs under resten av året.

Försvarsmaktens högkvarter har inför försvarsutskottet redovisat vilka konsekvenserna blir under 2001. Förslagen är att:

- hemvärnsutbildningen reduceras med 50 %,
- förbandsutbildningen minskas med 30–40 % av de rörliga kostnaderna,
- flygtidsuttag och gångtid på fartyg reduceras kraftigt,
- omskolningen av JAS försenas ca 1 år (utöver effekten av den militära flygutbildningens lokalisering),

- helikopterverksamheten i försvaret inskränks till fredsräddning, SAR (Search and Rescue) och ambulanstransporter samt
- vid skolor och centrum senareläggs övergångsutbildning av arméofficerare och studie- och utvecklingsverksamheten dras ned kraftigt.

Sammantaget innebär detta att såväl internationalisering som utveckling av insatsorganisationen försenas. Utöver detta försenas omställningen till "det nya försvaret". Planerad omförrädsställning senareläggs och på den utrustning som finns i förråd begränsas underhållet (300–500 civilanställda avskedas).

Övriga åtgärder som övervägs är att ställa in eller reducera det taktiska programmet samt stabs- och chefsprogrammen vid Försvarshögskolan. Detta trots att 70% av kostnaden vid Försvarshögskolan inte går att påverka. Hemvärnets verksamhet övervägs att helt ställas in. Dessutom övervägs ytterligare reduceringar av förbandsverksamheten.

Det handlar alltså om att hitta åtgärder som över huvud taget är möjliga att genomföra för att spara pengar. Men då får skattebetalarna heller ingen vidare effekt av de 45 miljarder som faktiskt satsas på totalförsvaret.

Stora oönskade avgångar av officerare är redan en del av verkligheten. Förra året slutade över 400 officerare helt utan de generösa erbjudanden som andra fått. Och avhoppet – för att inte säga strömhoppet – fortsätter. Många duktiga och välutbildade nyckelpersoner försvinner när Försvarsdepartementet ökar omvandlingstrycket. Försvaret blöder inte bara ekonomiskt, utan också personellt. Kompetensflykten fortsätter. Om utvecklingen fortsätter riskeras ett självgenererande förfall och systemkollaps.

Särskilt allvariga blir konsekvenserna för de delar av verksamheten där de berörda kan "rösta med fötterna". Åtskilliga hemvärnsmän och framför allt unga officerare kommer inte att finnas kvar efter detta halvårs stålbäd. Också framtida rekryteringskraft vad gäller såväl hemvärn som officerare försämras genom åtgärderna.

För att ta försvaret ur detta kaos krävs handling på kort och på lång sikt. På kort sikt mera pengar – i första hand ett ekonomiskt tillskott, i andra hand överföringar från materielanslagen för 2001. Det drabbar visserligen förnyelsen – investeringarna som inte görs nu måste göras senare – men är till skillnad från dråpslaget mot övnings- och utbildningsverksamheten inte helt omöjliga att ta igen.

Regeringen tror sig genom den hårda linjen driva på för en bättre budgetdisciplin i försvaret vars förbandsverksamhet nu "skall in i kostymen". Ambitionen är god, men de panikåtgärder som planeras har inget med frågan om att komma in i kostnadsramen för nästa försvarsbeslutsperiod att göra. Om besparingsåtgärderna vore ett led i en anpassning av förbandsverksamheten skulle det vara förståeligt. Självklart behövs åtgärder på sikt – planeringen och prognosinstrumenten har varit undermåliga, men är också till stor del ett resultat av brister i regeringens styrning av Försvarsmakten – men detta är inget skäl för att utsätta Försvarsmakten för panikbesparingar som fördröjer den nödvändiga omställningen av försvaret.

Regeringen försvarar sig med att pengar kan komma att tillskjutas sedan – när man känner utfallet. Då är skadan redan skedd. I efterhand kan ju pengar bara skjutas till om panikåtgärderna inte ger det utfall man hoppas på. Verksamheten drabbas lika hårt i vilket fall. Regeringen agerar i stället för att reagera. Detta är inte ansvarsfullt.

Samtidigt har stora investeringar i försvarsfastigheter genomförts under 1990-talet. Av dessa investeringar har minst en och en halv miljard kronor investerats i försvarsfastigheter som nu har lämnats eller planeras att lämnas. Nya investeringar pågår och andra planeras. Det är utmanande att genomföra dessa investeringar med sikte på 2010–2015 när utrymmet för de åtaganden som staten gör samtidigt krymper på de flesta områden. Det är ett uppenbart slöseri med skattebetalarnas pengar. Samtidigt är det förvånande att dessa investeringar kan göras obehindrat samtidigt som förbandsverksamheten åläggs besparingskrav av sådan omfattning att det blir förödande för utbildningsresultat och övrig verksamhet. Denna utveckling är destruktiv för de anställda inom Försvarsmakten och för allmänhetens förtroende för det sätt på vilket riksdag och regering styr utvecklingen av det s.k. nya försvaret.

1 400 000 000 kr bör, i enlighet med Försvarsmaktens förslag, föras från ramanslaget 6.3 *Materiel, anläggningar samt forskning och utveckling* till ramanslaget 6.1 *Förbandsverksamhet och beredskap m.m.*

Riksdagen bör därutöver ge regeringen i uppdrag att pröva samtliga nu beslutade, pågående och planerade om- och nylokaliseringar av försvarsverksamhet. Syftet skall vara att frigöra investeringsmedel som kan tillföras ramanslaget 6.3 *Materiel, anläggningar samt forskning och utveckling* som en engångskompensation för de reduktioner som har genomförts och nu planeras att genomföras av detta anslag.

Moderaterna föreslog i samband med budgetregleringen i höstas att anslaget för stöd till friluftsförbund borde varit lägre, eftersom stödet till friluftsförbund bör gå till verksamhet som riktas särskilt till barn och ungdom. Nu föreslår regeringen en ökning av detta anslag, vilket motionärerna avvisar. Regeringen borde haft bättre framförhållning. Frisam existerade redan år 2000. Vidare menar motionärerna att regeringens argumentering för att stödja denna organisation finansiellt både är svag och bristfällig. Regeringen anser bl.a. att Frisam skall genomföra projekt för att belysa friluftslivets betydelse för folkhälsan, men ett sådant projekt borde kunna finansieras av de medel som står till Folkhälsoinstitutets förfogande.

Som vi redovisat i reservation nr. 4 anser vi att riksdagen inte bör bifalla regeringens förslag om investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder. I konsekvens härmed behöver riksdagen inte anvisa ett nytt anslag för ändamålet.

Antalet poliser, nu omkring 16 000, räcker inte för att trygga medborgarnas säkerhet. Rikspolisstyrelsens bedömning är att det skulle behövas 19 000 poliser för att bl.a. närpolisreformen skall fungera. Vi delar den uppfattningen. Polisbristen är ett påtagligt problem överallt i landet, och det är realistiskt att räkna med att läget kommer att försämrats ytterligare om inte kraftfulla

insatser görs. Enligt vår mening borde utskottet i enlighet med förslaget i motion Fi24 ha begärt ett ytterligare resurstillskott till polisen med 250 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Dessa medel skulle ha använts för att täcka hela underskottet i polisens budget. Dessutom skulle en kraftfull satsning på polisutbildningen ha kunnat genomföras redan i år. Det skulle också ha varit möjligt att lätta på den besvärliga personalsituationen genom att omedelbart anställa fler experter och annan civilanställd personal.

Enligt vår mening bör ytterligare resurser tillföras Migrationsverket. Mot bakgrund av att antalet asylsökande under innevarande budgetår väntas bli väsentligt större än regeringens tidigare bedömningar anser även regeringen att anslaget bör öka. Regeringens förslag till anslagsökning är dock helt otillräckligt, eftersom endast 12 miljoner kronor skall användas för att förkorta handläggningstiderna och därmed de långa väntetiderna. Enligt vår mening bör Migrationsverket tillföras ytterligare 25 miljoner kronor utöver de 27 miljoner kronor som regeringen föreslagit för återstoden av innevarande budgetår.

Även Utlänningsnämnden bör få utökade resurser, nämligen 2,5 miljoner kronor utöver regeringens förslag till ökning, för att kunna fullgöra sina uppgifter.

Vi anser att forsknings- och utvecklingsverksamhet är viktigt för den fortsatta utvecklingen av vägtrafiksystemet och för att förbättra väghållningens effektivitet. Riksdagen bör därför bifalla motion Fi30 (m) yrkande 1. Det betyder att minskningen av anslaget *Vägverket: Administration* bör ske genom en effektivisering av administrationen och inte resultera i minskade forskningsinsatser inom vägområdet. Vi har ingen erinran mot regeringens förslag för innevarande budgetår beträffande ändringar av ramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer och anslagen.

11. Ändrade och nya anslag samt ändrade ramar för utgiftsområden för år 2001 (punkt 29) (fp)

av Karin Pilsäter (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 29 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag för budgetåret 2001 i enlighet med den specifikation som betecknats med (fp) i bilaga 3 samt tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i reservation 11 om omarrondering. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2000/01:100 punkt 37 samt motionerna 2000/01:Fi32 och 2000/01:Fi27 yrkande 1 och avslår motionerna 2000/01:Fi22, 2000/01:Fi23, 2000/01:Fi24, 2000/01:Fi30 yrkande 1 samt 2000/01:Fi31.

Ställningstagande

Som jag redovisat i reservation nr 4 anser jag att riksdagen inte bör bifalla regeringens förslag om investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder. Jag ställer mig bakom vad som anförs i frågan i den folkpartistiska motionen Fi20. I konsekvens härmed behöver riksdagen inte anvisa ett nytt anslag för ändamålet. Jag ställer mig även bakom vad miljö- och jordbruksutskottet anför om omarronderingen.

Särskilda yttranden

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttranden. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Kustbevakningen

av Lena Ek (c).

För Centerpartiet är det en hjärtefråga att ge hela landet en chans att utvecklas. När jag har ställt mig positiv till en ny investeringsplan för Kustbevakningen bygger det på förutsättningen att investeringarna inte koncentreras till huvudstadsområdet, utan även kommer andra delar av landet till del.

2. Affärsverket svenska kraftnäts finansiella befogenheter

av Lena Ek (c).

I en interpellation (2000/01:212) som besvarades av näringsministern den 6 februari i år frågade jag vilka åtgärder regeringen avser att vidta för att säkerheten i eldistributionen skall vara tillfredsställande. Bakgrunden till min fråga var bl.a. att efter julhelgerna inträffade ett snöfall runt Vättern och Vänern, 3 decimeter snö. Det gav till effekt att tusentals hushåll blev utan el. Fler än 14 000 hushåll i dessa områden var utan el i mer än en vecka, och flera tusen hushåll var utan el i mer än tio dagar enligt de uppgifter som har framkommit vid förfrågan till de ansvariga bolagen, främst Vattenfall.

I sitt svar angav näringsministern att regeringen bedriver ett kontinuerligt förbättringsarbete när det gäller försörjningstryggheten i fråga om el. Detta görs bl.a. genom att utvärdera och förändra reglerna för tillsynen av och driften av nätverksamhet. Hösten 1999 fick en utredare i uppdrag att se över behovet av en skärpning av bestämmelserna för tillsyn av nätverksamhet. Elnätsutredningen lämnade i november förra året ett delbetänkande med förslag som bl.a. innebär att större tyngd läggs på kvaliteten i överföringen av el. Han nämnde dessutom att regeringen har för avsikt att ge Elsäkerhetsverket och Energimyndigheten i uppdrag att se över och utreda vilka ytterligare åtgärder som bör vidtas för att i möjligaste mån undvika problem med omfattande och långvariga elavbrott. Han nämnde också att han i syfte att få information om dessa frågor har träffat myndigheter och nätföretag. Utifrån bl.a. den information som han fick vid detta möte håller ett utredningsuppdrag nu på att tas fram. Näringsministerns förhoppning var att myndigheterna skall kunna redovisa konkreta förslag redan till sommaren.

När finansutskottet nu yttrat sig över ett regeringsförslag om ökade finansiella befogenheter för Affärsverket svenska kraftnät har jag kunnat acceptera förslaget mot bakgrund av det svar som näringsministern lämnat till mig. Det är emellertid enligt min mening mycket angeläget att Svenska kraftnäts verk-

samhet kontrolleras och utvärderas löpande för att tillförsäkra en tillfredsställande eldistribution i hela landet.

3. Banverket och Vägverket (Svedab)

av Lena Ek (c).

Att jag avstått från att reservera mig mot förslaget att lämna aktieägartillskott till Svedab innebär givetvis inte att Centerpartiet har ändrat uppfattning om Öresundsbron.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

I proposition 2000/01:100 2001 års ekonomiska vårproposition föreslår regeringen

såvitt avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2001

11. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:506) om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m. (avsnitt 3.2 och 8.1.17),

12. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1997:756) om tilldelning av spårkapacitet (avsnitt 3.3 och 8.1.20),

13. att riksdagen bemyndigar regeringen att för budgetåret 2001 besluta om krediter för myndigheters räntekonton i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 16 900 000 000 kronor (avsnitt 8.1),

14. att riksdagen bemyndigar regeringen att för budgetåret 2001 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet intill ett belopp av 20 300 000 000 kronor (avsnitt 8.1),

15. att riksdagen godkänner den föreslagna ändringen av reglerna för presstödet (avsnitt 8.1.1),

16. att riksdagen godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning uppförda ramanslaget 2:9 Bidrag till kapitalet i Europeiska utvecklingsbanken (avsnitt 8.1.2),

17. att riksdagen bemyndigar regeringen att överta aktierna i Vasallen AB genom utdelning eller annat förfarande (avsnitt 8.1.2),

18. att riksdagen bemyndigar regeringen att avveckla Brisingen Holding AB (avsnitt 8.1.2),

19. att riksdagen bemyndigar regeringen att meddela föreskrifter om avgifter för ansökan om uppehålls- och arbetstillstånd enligt de riktlinjer som föreslås (avsnitt 8.1.5),

20. att riksdagen godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 6 Totalförsvar uppförda ramanslaget 6:4 Funktionen Civil ledning (avsnitt 8.1.6),

21. att riksdagen godkänner förslaget till ny investeringsplan för Kustbevakningen för perioden 2001–2004 (avsnitt 8.1.6),

22. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2001, såvitt avser det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg uppförda ramanslaget 16:3 Statsbidrag till vårdartjänst m.m., ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 90 000 000 kronor efter år 2001 (avsnitt 8.1.9),

23. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2001, såvitt avser det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg uppförda ramanslaget 17:1 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken, ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 60 000 000 kronor efter år 2001 (avsnitt 8.1.9),

24. att riksdagen godkänner den föreslagna användningen av medel i folkpensioneringsfonden (avsnitt 8.1.10),

25. att riksdagen godkänner regeringens förslag i fråga om erbjudande av plats inom aktivitetsgarantin (avsnitt 8.1.12),

26. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2001, såvitt avser det under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande föreslagna nya ramanslaget 31:12 Investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder, besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 1 300 000 000 kronor under åren 2002–2004 (avsnitt 8.1.16),

27. att riksdagen godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling uppförda ramanslaget 33:4 Ersättning för nedsättning av socialavgifter (avsnitt 8.1.17),

28. att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2001 ge Affärsverket svenska kraftnät de finansiella befogenheter som föreslås (avsnitt 8.1.19),

29. att riksdagen godkänner att ansvaret för delfunktionen Landsvägstransporter i det civila försvaret förs över från Överstyrelsen för civil beredskap till Vägverket (8.1.20),

30. att riksdagen godkänner den föreslagna användningen av den av riksdagen fastställda låneramen för Göteborgsöverenskommelsen (avsnitt 8.1.19),

31. att riksdagen bemyndigar regeringen att låta Vägverket ta upp lån i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 100 000 000 kronor för att inleda utbyggnaden av väg E 6 del Hogdal–Nordby (avsnitt 8.1.20),

32. att riksdagen bemyndigar regeringen att vidta de åtgärder i fråga om aktieägartillskott till Svensk-Danska Broförbindelser AB:s (Svedab) som föreslås (avsnitt 8.1.20),

33. att riksdagen godkänner den föreslagna användningen av den av riksdagen för år 2001 beslutade låneramen i Riksgäldskontoret för Banverkets investeringar (avsnitt 8.1.20),

34. att riksdagen godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda ramanslaget 43:1 Statens jordbruksverk och redovisningen av djurregisteravgifter (avsnitt 8.1.21),

35. att riksdagen godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda ramanslaget 43:5 Arealersättning och djurbidrag m.m. (avsnitt 8.1.21),

36. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2001 ikläda staten betalningsansvar intill ett belopp av högst 175 000 000 000 kronor för exportkreditgarantier (avsnitt 8.1.22),

37. att riksdagen för budgetåret 2001 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med specifikation i tabell 2.1.

Följdmotioner

2000/01:Fi20 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

27. Riksdagen avslår regeringens yrkande 15.

28. Riksdagen avslår regeringens yrkande 26.

29. Riksdagen tillkännager för regeringen vad i motionen anføres om behovet av ytterligare 25 miljoner kronor på anslag 5:1 Utrikesförvaltningen inom utgiftsområde 5 för att bibehålla ambassaderna i Tunis, Lima, Beirut och vid Heliga stolen.

2000/01:Fi21 av Knut Billing m.fl. (m):

Riksdagen beslutar att investeringsbidrag inte skall anvisas för nybyggnad av hyresrätter.

2000/01:Fi22 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m):

Riksdagen avslår regeringens förslag att föra över 400 000 kr från anslaget 30:1 Stöd till idrott till anslaget 30:4 Stöd till friluftorganisationer i enlighet med vad som anføres i motionen.

2000/01:Fi23 av Margit Gennser m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att Migrationsverket bör tillföras ytterligare 25 miljoner kronor för återstoden av innevarande år i enlighet med vad som anføres i motionen.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att Utlänningsnämnden bör tillföras ytterligare 2,5 miljoner kronor för återstoden av innevarande år i enlighet med vad som anføres i motionen.

2000/01:Fi24 av Bo Lundgren m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av ytterligare utbildningsplatser inom polisutbildningen.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen vad i motionen anføres om behovet av förstärkning av anslaget 4:1 Polisorganisationen med 250 miljoner kronor utöver regeringens förslag till tilläggsbudget.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av civil personal till polisen.

2000/01:Fi25 av Tom Heyman och Lars Björkman (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen vad i motionen anförs om att inte utvidga sjöfartsstödet.

2000/01:Fi27 av Lennart Hedquist (m):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag om investeringsbidrag till nybyggnad av hyresbostäder.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förutsättningar för nyproduktionen av hyresbostäder.

2000/01:Fi28 av Per Unckel m.fl. (m):

Riksdagen avslår regeringens förslag till tilläggsbudget avseende anslaget 27:2 Presstöd i enlighet med vad som anförs i motionen.

2000/01:Fi29 av Mats Odell m.fl. (kd):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag att ändra stödbeloppen för driftsstöd med 12 % inom anslaget 27:2 Presstöd.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag att låta medel inom anslaget 33:4 Nedsättning av socialavgifter användas för att genomföra program för att främja användningen av modern informationsteknik.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om införande av det utvidgade sjöfartsstödet senast den 1 september 2001.

2000/01:Fi30 av Per-Richard Molén m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om omfördelningen av medel mellan anslaget 36:2 Vägverket: Administration och anslaget 36:4 Vägverket: Vaghållning och statsbidrag.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att vägavgifterna över Svinesundsbron skall betalas av alla trafikanter.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att beräkningarna kring avgifterna över Svinesundsbron bör presenteras.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bristerna i konstruktionen av det mellanstatliga Öresundsbrobo-laget.

2000/01:Fi31 av Henrik Landerholm m.fl. (m):

1. Riksdagen beslutar att anslaget 6:1 Förbandsverksamhet och beredskap m.m. ökas med 1 400 000 000 kr.
2. Riksdagen beslutar att anslaget 6:3 Materiel, anläggningar samt forskning och utveckling minskas med 1 400 000 000 kr.

3. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring av om- och nylokalisering av försvarsverksamhet i enlighet med vad som anförs i motionen.

2000/01:Fi32 av Bengt-Ola Rytting m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av fortsatt omarronderingsverksamhet på minst oförändrad nivå.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1996:506) om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m.

Häri genom föreskrivs att lagen (1996:506) om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Regeringen får överlåta till en övervakningskommitté att fullgöra förvaltningsuppgifter i den omfattning som framgår av ett fastställt samlat programdokument *eller* ett fastställt operativt program. Uppgifter som får överlåtas får innefatta myndighetsutövning.

Övervakningskommittéerna skall vara inrättade i enlighet med artikel 25 i rådets förordning (EEG) nr 4253/88 av den 19 december 1988 om tillämpningsföreskrifter för förordningen (EEG) nr 2052/88 vad gäller samordningen av de olika strukturfondernas verksamhet dels inbördes, dels med Europeiska investeringsbanken och andra befintliga finansieringsorgans verksamhet.

Överlåtelse enligt första stycket får även ske till en *interregional beslutsgrupp*, vilken inrättats för genomförande av ett *operationellt* program för att öka gränsregionalt samarbete.

Föreslagen lydelse

Regeringen får överlåta till en övervakningskommitté att fullgöra förvaltningsuppgifter i den omfattning som framgår av ett fastställt samlat programdokument, ett fastställt operativt program *eller ett fastställt program för gemenskapsinitiativ*. Uppgifter som får överlåtas får innefatta myndighetsutövning.

Övervakningskommittéerna skall vara inrättade i enlighet med artikel 35 i rådets förordning (EG) nr 1260/1999 av den 21 juni 1999 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna vad gäller samordningen av de olika strukturfondernas verksamhet dels inbördes, dels med Europeiska investeringsbanken och andra befintliga finansieringsorgans verksamhet.

Överlåtelse enligt första stycket får även ske till en *styrkommitté*, vilken inrättats för genomförande av ett *program för gemenskapsinitiativ* för att öka gränsregionalt samarbete, *eller till ett organ i ett annat medlemsland inom EU vilket i ett program för gemenskapsinitiativ har utsetts att vara förvaltningsmyndighet eller utbetalande myndighet för det programmet i enlighet med artikel 9 i rådets förordning (EG) nr*

*1260/1999 av den 21 juni 1999 om
allmänna bestämmelser för struktur-
fonderna.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

Förslag till lag om ändring i lagen (1997:756) om tilldelning av spårkapacitet

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1997:756) om tilldelning av spårkapacitet skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag avses med

statens spåranläggningar: de spåranläggningar som tillhör staten och som drivs av och förvaltas av Banverket,

spårinnehavare: företag som är ansvarigt för att anlägga och underhålla spåranläggningen, liksom för att sköta kontroll- och säkerhetssystemen,

trafikutövare: varje privat eller offentligt företag vars huvudsakliga verksamhet är gods- eller passagerarbefordran på spåranläggningar och som disponerar dragfordon för denna trafik,

<i>Tågtrafikledningen</i> : en enhet inom Banverket med ansvar för bl.a. banfördelning, trafikledning och tilldelning av tåglägen,	<i>Tågtrafikledningen</i> : en enhet inom Banverket med ansvar för bl.a. banfördelning och tilldelning av tåglägen,
--	---

tågläge: ett tågs planerade läge i tidtabellen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

BILAGA 3**Förslag i vårpropositionen och i parti- och kommittémotioner om ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag för budgetåret 2001**

Tusental kronor

Utgiftsområde Anslag		Regeringens förslag			Partiernas förslag i förhållande till regeringens förslag	
		Belopp enligt statsbudgeten 2001	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagnivå	(m)	(fp)
1	Rikets styrelse	5 316 203	29 050	5 345 253	±0	±0
45:1	Sametinget, ramanslag	14 703	1 600	16 303		
46:1	Allmänna val, ramanslag	25 000	1 400	26 400		
46:5	Valmyndigheten, ramanslag	Nytt	3 450	3 450		
90:5	Regeringskansliet m.m., ramanslag	3 269 649	22 600	3 292 249		
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	1 307 655	3 700	1 311 355	±0	±0
1:6	Statistiska centralbyrån, ramanslag	376 303	3 700	380 003		
2:2	Finansinspektionen, ramanslag	130 186	6 300	136 486		
2:4	Riksgäldskontoret: Förvaltningskostnader, ramanslag	256 402	-2 300	254 102		
2:7	Avgift för Stadshypotekskassans grundfond, ramanslag	9 400	-4 000	5 400		
3	Skatteförvaltning och uppbörd	6 206 948	-2 700	6 204 248	±0	±0
3:1	Riksskatteverket, ramanslag	442 682	-3 450	439 232		
3:2	Skattemyndigheterna, ramanslag	4 593 878	750	4 594 628		

Utgiftsområde Anslag		Regeringens förslag			Partiernas förslag i förhållande till regeringens förslag	
		Belopp enligt statsbudgeten 2001	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagnivå	(m)	(fp)
4	Rättsväsendet	23 973 166	773 000	24 746 166	±0	±0
4:1	Polisorganisationen, ramanslag	12 298 318	770 000	13 068 318		
4:6	Kriminalvården, ramanslag	4 148 078	3 000	4 151 078		
4:10	Brottsoffermyndigheten, ramanslag	16 852	3 000	19 852		
4:11	Ersättning för skador på grund av brott, ramanslag	74 500	-3 000	71 500		
5	Utrikesförvaltning och internationell samverkan	2 908 385	11 400	2 919 785	±0	±0
5:1	Utrikesförvaltningen, ramanslag	1 816 068	11 400	1 827 468		
6	Totalförsvar	46 530 105	-4 000	46 526 105	+100 000	±0
6:1	Förbandsverksamhet och beredskap m.m., ramanslag	18 266 092	703 700	18 969 792	+700 000	
6:2	Fredsfrämjande truppinsatser, ramanslag	1 000 762	81 000	1 081 762		
6:3	Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling, ramanslag	23 314 833	-787 000	22 527 833	-600 000	
7:4	Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor, ramanslag	555 449	-1 700	553 749		
7	Internationellt bistånd	14 966 011	-107 000	14 859 011	±0	±0
8:1	Biståndsverksamhet, reservationsanslag	13 603 884	-107 000	13 496 884		

Utgiftsområde Anslag		Regeringens förslag			Partiernas förslag i förhållande till regeringens förslag	
		Belopp enligt statsbudgeten 2001	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagnivå	(m)	(fp)
8	Invandrare och flyktingar	4 941 878	38 000	4 979 878	±0	±0
10:3	Kommunersättning vid flyktingmottagande, ramanslag	2 238 565	-200 000	2 038 565		
12:1	Migrationsverket, ramanslag	446 031	27 000	473 031		
12:2	Mottagande av asylsökande, ramanslag	1 039 335	168 000	1 207 335		
12:4	Utlänningsnämnden, ramanslag	70 483	5 000	75 483		
12:7	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande, ramanslag	Nytt	38 000	38 000		
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	29 373 625	0	29 373 625	±0	±0
13:5	Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd, ramanslag	23 407	-1 570	21 837		
14:3	Bidrag till Nordiska hälsovårdshögskolan, ramanslag	16 896	1 970	18 866		
14:10	Alkoholsortimentsnämnden, ramanslag	401	-400	1		
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	101 949 802	3 100 000	105 049 802	±0	±0
19:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m., ramanslag	38 425 000	3 000 000	41 425 000		
19:8	Allmänna försäkringskassor, ramanslag	5 049 296	100 000	5 149 296		

Utgiftsområde Anslag		Regeringens förslag			Partiernas förslag i förhållande till regeringens förslag	
		Belopp enligt statsbudgeten 2001	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagnivå	(m)	(fp)
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	33 779 600	30 000	33 809 600	±0	±0
20:2	Efterlevandepensioner till vuxna, ramanslag	13 141 000	30 000	13 171 000		
20:3	Bostadstillägg till pensionärer, ramanslag	10 264 000	-120 000	10 144 000		
20:4	Delpension, ramanslag	177 600	120 000	297 600		
13	Arbetsmarknad	63 030 635	-818 632	62 212 003	±0	±0
22:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd, ramanslag	38 962 000	-474 864	38 487 136		
22:3	Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader, ramanslag	5 761 086	-343 768	5 417 318		
14	Arbetsliv	8 541 971	-19 000	8 522 971	±0	±0
1:2	Statliga tjänstepensioner m.m., ramanslag	7 500 000	-19 000	7 481 000		
16	Utbildning och universitetsforskning	34 845 518	-150 000	34 695 518	±0	±0
25:5	Statens institut för handikappfrågor i skolan, ramanslag	125 292	88 656	213 948		
25:7	Specialskolemyndigheten och resurscenter, ramanslag	411 774	-73 656	338 118		
25:8	Särskilda insatser på skolområdet, ramanslag	278 526	-15 000	263 526		
25:10	Maxtaxa i barnomsorgen m.m., ramanslag	150 000	-150 000	0		

	Utgiftsområde Anslag	Regeringens förslag			Partiernas förslag i förhållande till regeringens förslag	
		Belopp enligt statsbudgeten 2001	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagnivå	(m)	(fp)
	25:70	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m., ramanslag	362 066	-20 000	342 066	
	25:76	Centrala studiestödsnämnden, ramanslag	351 995	17 500	369 495	
	25:77	Överklagandemyndigheten, ramanslag	5 000	2 500	7 500	
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	7 806 918	16 766	7 823 684	±0	±0
	28:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, ut- veckling samt internationellt kulturarbete och samarbete, ramanslag	224 463	18 916	243 379	
	28:14	Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden, obetecknat anslag	4 569	176	4 745	
	28:19	Bidrag till bild- och formområdet, ramanslag	29 234	74	29 308	
	28:29	Centrala museer: Stiftelser, obetecknat anslag	192 919	-514	192 405	
	28:31	Bidrag till vissa museer, obetecknat anslag	30 500	264	30 764	
	28:38	Stöd till trossamfund, ramanslag	50 750	-2 150	48 600	
	30:1	Stöd till idrotten, ramanslag	457 240	-400	456 840	+400
	30:4	Stöd till friluftorganisationer, obetecknat anslag	13 000	400	13 400	-400
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	1 634 740	-513 000	1 121 740	-1 000	-1 000
	21:1	Bostadsbidrag, ramanslag	4 760 000	-500 000	4 260 000	

	Utgiftsområde Anslag	Regeringens förslag			Partiernas förslag i förhållande till regeringens förslag	
		Belopp enligt statsbudgeten 2001	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagnivå	(m)	(fp)
	31:5 Bidrag till Fonden för fukt- och mögelska- dor, ramanslag	50 000	-10 000	40 000		
	31:12 Investeringsbidrag för nybyggnad av hyres- bostäder, ramanslag	Nytt	1 000	1 000	-1 000	-1 000
	34:1 Stöd till lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet, ramanslag	1 364 500	-4 000	1 360 500		
20	Allmän miljö- och naturvård	2 200 522	4 000	2 204 522	±0	±0
	34:1 Naturvårdsverket, ramanslag	303 138	4 000	307 138		
22	Kommunikationer	24 690 313	-10 000	24 680 313	±0	±0
	34:1 Bidrag till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut m.m., ramanslag	203 077	20 000	223 077		
	36:1 Vägverket: Administration, ramanslag	1 044 730	-257 600	787 130		
	36:2 Väghållning och statsbidrag, ramanslag	13 662 925	230 000	13 892 925		
	36:3 Banverket: Administration, ramanslag	749 849	-2 400	747 449		
	36:8 Bidrag till sjöfarten, ramanslag	409 000	105 000	514 000		
	36:10 Ersättning till Statens järnvägar i samband med utdelning från AB Swedcarrier, ramanslag	140 000	-90 000	50 000		
	36:12 Rikstrafiken:Trafikupphandling, ramanslag	790 000	-15 000	775 000		
23	Jord- och skogsbruk, fiske med anslu- tande näringar	13 677 015	-10 500	13 666 515	±0	±0
	25:1 Sveriges lantbruksuniversitet, ramanslag	1 199 121	1 000	1 200 121		

	Utgiftsområde Anslag	Regeringens förslag			Partiernas förslag i förhållande till regeringens förslag	
		Belopp enligt statsbudgeten 2001	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagnivå	(m)	(fp)
	26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och kollektiv forskning, ramanslag	240 263	-6 000	234 263		
	42:1 Statens veterinärmedicinska anstalt, ram- anslag	93 706	5 000	98 706		
	43:1 Statens jordbruksverk, ramanslag	300 456	-3 400	297 056		
	43:7 Räntekostnader för förskotterade arealer- sättningar m.m., ramanslag	79 700	-2 100	77 600		
	43:16 Åtgärder inom livsmedelsområdet, ram- anslag	25 000	-3 000	22 000		
	44:4 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m., ramanslag	20 000	-2 000	18 000		
24	Näringsliv	3 517 539	-56 240	3 461 299	±0	±0
	26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling, ramanslag	1 005 949	-89 960	915 989		
	38:1 Myndigheten för företagsutveckling: För- valtningskostnader, ramanslag	183 537	20 000	203 537		
	38:6 Sveriges geologiska undersökning: Geove- tenskaplig forskning, ramanslag	4 924	4 000	8 924		
	38:10 Styrelsen för ackreditering och teknisk					

	Utgiftsområde Anslag	Regeringens förslag			Partiernas förslag i förhållande till regeringens förslag	
		Belopp enligt statsbudgeten 2001	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagnivå	(m)	(fp)
	kontroll: Bidrag till riksmätplatser, ram- anslag	13 947	2 700	16 647		
38:12	Bidrag till standardisering, provnings- och mätteknisk FoU m.m., ramanslag	80 388	-1 000	79 388		
38:14	Rymdverksamhet, ramanslag	535 809	-1 700	534 109		
39:3	Exportfrämjande verksamhet, ramanslag	173 656	-5 000	168 656		
39:5	Investeringsfrämjande, ramanslag	51 357	14 720	66 077		
40:1	Marknadsdomstolen, ramanslag	5 112	500	5 612		
40:2	Konsumentverket, ramanslag	92 972	-2 000	90 972		
40:3	Allmänna reklamationsnämnden, ramanslag	16 691	1 500	18 191		
25	Allmänna bidrag till kommuner	99 362 633	140 280	99 502 913	±0	±0
91:1	Generellt statsbidrag till kommuner och landsting, ramanslag	78 105 500	150 000	78 255 500		
91:2	Bidrag till särskilda insatser i vissa kommu- ner och landsting, reservationsanslag	2 066 200	-9 720	2 056 480		
	Summa anslagsförändring på tilläggsbudget		2 455 124		99 000	-1 000

BILAGA 4

Konstitutionsutskottets yttrande
2000/01:KU15y

Tilläggsbudget för år 2001
Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 19 april 2001 beslutat att bereda övriga utskott tillfälle att yttra sig över 2001 års ekonomiska vårproposition (2000/01:100) om tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2001 (yrkandena 11–37) och de motioner som kan komma att väckas, allt i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

I propositionen föreslås höjningar av anslag inom utgiftsområde 1 med sammanlagt 29 050 000 kr, varav 22 600 000 kr avser anslaget till Regeringskansliet. Utskottet tillstyrker regeringens förslag

Vidare föreslås i propositionen att reglerna för presstöd skall ändras så att stödbeloppen för driftsstödet höjs med 12 % och örestalen för distributionsstödet med 5 % fr.o.m. den 1 januari 2001. Höjningarna motsvarar ca 48 miljoner kronor och finansieras inom ramen för anslaget. Utskottet tillstyrker även det förslaget.

Två avvikande meningar har anmälts.

Utskottet

Propositionen

Tilläggsbudget

För löpande budgetår kan riksdagen, enligt 9 kap. 5 § regeringsformen, på tilläggsbudget göra en ny beräkning av statsinkomster samt ändra anslag och anvisa nya anslag.

Regeringen föreslår i propositionen att riksdagen för budgetåret 2001 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med specifikation i tabell 2.1 (yrkande 37).

Beträffande utgiftsområde 1 framgår av specifikationen att regeringen föreslår en förändring av ramen från 5 316 203 000 kr till 5 345 253 000 kr, dvs. en ökning med 29 050 000 kr.

Förändringarna avser anslagen 45:1 *Sametinget*, 46:1 *Allmänna val* och 90:5 *Regeringskansliet m.m.* Vidare föreslår regeringen att ett nytt ramanslag 46:5 *Valmyndigheten* anvisas medel.

Regeringen anger att en ny myndighet, *Valmyndigheten*, skall inrättas den 1 juli 2001 och föreslår därför att ett nytt ramanslag 46:5 *Valmyndigheten* uppförs under utgiftsområde 1 Rikets styrelse och att 3 450 000 kr anvisas för 2001. Medlen avser myndighetens förvaltningskostnader. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd uppförda anslaget 3:1 *Riksskatteverket* minskas med motsvarande belopp.

För anslaget 45:1 *Sametinget* föreslår regeringen en ökning med 1 600 000 kr för att programmen inom MÅL 6, Interreg Nordkalotten och Nordens Gröna Bälte skall kunna genomföras. Finansiering sker genom att anslaget 44:4 *Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.* inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar minskas.

Anslaget 46:1 *Allmänna val* föreslår regeringen skall ökas med 1 400 000 kr för att finansiera kostnaderna för drift och förvaltning av det IT-stöd som avses användas vid valen fr.o.m. år 2002. Ansvar för detta har tidigare legat på Riksskatteverket och skall nu överföras till den nya valmyndigheten. Finansiering sker genom att anslaget 3:2 *Skattemyndigheterna* under utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd minskas.

När det gäller anslaget 90:5 *Regeringskansliet m.m.* föreslår regeringen en ökning med 22 600 000 kr för att klara utökade bemanningskrav för Försvarsdepartementet utomlands. Finansiering sker genom att anslag under utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan och utgiftsområde 6 Totalförsvar minskas med sammantaget motsvarande belopp.

Ändrade presstödsregler

Regeringen föreslår att reglerna för presstöd ändras så att stödbeloppen för driftsstödet höjs med 12 % och örestalen för distributionsstödet med 5 % fr.o.m. den 1 januari 2001. Med utgångspunkt i ett oförändrat antal stödberättigade tidningar beräknas utgifterna för presstödet öka med ca 48 miljoner kronor under 2001, varav höjningen av driftsstödet motsvarar ca 44 miljoner kronor och höjningen av distributionsstödet motsvarar ca 4 miljoner kronor. Höjningen finansieras inom ramen för anslaget 27:2 *Presstöd*.

Det föreligger, enligt regeringen, en risk för att många tidningar tvingas lägga ner eller minska utgivningen under de närmaste åren, utan ökat statligt stöd. Mot bakgrund av en översyn som gjorts avseende dagspressens ekonomiska situation gör regeringen bedömningen att det behövs ökade statliga insatser för att bibehålla mångfalden på dagstidningsmarknaden. Regeringen föreslår därför en generell höjning av driftsstödet med 12 % fr.o.m. den 1 januari 2001. Tillsammans med den höjning av driftsstödet med 3 % fr.o.m. år 2001 som riksdagen redan beslutat om (prop. 2000/01:1, bet. 2000/01:KU1, rskr. 2000/01:65) kan, anför regeringen, en ytterligare höjning bidra till att lösa många andratidningars akuta ekonomiska problem. En höjning av stödet bör, enligt regeringen, dessutom kunna bidra till att skapa förutsättningar för en förbättrad ekonomisk situation för dessa tidningar även på längre sikt.

Regeringen anför att nivån på distributionsstödet, trots ökade kostnader för distributionen, har varit oförändrad sedan 1997 och att stödets andel av de totala distributionskostnaderna har minskat under en följd av år. Om distributionsstödet andel av de totala distributionskostnaderna minskar ytterligare, uppstår enligt regeringens bedömning en risk för att stora tidningsföretag väljer att avstå från distributionsstödet. De kan då överge den s.k. likaprisprincipen och ta ut ett högre pris av de mindre tidningarna för distributionen. Mot denna bakgrund föreslås en höjning av distributionsstödet med 5 % fr.o.m. den 1 januari 2001.

Motioner

I *motion 2000/01:Fi20 yrkande 27 av Lars Leijonborg m.fl. (fp)* föreslås att regeringens förslag om ändrade presstödsregler skall avslås. Motionärerna anför att presstödet sedan ett trettiotal år har haft i stort samma inriktning, trots att medielandskapet förändrats dramatiskt. Det nuvarande presstödet konserverar en viss mediestruktur och snedvrider konkurrensen. Motionärerna anser att presstödet bör kunna skäras ner kraftigt.

Även i *motion 2000/01:Fi28 av Per Unckel m.fl. (m)* föreslås att regeringens förslag om ändrade presstödsregler skall avslås. Motionärerna menar att presstödet inte har bidragit till att tidningar i ekonomiska svårigheter har kunnat räddas som förväntat. Stödet har bidragit till att strukturella reformer har försenats och att konkurrensvillkoren snedvridits. Att höja presstödet för

att medel frigjorts till följd av tidningen Arbetets nedläggning är enligt motionärerna inte motiverat. Vidare menar motionärerna att den föreslagna höjningen är onödig eftersom de anser att presstödet skall avskaffas.

I motion 2000/01:Fi29 yrkande 1 av Mats Odell m.fl. (kd) begärs att riksdagen avslår regeringens förslag att ändra stödbeloppen för driftsstöd med 12 %. Motionärerna framhåller att det är relativt kraftiga ökningar av driftsstödet som föreslås. De accepterar uppjusteringen av samdistributionsstödet med 5 %. Regelförändringen vad avser driftsstödet anser de däremot bör avslås.

Konstitutionsutskottets ställningstagande

Utskottet, som noterar att de föreslagna utgiftsökningarna finansieras genom motsvarande minskningar av andra utgifter samma år, tillstyrker att riksdagen på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2001 beslutar öka anslagen till Sametinget, Allmänna val och Regeringskansliet m.m. samt att ett nytt anslag uppförs till den valmyndighet som inom kort skall inrättas, allt i enlighet med regeringens förslag.

När det gäller de föreslagna ändringarna av presstödsreglerna tillstyrker utskottet propositionens förslag om ändrade presstödsregler (yrkande 15). Motionerna 2000/01:Fi20 yrkande 27, 2000/01:Fi28 och 2000/01:Fi29 yrkande 1 avstyrks.

Stockholm den 15 maj 2001

På konstitutionsutskottets vägnar

Per Unckel

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Unckel (m), Göran Magnusson (s), Barbro Hietala Nordlund (s), Pär Axel Sahlberg (s), Kenneth Kvist (v), Ingvar Svensson (kd), Mats Berglind (s), Inger René (m), Kerstin Kristiansson Karlstedt (s), Kenth Högström (s), Björn von der Esch (kd), Per Lager (mp), Helena Bargholtz (fp), Per-Samuel Nisser (m), Peter Pedersen (v), Sven Bergström (c) och Margareta Nachmanson (m).

Avvikande meningar

Ändrade presstödsregler (m, fp)

Per Unckel (m), Inger René (m), Helena Bargholtz (fp), Per-Samuel Nisser (m) och Margareta Nachmanson (m) anför:

Regeringens förslag om ändrade presstödsregler bör, i enlighet med vad som anförs i motionerna 2000/01:Fi20 yrkande 27 och 2000/01:Fi28, avslås. Presstödet har sedan ett trettiotal år haft i stort samma inriktning, trots att medielandskapet förändrats dramatiskt. Det har inte bidragit till att tidningar i ekonomiska svårigheter har kunnat räddas som förväntat. Stödet har däremot bidragit till att strukturella reformer har försenats och att konkurrensvillkoren snedvridits. Att höja presstödet för att medel frigjorts till följd av tidningen Arbetets nedläggning är inte motiverat.

Ändrade presstödsregler (kd)

Ingvar Svensson (kd) och Björn von der Esch (kd) anför:

När det gäller förslaget om ändrade presstödsregler bör endast uppjusteringen av samdistributionsstödet med 5 % genomföras. Förslaget att höja driftstödet med 12 % bör, som anförs i motion 2000/01:Fi 29 yrkande 1, däremot avslås.

BILAGA 5Skatteutskottets yttrande
2000/01:SkU6yTilläggsbudget för år 2001 – Utgiftsområde 3
Skatteförvaltning och uppbörd

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett skatteutskottet tillfälle till yttrande över 2001 års ekonomiska vårproposition såvitt avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2001 (yrkandena 11–37) jämte motioner.

Propositionen

I den ekonomiska vårpropositionen föreslår regeringen att riksdagen godkänner att ramen för utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd och anslagen för Riksskatteverket och skattemyndigheterna ändras enligt följande (yrkande 37).

Tusental kronor

Utgiftsområde/Anslag		Statsbudget 2001	Ändring	Ny nivå
Utg.omr. 3	Skatteförvaltning och uppbörd	6 206 948	-2 700	6 204 248
3:1	Riksskatteverket	442 682	-3 450	439 232
3:2	Skattemyndigheterna	4 593 878	750	4 594 628

De ändringar som föreslås hänger samman med att den nya Valmyndigheten den 1 juli 2001 tar över Riksskatteverkets funktion som central valmyndighet. Riksskatteverkets anslag minskas med 3 450 000 kr för att finansiera det nya anslaget 46:5 Valmyndigheten. Även anslaget till skattemyndigheterna berörs eftersom den nya Valmyndigheten övertar ansvaret för drift och förvaltning av det IT-stöd som avses användas vid valen fr.o.m. år 2002. Kostnaden för denna funktion har hitintills belastat anslaget för skattemyndigheterna. 1 400 000 kr flyttas därför från anslaget för skattemyndigheterna till anslaget 46:1 Allmänna val.

Skattemyndigheterna skall vidare kompenseras för administrationskostnaderna för uttag av avgifter till registrerade trossamfund (prop. 1998/99:124). Regeringen har beslutat om uppbördshjälp för sju trossamfund och skattemyndigheterna kommer år 2001 att svara för uppbörden för 77 363 personer.

Kostnaden för denna uppbörd beräknas till 2 150 000 kr. Anslaget för skatteförvaltningen ökas därför med detta belopp. Finansieringen sker genom en minskning av anslaget för stöd till trossamfund.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte någon erinran mot förslagen om ändrade ramar och anslag såvitt avser utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd och tillstyrker därför proposition 2000/01:100 yrkande 37 i denna del.

Stockholm den 15 maj 2001

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Arne Kjörnsberg (s), Carl Fredrik Graf (m), Per Rosengren (v), Helena Höij (kd), Carl Erik Hedlund (m), Per Erik Granström (s), Ulla Wester (s), Lena Sandlin-Hedman (s), Marie Engström (v), Kenneth Lantz (kd), Catharina Hagen (m), Matz Hammarström (mp), Rolf Kenneryd (c), Per-Olof Svensson (s), Lennart Axelsson (s), Stefan Hagfeldt (m) och Staffan Werme (fp).

BILAGA 6

Justitieutskottets yttrande

2000/01:JuU4y

Tilläggsbudget

Till finansutskottet

Inledning

Finansutskottet har berett riksdagens utskott tillfälle att yttra sig över proposition 2000/01:100 2001 års ekonomiska vårproposition med förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken, utgiftstak, ändrade anslag för budgetåret 2001, m.m. jämte motioner i de delar som respektive utskotts beredningsområde berörs.

Motionerna 2000/01:Fi17–Fi33 har väckts med anledning av propositionen.

I detta yttrande behandlar justitieutskottet frågan om tilläggsbudget för år 2001. Propositionen i övrigt i de delar som rör justitieutskottets beredningsområde behandlas i ett annat yttrande till finansutskottet, 2000/01:JuU3y Vårpropositionen.

I fråga om årets budget föreslår regeringen i propositionen yrkande 37 att riksdagen på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2001 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med en specifikation i en bifogad tabell.

Utskottet avgränsar sitt yttrande till att avse frågor som rör utgiftsområde 4 Rättsväsendet.

Utskottet

Överväganden

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet omfattar bl.a. anslag till polisväsendet, åklagarväsendet, domstolsväsendet, kriminalvården, utskökningsväsendet, Brottsförebyggande rådet, Brottsoffermyndigheten och ersättning för skador på grund av brott. Utgiftsramen uppgår för innevarande budgetår till 23 973 miljoner kronor.

I fråga om utgiftsområde 4 innebär regeringens förslag följande.

Utgiftsområdet tillförs 773 miljoner kronor. Härav tillförs anslaget 4.1 Polisorganisationen 770 miljoner kronor och anslaget 4:6 Kriminalvården 3 miljoner kronor. Vidare innebär förslaget att anslaget 4.10 Brottsoffermyn-

digheten genom en omfördelning från anslaget 4.11 Ersättning för skador på grund av brott tillförs 3 miljoner kronor.

I denna del har väckts en motion, 2000/01:Fi24 av Bo Lundgren m.fl. (m). I yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om behovet av ytterligare utbildningsplatser inom polisutbildningen. I yrkande 2 begärs att riksdagen på tilläggsbudget skall anvisa 250 miljoner kronor utöver regeringens förslag till anslaget 4:1 Polisorganisationen. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om behovet av civilanställd personal hos polisen.

Utskottet konstaterar först att utgiftsprognosen för rättsväsendet pekar på att utgifterna innevarande budgetår kommer att uppgå till 24 592 miljoner kronor eller 619 miljoner kronor mer än vad som budgeterats.

Som framgår av propositionen (s. 152) är det främst polisen som kommer att överskrida sin budget. Följaktligen föreslår regeringen att merparten av nytilskottet, 770 miljoner kronor, skall tillföras polisen. Prognosen pekar för polisens del på ett ackumulerat underskott vid årets slut på drygt 700 miljoner kronor inklusive effekterna av de nedan nämnda minskade hyreskostnaderna. Vid bedömningen av polisens medelsbehov måste nämligen hänsyn också tas till att regeringen aviserat sin avsikt att göra en indragning på 170 miljoner kronor från polisens anslag. Bakgrunden är att polisens kompensation för hyreskostnader har varit felaktigt beräknade. Nettotillskottet till polisens budget blir alltså 600 miljoner kronor vilket, enligt utskottets mening, innebär en betydande förbättring av polisens ekonomiska situation. Polisen måste dock fortsätta att arbeta aktivt på att effektivisera resursanvändningen, något som i sig knappast kan betecknas som negativt.

När det gäller yrkandena i motion Fi24 utgår utskottet från att avsikten är att tillföra polisen ytterligare resurser i syfte att förstärka polisutbildningen och öka antalet civilanställda. Utskottet delar i och för sig motionärernas uppfattning om att det är nödvändigt att utöka polisutbildningen och att åtminstone en del av polisens personalproblem kan lösas genom fler civilanställda, särskilt inom den brottsutredande verksamheten där behovet av experter i många fall är stort. Detta är frågor som utskottet behandlat vid ett stort antal tillfällen under senare år (se senast 2000/01:JuU1 s. 39 f). Utskottet kan också konstatera att Rikspolisstyrelsen utförligt behandlat hithörande frågor i sitt budgetunderlag för 2002–2004 och att arbete pågår i Regeringskansliet med nästa års budget. Enligt utskottets mening bör dessa frågor, som har strategisk betydelse för utvecklingen av polisverksamheten, beredas i budgetsammanhang så som också sker. Utskottet kan dock inte undvika att anmärka att den utbyggnad redan i år av polisutbildningen som förespråkas i motionen knappast är möjlig med bibehållna kvalitetskrav, och utskottet är inte berett att göra avkall på de kvalitetskrav som ovillkorligen måste ställas på utbildningen. När det slutligen gäller den utökning av polispersonalen under året som förespråkas i motionen kan utskottet konstatera att de polisaspiranter som lämnar polishögskolan i vår redan har fått anställning vid landets polismyndigheter. Enligt Rikspolisstyrelsen finns det inte heller några färdigutbildade, arbetssökande poliser. Det framstår alltså som osannolikt att det skulle gå att

på några månaders sikt rekrytera ett stort antal polismän som kan träda i tjänst omedelbart.

Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag såvitt avser anslagen till Kriminalvården, Brottsoffermyndigheten och Ersättning för skador på grund av brott.

Sammantaget innebär utskottets ställningstagande i det föregående att utskottet tillstyrker regeringens förslag såvitt avser utgiftsområde 4 och avstyrker motion Fi24.

Stockholm den 15 maj 2001

På justitieutskottets vägnar

Fredrik Reinfeldt

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Reinfeldt (m), Ingvar Johnsson (s), Märta Johansson (s), Margareta Sandgren (s), Alice Åström (v), Ingemar Vänerlöv (kd), Anders G Högmark (m), Maud Ekendahl (m), Helena Zakariasén (s), Morgan Johansson (s), Yvonne Oscarsson (v), Ragnwi Marcelind (kd), Jeppe Johnsson (m), Kia Andreasson (mp), Gunnel Wallin (c), Göran Norlander (s) och Staffan Werme (fp).

Avvikande mening

Fredrik Reinfeldt (m), Anders G Högmark (m), Maud Ekendahl (m) och Jeppe Johnsson (m) anför:

Antalet poliser, nu omkring 16 000, räcker inte för att trygga medborgarnas säkerhet. Rikspolisstyrelsens bedömning är att det skulle behövas 19 000 poliser för att bl.a. närpolisreformen skall fungera. Vi delar den uppfattningen. Polisbristen är ett påtagligt problem överallt i landet, och det är realistiskt att räkna med att läget kommer att försämrats ytterligare om inte kraftfulla insatser görs. Enligt vår mening borde utskottet i enlighet med förslaget i motion Fi24 ha begärt ett ytterligare resurstillskott till polisen med 250 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Dessa medel skulle ha använts för att täcka hela underskottet i polisens budget. Dessutom skulle en kraftfull satsning på polisutbildningen ha kunnat genomföras redan i år. Det skulle också ha varit möjligt att lätta på den besvärliga personalsituationen genom att omedelbart anställa fler experter och annan civilanställd personal.

BILAGA 7

Utrikesutskottets yttrande 2000/01:UU4y

Tilläggsbudget för år 2001 – utgiftsområde 5
Utrikesförvaltning och internationell samverkan samt
utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Till finansutskottet

Finansutskottet har genom beslut den 19 april 2001 (prot. 2000/01:23, 7 §) berett bl.a. utrikesutskottet tillfälle att avge yttrande över 2001 års ekonomiska vårproposition (2000/01:100) om tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2001 (yrkandena 11–37) jämte eventuella motioner, allt i de delar som berör utskottets beredningsområde.

Utrikesutskottet väljer att i det följande yttra sig över propositionens yrkande 37 i berörd del samt över motion 2000/01:Fi20 (fp) yrkande 29.

1 Propositionen

1.1 Yrkandena

Regeringen föreslår att riksdagen, såvitt avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2001, för budgetåret 2001 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med specifikation i tabell 2.1, vilket beträffande de utgiftsområden som faller inom utrikesutskottets beredning innebär att utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan anslaget 5:1 Utrikesförvaltningen ökas med 14 miljoner kronor och att utgiftsområde 7 Internationellt bistånd anslaget 8:1 Biståndsverksamhet minskas med 107 miljoner kronor (*yrkande 37 delvis*).

1.2 Sammanfattning av propositionen

Beträffande *utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan*, anslaget 5.1 Utrikesförvaltningen, föreslår regeringen en ökning med 14 miljoner kronor.

Som skäl för sitt förslag anför regeringen följande. Den nya och processinriktade organisationen för hantering av utlänningsärenden, som infördes under 1999, innebär att en större del av tillstånds- och ärendehantering har koncentrerats till svenska utlandsmyndigheter. Avsikten är att dessa skall

arbeta direkt mot Migrationsverket i Norrköping. För detta ändamål har ett omfattande IT-stöd utvecklats. På grund av tekniska svårigheter under utvecklingsarbetet samt ökade tekniska krav när det gäller säkerhet och snabbhet i dataförbindelserna för att undvika långdragna tillståndprocesser, har projektkostnaderna ökat för såväl utrikesförvaltningen som Migrationsverket jämfört med vad som tidigare planerats. Regeringen anser därför att ytterligare 14 miljoner kronor behöver tillföras utrikesförvaltningen.

Finansieringen av det ökade anslaget till utrikesförvaltningen sker genom att avgifter, som kommer att tas ut för ansökningar om uppehålls- och arbetstillstånd vid utlandsmyndigheterna och som beräknas uppgå till 14 miljoner kronor, tillförs en inkomsttitel.

Anslaget skall samtidigt minskas med 2 600 000 kr till följd av ändrat kostnadsansvar för försvarsattachéers kanslilokaler.

Vad avser *utgiftsområde 7* Internationellt bistånd anslaget 8:1 Biståndsverksamhet föreslås en minskning med 107 miljoner kronor samtidigt som avräkningen från biståndsramen för flyktingkostnader ökar med 107 miljoner kronor.

Regeringen uppger som skäl för förslaget att inströmningen av asylsökande, framför allt från Kosovo och Bosnien, har ökat betydligt. Prognosen har mot den bakgrunden reviderats upp med 107 miljoner kronor, och därigenom ökar avräkningarna från biståndsramen.

2 Motionen

I partimotion 2000/01:Fi20 (*fp*) föreslås att riksdagen på tilläggsbudget anvisar ytterligare 25 miljoner kronor på anslaget 5:1 Utrikesförvaltningen inom utgiftsområde 5 för att bibehålla ambassaderna i Tunis, Lima, Beirut och vid Heliga stolen (*yrkande 29*).

3 Utskottets överväganden

Beträffande *utgiftsområde 5* Utrikesförvaltning och internationell samverkan, anslaget 5.1 Utrikesförvaltningen, föreslår regeringen en ökning med 14 miljoner kronor. Av dessa medel är 11,4 miljoner kronor avsedda att användas för att till del avhjälpa tekniska svårigheter som uppstått vid utvecklandet av IT-stödet för hantering av utlänningsärenden i vad rör förbindelserna mellan svenska utlandsmyndigheter och Migrationsverket i Norrköping samt för att möta ökade tekniska krav i samband därmed. Enligt vad utskottet erfarit kommer övriga delar av kostnaderna för här aktuella åtgärder att bestridas med medel från utgiftsområde 8 (Migrationsverkets anslag).

Inom ramen för sitt arbete med uppföljning och utvärdering har utskottet granskat utrikesförvaltningens bokslut för budgetåret 2000 och därvid, genom föredragning av Utrikesdepartementets expeditionschef, särskilt fått belyst sammanslagningen av Regeringskansliets två IT-organisationer, den inom

Utrikesdepartementet och den för övriga regeringskansliet, vilken genomfördes med verkan fr.o.m. den 1 januari 2000. Kostnaderna för Regeringskansliets, inklusive Utrikesdepartementets, IT-verksamhet skall efter sammanslagningen av de två organisationerna i princip bestridas med medel från utgiftsområde 1.

Mot denna bakgrund är det inte omedelbart uppenbart varför regeringen på tilläggsbudget för innevarande budgetår äskar medel för ovan beskrivna IT-projekt över utgiftsområde 5. På förfrågan har uppgivits att så sker av tekniska orsaker, vilka sammanhänger med att projektarbetet inleddes redan 1999 i samband med omorganisationen av hanteringen av utlänningsärendena och därmed före sammanslagningen av IT-enheterna. Dessutom ligger delar av projektet såsom verksamhetsutveckling, utbildning av UD:s egen personal och kurirkostnader inom departementets förvaltningsansvar. Huvuddelen av kostnaderna för utvecklingen av departementets IT-stöd i migrationshanteringen finansieras via utgiftsområde 1. Större delen av de 14 miljoner kronorna kommer därför att användas för att finansiera de oförutsedda kostnadsökningarna på utgiftsområde 1.

Beaktande vad som erfarits kan utskottet inte utesluta att särskilda omständigheter i fallet kan göra förfarandet ursäktligt. Utskottet vill emellertid som sin uppfattning uttrycka att det valda förfaringssättet är mindre lämpligt och att det, om det upprepas, särskilt bör påtalas.

Samtidigt som regeringen föreslår att anslaget 5.1 Utrikesförvaltningen skall ökas med 14 miljoner kronor föreslår den att det minskas med 2 600 000 kr till följd av ändrat kostnadsansvar för försvarsattachéers kanslilokaler. Utskottet, som har underrättat sig om bakgrunden härtill, har ingen invändning mot förslaget.

Mot bakgrund av det anförda tillstyrker utskottet propositionens yrkande 37 i berörd del.

I partimotion 2000/01:Fi20 (fp) yrkande 29 föreslås att riksdagen på tilläggsbudget anvisar ytterligare 25 miljoner kronor på anslaget 5:1 Utrikesförvaltningen inom utgiftsområde 5 för att bibehålla ambassaderna i Tunis, Lima, Beirut och vid Heliga stolen.

Enligt utskottets uppfattning finns inte utrymme för att genomföra förslaget, varför det bör avstyrkas.

Vad avser *utgiftsområde 7* Internationellt bistånd anslaget 8:1 Biståndsverksamhet föreslås en minskning med 107 miljoner kronor samtidigt som avräkningen från biståndsramen för flyktingkostnader ökar med 107 miljoner kronor.

Regeringen uppger som skäl för förslaget att inströmningen av asylsökande har ökat betydligt, framför allt av flyktingar från Kosovo och Bosnien. Prognosen har mot den bakgrunden reviderats upp med 107 miljoner kronor, och därigenom ökar avräkningarna från biståndsramen.

Utskottet finner inte skäl att invända mot regeringens förslag och anser därför att propositionens yrkande 37 i berörd del bör tillstyrkas.

Stockholm den 15 maj 2001

På utrikesutskottets vägnar

Viola Furubjelke

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Viola Furubjelke (s), Sören Lekberg (s), Berndt Ekholm (s), Lars Ohly (v), Holger Gustafsson (kd), Bertil Persson (m), Carina Hägg (s), Agneta Brendt (s), Murad Artin (v), Sten Tolgfors (m), Marianne Samuelsson (mp), Marianne Andersson (c), Karl-Göran Biörsmark (fp), Birgitta Ahlqvist (s), Karin Enström (m), Fanny Rizell (kd) och Roy Hansson (m).

Avvikande mening

Medel för bibehållande av vissa ambassader

Bertil Persson, Sten Tolgfors, Karin Enström, Roy Hansson (alla m), Holger Gustafsson, Fanny Rizell (båda kd), Marianne Andersson (c) och Karl-Göran Biörsmark (fp) anför:

Utskottet föreslår att riksdagen på tilläggsbudget inom ramen för utgiftsområde 5 anvisar anslaget 5:1 Utrikesförvaltningen ytterligare 25 miljoner kronor för att bibehålla ambassaderna i Tunis, Lima, Beirut och vid Heliga stolen. De 25 miljoner kronorna förutsätts tas inom ramen för utgiftsområde 5.

I länder som är av central betydelse för Sveriges utrikes- eller säkerhetspolitiska intressen, som är viktiga för svenskt näringsliv, som är partner i utvecklingssamarbetet eller som är av stor regional betydelse finns det en betydande vikt av att Sverige besitter diplomatisk närvaro.

Att av besparingsskäl lägga ned ambassaderna i Tunis, Lima, Beirut och vid Heliga stolen anser utskottet vara oerhört beklagligt. Sveriges utlandsbevakning skulle på så vis bli nedgraderad på ett mycket olyckligt sätt.

Särskilt yttrande

Medel för bibehållande av vissa ambassader

Bertil Persson, Sten Tolgfors, Karin Enström och Roy Hansson (alla m) anför:

Moderaterna föreslog vid riksdagsbehandlingen av statsbudgeten för år 2001 ett i förhållande till propositionen 70 miljoner kronor högre anslag för utrikesförvaltning. Hade detta beaktats hade den besvärande situation som nu aktuella ambassadnedläggningar medfört ej behövt uppkomma.

BILAGA 8Försvarsutskottets yttrande
2000/01:FöU5yTilläggsbudget för år 2001 – Utgiftsområde 6
Totalförsvaret

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett bl.a. försvarsutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2000/01:100 samt skrivelse 2000/01:101 jämte motioner i de delar som rör försvarsutskottets beredningsområde.

Regeringen

Ramanslaget 6:1 Förbandsverksamhet och beredskap m.m.

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 18 266 092 000 kr. Anslaget bör ökas med 703 700 000 kr. Finansiering sker genom att anslaget 6:3 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling* minskas.

Under 2000 uppstod en obalans i Försvarsmaktens ekonomi och fördelningen av utgifter för verksamhet mellan anslagen 6:1 *Förbandsverksamhet och beredskap m.m.* och 6:3 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling*. Utgifterna på anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet och beredskap m.m.* blev mer än 700 000 000 kr högre än vad som hade planerats. Regeringen anser att 703 700 000 kr bör tillföras anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet och beredskap m.m.* för att skapa förutsättningar för att verksamheten skall kunna genomföras enligt den planerade inriktningen. Finansiering sker genom att anslaget 6:3 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling* minskas.

Riksrevisionsverket har i sin revisionsrapport bekräftat regeringens uppfattning att det finns allvarliga brister i Försvarsmaktens styrning och uppföljning av förbandsverksamheten. Regeringen följer noggrant utvecklingen för ovan nämnda anslag, särskilt utvecklingen inom förbandsverksamheten och värnpliktsutbildningen, och avser vid behov att återkomma till riksdagen i samband med budgetpropositionen för 2002 med eventuell ytterligare överföring av medel mellan anslagen 6:3 och 6:1.

Den föreslagna ökningen av anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet och beredskap m.m.* utgör för överskådlighetens skull en nettoförändring som motiveras av flera olika förändringar.

Ramanslaget 6:2 Fredsfrämjande truppinsatser

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 1 000 762 000 kr.

Regeringen föreslår att anslaget 6:2 *Fredsfrämjande truppinsatser* ökas med 81 000 000 kr. Skälen för regeringens förslag är att Försvarsmakten har beslutat att höja lönerna för anställda i utlandsstyrkan med 20 % fr.o.m. den 1 januari 2001. Anslaget 6:2 *Fredsfrämjande truppinsatser* behöver därför ökas med 81 000 000 kr. Finansiering sker genom att anslaget 6:3 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling* minskas.

Ramanslaget 6:3 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 23 314 833 000 kr.

Regeringen föreslår att anslaget 6:3 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling* minskas med 787 000 000 kr. På anslaget 6:3 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling* finns ett stort anslagssparande. Anslaget minskas för att finansiera utgiftsökningar på andra anslag, främst inom utgiftsområdet.

Ramanslaget 6:4 Funktionen Civil ledning

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 488 507 000 kr.

Regeringen föreslår att anslaget 6:4 *Funktionen Civil ledning* får användas även för Finansinspektionens verksamhet med att förbättra skyddet mot informationsoperationer hos de större finansiella företagen. Enligt budgetpropositionen för 2001 utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, anslaget 2:2 *Finansinspektionen*, skall Överstyrelsen för civil beredskap avsätta 1 000 000 kr av anslaget 6:4 *Funktionen Civil ledning* för Finansinspektionens verksamhet med att förbättra skyddet mot informationsoperationer hos de större finansiella företagen. I regeringens beskrivning i budgetpropositionen för 2001 av ändamålet med anslaget 6:4 *Funktionen Civil ledning* framgår inte detta, vilket det rätteligen borde ha gjort. Regeringen föreslår därför nu att riksdagen godkänner denna användning av anslaget.

Ny investeringsplan för Kustbevakningen

Riksdagen har för innevarande år godkänt en investeringsplan för Kustbevakningen.

Regeringen föreslår att en ny investeringsplan för Kustbevakningen för perioden 2001–2004 godkänns.

Skälen för regeringens förslag är att det i Kustbevakningens investeringsplan ingår köp av två kombinationsfartyg. I budgetpropositionen för 2001 beräknades att ett av fartygen skulle levereras under 2001 och ett under 2002. Av Kustbevakningens budgetunderlag för 2002 framgår att båda fartygen kommer att levereras under 2001. En ny investeringsplan bör därför godkännas.

Miljoner kronor

	Totalt	Budget		Beräknat	
		2001	2002	2003	2004
KBV 201-202	256	256	0	0	0
Flygplan	135		10	65	60
Övriga investeringar	110	34	21	28	27
Summa investeringar	501	290	31	93	87
Lån	501	290	31	93	87
Summa finansiering	501	290	31	93	87

Ramanslaget 7:4 Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 555 449 000 kr.

Regeringen föreslår att anslaget 7:4 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor* minskas med 1 700 000 kr. Skälet är att anslaget 7:4 *Statens räddningsverk: Samhällets skydd mot olyckor* bör minskas med 1 700 000 kr för att finansiera det under utgiftsområde 1 Rikets styrelse upptagna anslaget 90:5 *Regeringskansliet m.m.*

Motionen

Moderata samlingspartiet (m kommitté) framhåller i motion Fi31 att den obalans mellan uppgifter och anvisade medel som uppstod under år 2000 inom Försvarsmakten är ett resultat av försvarsbeslutet våren 2000. Avsatta resurser motsvarar inte den verksamhet som Försvarsmakten väntades genom-

föra. Konsekvenserna av regeringens försvarspolitik är att förbanden vare sig får erforderlig utbildning eller utrustning. Försvarsmakten har begärt att få omfördela sammanlagt 1,4 miljarder kronor från ramanslaget 6:3 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling till ramanslaget 6:1 Förbandsverksamhet och beredskap m.m. för att täcka överutnyttjandet för år 2000 samt för att kunna genomföra den planerade verksamheten under innevarande år. Regeringen föreslår endast en omfördelning med 700 miljoner kronor.

Regeringens förslag att nu endast omfördela 700 miljoner kronor medför att den beslutade förändringen försenas och försvåras. Moderata samlingspartiet föreslår att 1,4 miljarder kronor omfördelas mellan de berörda anslagen.

Vidare föreslås i motionen att riksdagen bör ge regeringen i uppdrag att pröva samtliga nu beslutade, pågående och planerade om- och nylokaliseringar av försvarsverksamheten för att minska behovet av investeringsmedel.

Försvarsutskottets överväganden

Försvarsmakten har i en föredragning för utskottet redogjort för det ekonomiska läget under innevarande budgetår och skälen för att myndigheten förordar en större omfördelning mellan anslagen än den regeringen föreslagit. Till grund för Försvarsmaktens överväganden ligger att inte planera för att utnyttja den anslagskredit som kan ianspråktagas för anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet och beredskap m.m.*

Utskottet noterar att det enligt Riksrevisionsverkets och regeringens uppfattning finns brister i Försvarsmaktens styrning och uppföljning av förbandsverksamheten. Utskottet har erfarit att Försvarsmakten inte invänder mot den bedömningen. Försvarsmakten har för utskottet vid flera tillfällen redogjort för de åtgärder som nu vidtas för att åstadkomma en tillfredsställande ordning på detta område.

Utskottet är inte främmande för att en omfördelning enligt det förslag som regeringen förordar i propositionen kan medföra betydande ingrepp i den verksamhet som planerats av Försvarsmakten för innevarande år. Om anslagskrediten – som uppgår till drygt 540 miljoner kronor – utnyttjas bör åtminstone huvuddelen av de redovisade konsekvenserna kunna bemästras. Efterhand som styr- och uppföljningsrutinerna förbättras skapas säkrare grund för övervägandena om behovet av en långsiktigt motiverad omavvägning mellan resurserna för förbandsverksamhet respektive för materielförsörjning m.m. Regeringen anmäler i propositionen att den vid behov återkommer till riksdagen med förslag till ytterligare omfördelning under innevarande budgetår mellan berörda anslag i budgetpropositionen för år 2002. Utskottet räknar med att frågan om en eventuell annan avvägning mellan förbandsverksamhet och materielförsörjning m.m. under försvarsbeslutsperioden redovisas i budgetpropositionen för år 2002.

Utskottet förordar att riksdagen godkänner den föreslagna användningen av medel under ramanslaget 6:4 Funktionen Civil ledning. Det är angeläget

att skyddet ökar mot informationsoperationer hos de större finansiella företagen.

Utskottet tillstyrker förslag till ny investeringsplan för Kustbevakningen.

Mot bakgrund av vad utskottet nu anför

- tillstyrker utskottet att riksdagen godkänner regeringens förslag nr 37 såvitt avser utgiftsområde 6 Totalförsvaret,
- avstyrker utskottet motion 2000/01:Fi31,
- tillstyrker utskottet att riksdagen godkänner regeringens förslag till ny användning av ramanslaget 6:4 Funktionen Civil ledning,
- tillstyrker utskottet att riksdagen godkänner förslag till ny investeringsplan för Kustbevakningen.

Stockholm den 15 maj 2001

På försvarsutskottets vägnar

Henrik Landerholm

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Henrik Landerholm (m), Tone Tingsgård (s), Christer Skoog (s), Stig Sandström (v), Åke Carnerö (kd), Olle Lindström (m), Rolf Gunnarsson (m), Ola Rask (s), Berit Jóhannesson (v), Margareta Viklund (kd), Anna Lilliehöök (m), Lars Ångström (mp), Erik Arthur Egervärn (c), Runar Patriksson (fp) och Berndt Sköldestig (s).

Avvikande mening

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande avvikande mening.

Tilläggsbudget för år 2001 – Utgiftsområde 6 Totalförsvar (m)

av Henrik Landerholm, Olle Lindström, Rolf Gunnarsson och Anna Lilliehöök (alla m).

Försvarskrisen är över oss igen. Förra årets försvarsbeslut visar sig redan nu vara otillräckligt, även med de begränsade ambitioner som ligger bakom beslutet.

Försvarsbeslutet som helhet är underbalanserat. Driften blir avsevärt dyrare än beräknat under perioden 2002–2004. Dessutom har regeringen genom beslutade och föreslagna pålagor belastat Försvarsmakten med kostnader på minst 650 miljoner – kanske upp till 1 250 miljoner – kronor per år utöver vad som fanns med i försvarsbeslutet.

Underskottet för förbandsverksamheten uppgick förra året till drygt 700 miljoner kronor. Detta som följd av högre kostnader än beräknat – framför allt för avveckling men också för kostnader för driften av den nya organisationen – och därmed svårigheter att anpassa verksamheten i övergången från den gamla till den nya ekonomiska ramen. Resultatet av överutnyttjandet innebar alltför stora ambitionssänkningar redan i förbandens planerade verksamhet under 2001. En stor del av de påverkbara kostnaderna skars bort i budgetdialoger under början av året. Utveckling och framtidstro förvandlades till ett utbildningsår med ytterligare hårda sparkrav.

För att både klara av situationen kortsiktigt och komma till rätta med underskotten långsiktigt föreslog Försvarsmakten i budgetunderlaget att det skulle få använda överskott från materielanskaffningen för att täcka överskridanden inom förbandsverksamheten, såväl de existerande för 2000 som de väntade för 2001. Regeringen föreslår emellertid att endast förra årets överskridande skall täckas genom att använda överskottet från materielanskaffningen. En organisation som redan utsatts för ytterst hårda sparkrav tvingas att inskränka verksamheten med ytterligare 700 miljoner kronor för innevarande år.

Moderata samlingspartiet anser i grunden att av riksdagen beslutad verksamhet skall genomföras inom de ramar som anvisats. Detta kräver emellertid att det finns en balans mellan beslutad verksamhet och tilldelade resurser.

Förslaget i tilläggsbudgeten är sålunda orimligt. Det är inte möjligt att minska anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet och beredskap m.m.* under de kvarvarande sju månaderna på ett sådant sätt som regeringen begär. Att ”öka omvandlingstrycket” för att få försvaret att komma i kostymen är en sak, men metoderna ansvarslösa. Det är möjligt att den kamerala ekvationen kan lyckas. Detta kräver dock att all förbandsverksamhet i huvudsak inställs under resten av året.

Försvarsmaktens högkvarter har inför försvarsutskottet redovisat vilka konsekvenserna blir under 2001. Förslagen är att:

- hemvärnsutbildningen reduceras med 50 %,
- förbandsutbildningen minskas med 30–40 % av de rörliga kostnaderna,
- flygtidsuttag och gångtid på fartyg reduceras kraftigt,
- omskolningen av JAS försenas cirka ett år (utöver effekten av den militära flygutbildningens lokalisering),
- helikopterverksamheten i försvaret inskränks till freds räddning, SAR (Search and Rescue) och ambulans transporter, samt
- vid skolor och centrum senareläggs övergångsutbildning av arméofficerare och studie- och utvecklings verksamheten dras ned kraftigt.

Sammantaget innebär detta att såväl internationalisering som utveckling av insatsorganisationen försenas. Utöver detta försenas omställningen till ”det nya försvaret”. Planerad omförrädsställning senareläggs och på den utrustning som finns i förråd begränsas underhållet (300–500 civilanställda avskedas).

Övriga åtgärder som övervägs är att ställa in eller reducera det taktiska programmet samt stabs- och chefsprogrammen vid Försvarshögskolan. Detta trots att 70 % av kostnaden vid Försvarshögskolan inte går att påverka. Hemvärnets verksamhet övervägs att helt ställas in. Dessutom övervägs ytterligare reduceringar av förbandsverksamheten.

Det handlar alltså om att hitta åtgärder som över huvud taget är möjliga att genomföra för att spara pengar. Men då får skattebetalarna heller ingen vidare effekt av de 45 miljarder kronor som faktiskt satsas på totalförsvaret.

Stora oönskade avgångar av officerare är redan en del av verkligheten. Förra året slutade över 400 officerare helt utan de generösa erbjudanden som andra fått. Och avhoppen – för att inte säga strömhoppen – fortsätter. Många duktiga och välutbildade nyckelpersoner försvinner när Försvarsdepartementet ökar omvandlingstrycket. Försvaret blöder inte bara ekonomiskt, utan också personellt. Kompetensflykten fortsätter. Om utvecklingen fortsätter riskeras ett självgenererande förfall och systemkollaps.

Särskilt allvarliga blir konsekvenserna för de delar av verksamheten där de berörda kan ”rösta med fötterna”. Åtskilliga hemvärnsmän och framför allt unga officerare kommer inte att finnas kvar efter detta halvårs stålbad. Också framtida rekryteringskraft såväl vad gäller hemvärn som officersyrke försämrar genom åtgärderna.

För att ta försvaret ur detta kaos krävs handling på kort och på lång sikt. På kort sikt mera pengar – i första hand ett ekonomiskt tillskott, i andra hand överföringar från materielanslagen för 2001. Det drabbar visserligen förnyelsen – investeringarna som inte görs nu måste göras senare – men är till skillnad från dråpslaget mot övnings- och utbildningsverksamheten inte helt omöjliga att ta igen.

Regeringen tror sig genom den hårda linjen driva på för en bättre budgetdisciplin i försvaret, vars förbandsverksamhet nu ”skall in i kostymen”. Ambitionen är god, men de panikåtgärder som planeras har inget med frågan om att komma in i kostnadsramen för nästa försvarsbeslutsperiod att göra. Om

besparingsåtgärderna vore ett led i en anpassning av förbandsverksamheten skulle det vara förståeligt. Självklart behövs åtgärder på sikt – planeringen och prognosinstrumenten har varit undermåliga, men är också till stor del ett resultat av brister i regeringens styrning av Försvarsmakten – men detta är inget skäl för att utsätta Försvarsmakten för panikbesparingar som fördröjer den nödvändiga omställningen av försvaret.

Regeringen försvarar sig med att pengar kan komma att tillskjutas sedan – när man känner utfallet. Då är skadan redan skedd. I efterhand kan ju pengar bara skjutas till om panikåtgärderna inte ger det utfall man hoppas på. Verksamheten drabbas lika hårt i alla fall. Regeringen agerar i stället för att reagera. Detta är inte ansvarsfullt.

Samtidigt har stora investeringar i försvarsfastigheter genomförts under 1990-talet. Av dessa investeringar har minst 1 ½ miljard kronor investerats i försvarsfastigheter som nu har lämnats eller som man planerar att lämna. Nya investeringar pågår och andra planeras. Det är utmanande att genomföra dessa investeringar med sikte på 2010–2015 när utrymmet för de åtaganden som staten gör samtidigt krymper på de flesta områden. Det är ett uppenbart slöseri med skattebetalarnas pengar. Samtidigt är det förvånande att dessa investeringar kan göras obehindrat samtidigt som förbandsverksamheten åläggs besparingskrav av sådan omfattning att det blir förödande för utbildningsresultat och övrig verksamhet. Denna utveckling är destruktiv för de anställda inom Försvarsmakten och för allmänhetens förtroende för det sätt på vilket riksdag och regering styr utvecklingen av det s.k. ”nya försvaret”.

Moderata samlingspartiet föreslår att 1 400 000 000 kr, i enlighet med Försvarsmaktens förslag, förs från ramanslaget 6.3 *Materiel, anläggningar samt forskning och utveckling* till ramanslaget 6.1 *Förbandsverksamhet och beredskap m.m.*

Riksdagen bör därutöver ge regeringen i uppdrag att pröva samtliga nu beslutade, pågående och planerade om- och nylokaliseringar av försvarsverksamhet. Syftet skall vara att frigöra investeringsmedel som kan tillföras ramanslaget 6:3 *Materiel, anläggningar samt forskning och utveckling* som en engångskompensation för de reduktioner som har genomförts och som man nu planerar att genomföra inom detta anslag.

BILAGA 9Socialförsäkringsutskottets yttrande
2000/01:SfU6yTilläggsbudget för år 2001 – utgiftsområdena 8, 10
och 11

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 19 april 2001 beslutat bereda övriga berörda utskott tillfälle att yttra sig över 2001 års ekonomiska vårproposition (2000/01:100), i vad avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2001 (yrkandena 11–37) jämte de motioner som kan komma att väckas, allt i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Vårpropositionen är resultatet av ett samarbete mellan Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

De delar som utskottet yttrar sig över är regeringens förslag om tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2001 till utgiftsområdena 8, 10 och 11 tillika med förslag om ett bemyndigande för regeringen (punkt 19) och ett godkännande (punkt 24) samt motion 2000/01:Fi23 av Margit Gennser m.fl. (m).

Tilläggsbudget för 2001 för utgiftsområdena 8, 10
och 11**Propositionen***Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar*

Med hänsyn till att prognoser visar att antalet personer som kommer att tas emot av kommuner blir färre än vad som beräknats anser regeringen att anslaget 10:3 Kommunersättningar vid flyktingmottagande bör minskas med 200 miljoner kronor. Denna minskning bör enligt regeringen användas för att finansiera öknings på andra anslag inom utgiftsområdet.

Antalet asylsökande i år överstiger tidigare bedömningar främst på grund av kriserna i Kosovo och Bosnien-Hercegovina. Därför bör anslaget 12:1 Migrationsverket förstärkas med 27 miljoner kronor för att inte handlägnings- och väntetider skall öka. Regeringen räknar också med ökade kostnader för uppbyggnaden av ett IT-system för administration av viseringar, asyl- och migrationsärenden. Även anslaget 12:4 Utlänningsnämnden bör ökas i

syfte att minska handläggningstiderna hos nämnden. Ökningen bör uppgå till 5 miljoner kronor enligt regeringen.

Vidare föreslås att anslaget 12:2 Mottagande av asylsökande ökas med 168 miljoner kronor. Ett nytt ramanslag 12:7 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar bör enligt regeringen föras upp på statsbudgeten. Anslagsbeloppet, 38 miljoner kronor, motsvarar EU:s finansiering av projekt för att utveckla mottagningssystem för asylsökande, för integrationsinsatser m.m.

Ramen för utgiftsområdet föreslås ökas med 38 miljoner kronor.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Av propositionen framgår att på grund av att sjukfrånvaron fortsätter att öka har utgifterna för sjukpenning stigit även för 2001. De medel som anvisats på statsbudgeten för 2001 har därför visat sig vara otillräckliga. Regeringen anger att de prognoser som ligger till grund för bedömningen av utgiftsutvecklingen för 2001 dock är osäkra och kan komma att justeras under året. Regeringen kommer att följa utvecklingen noga för att kunna bedöma om den föreslagna ökningen är tillräcklig. Regeringen föreslår att anslaget 19:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. ökas med 3 miljarder kronor.

I propositionen anges vidare att den kraftigt ökade sjukfrånvaron under de senaste åren har lett till att utgifterna för sjukpenning och även kostnaderna för att handlägga och kontrollera ärendena ökat. Regeringen som i budgetpropositionen för 2001 framfört avsikten att vid behov tillskjuta medel för administrationsändamål på tilläggsbudget i samband med 2001 års ekonomiska vårproposition föreslår att anslaget 19:8 Allmänna försäkringskassor ökas med 100 miljoner kronor.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att ramen för utgiftsområde 10 ökas med 3,1 miljarder kronor.

Regeringen föreslår också (punkt 24) att om så erfordras kostnader på högst 30 miljoner kronor, som uppstår i samband med lokaliseringen av Stockholms läns allmänna försäkringskassas utlandskontors pensionsenhet till Gotlands läns allmänna försäkringskassa, får finansieras med medel från folkpensioneringsfonden.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Regeringen anför att när beslut fattades om budgetpropositionen för 2001 var vissa förhållanden som påverkar utgifterna rörande efterlevandepensioner till vuxna inte kända, varför ett för lågt belopp föreslogs för anslaget.

Regeringen föreslår därför att anslaget 20:2 Efterlevandepensioner till vuxna nu ökas med 30 miljoner kronor.

Anslaget för delpensioner är under avveckling och fr.o.m. den 1 januari 2001 beviljas inga nya delpensioner. De sista utbetalningarna sker under 2004. Under 2000 nybeviljades ett oväntat stort antal delpensioner, varför belastningen på anslaget blir större än anslaget på statsbudgeten.

Regeringen föreslår att anslaget 20:4 Delpension ökas med 120 miljoner kronor och att finansiering sker genom att anslaget 20:3 Bostadstillägg till pensionärer minskas med motsvarande belopp.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att ramen för utgiftsområde 11 ökas med 30 miljoner kronor.

Motion

I motion Fi23 av Margit Gennser m.fl. (m) begärs tillkännagivande om att ytterligare 25 miljoner kronor skall tillföras Migrationsverket och ytterligare 2,5 miljoner kronor skall tillföras Utlänningsnämnden för återstoden av innevarande år. En sådan förstärkning utöver regeringens förslag är nödvändig för att förkorta handläggningstiderna, anser motionärerna.

Utskottet

Utskottet konstaterar att antalet asylsökande under innevarande år enligt aktuella prognoser kommer att överstiga tidigare gjorda bedömningar främst på grund av kriserna i Kosovo och Bosnien-Hercegovina. Mot den bakgrunden instämmer utskottet i regeringens bedömning att anslagen för Migrationsverket respektive Utlänningsnämnden bör utökas under innevarande budgetår för att inte handläggningstiderna och de långa väntetiderna skall förlängas.

Utskottet, som förutsätter att regeringen vid behov återkommer med ytterligare förslag på tilläggsbudget, avstyrker motion Fi23 och tillstyrker regeringens förslag om tilläggsbudget för utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar.

Utskottet tillstyrker också regeringsförslagen inom utgiftsområdena 10 och 11 samt godkänner den föreslagna användningen av medel i folkpensioneringsfonden (punkt 24).

Avgifter för ansökan om uppehålls- och arbetstillstånd

Propositionen

I propositionen (punkt 19) föreslås att regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om avgifter för ansökan om uppehålls- och arbetstillstånd för vissa sökande. Det gäller ansökningar som görs av andra än personer som i Sverige söker uppehållstillstånd hos Migrationsverket på grund av skyddsbehov eller anhöriga som söker uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning till personer som fått uppehållstillstånd enligt 3 kap. utlänningslagen eller på grund av humanitära skäl. Undantag görs också för personer som omfattas av EES-avtalet eller andra internationella överenskommelser samt för personer som tas ut på den s.k. flyktingkvoten för vidarebosättning i Sverige. Förslaget finns redovisat under utgiftsområde 5.

Utskottet

Som grundprincip föreslås att ansökningar om arbets- och uppehållstillstånd skall vara avgiftsbelagda. Avgifterna utgår, i likhet med vad som gäller för andra avgifter, i form av ansökningsavgifter. Från denna princip görs ett antal undantag, där det av olika skäl anses vara olämpligt att ta ut en avgift. Ansökningar om uppehållstillstånd på grund av skyddsbehov, när ansökan görs i Sverige, utgör ett sådant undantag. Vidare kan avgifter inte tas ut när rätten till vistelse följer av EES-avtalet.

Huvudregeln är att ansökningar om arbets- och uppehållstillstånd skall göras där sökanden uppehåller sig och prövas före inresan i landet. Enligt uppgift förefaller det lämpligt att den utlandsmyndighet som tar emot ansökan även tar emot ansökningsavgiften.

Såvitt utskottet kan bedöma kommer avgifterna främst att beröra olika typer av sökande från icke EES-länder såsom t.ex. säsongsarbetare och andra sökanden med arbetserbjudande, gäststuderande och gästforskare. Anhöriga till de nämnda kategorierna samt andra anhöriga som inte omfattas av EES-avtalet betalar också avgift. Även ansökningar om förlängning av arbets- och uppehållstillstånd omfattas av avgift.

Utskottet har erfårit att avgifterna i samband med en ansökan om arbets- och uppehållstillstånd normalt planeras uppgå till 1 000 kronor. För barn under 18 år och för anhöriga uttas halv avgift.

Utskottet, som utgår från att åtgärden kommer att följas upp bl.a. vad gäller konsekvenserna för de sökande, tillstyrker regeringens förslag om ett bemyndigande.

Stockholm den 15 maj 2001

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Berit Andnor

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Berit Andnor (s), Bo Könberg (fp), Margit Gennser (m), Maud Björnemalm (s), Anita Jönsson (s), Ulla Hoffmann (v), Rose-Marie Frebran (kd), Gustaf von Essen (m), Mariann Ytterberg (s), Göran Lindblad (m), Lennart Klockare (s), Sven-Erik Sjöstrand (v), Cecilia Magnusson (m), Kerstin-Maria Stalin (mp), Birgitta Carlsson (c), Göte Wahlström (s) och Magda Ayoub (kd).

Avvikande mening

Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

Margit Gennser, Gustaf von Essen, Göran Lindblad och Cecilia Magnusson (alla m) anser:

Enligt vår mening bör ytterligare resurser tillföras Migrationsverket. Mot bakgrund av att antalet asylsökande under innevarande budgetår väntas bli väsentligt fler än regeringens tidigare bedömningar anser även regeringen att anslaget bör öka. Regeringens förslag till anslagsökning är dock helt otillräckligt, eftersom endast 12 miljoner kronor skall användas för att förkorta handläggningstiderna och därmed de långa väntetiderna. Enligt vår mening bör Migrationsverket tillföras ytterligare 25 miljoner kronor utöver de 27 miljoner kronor som regeringen föreslagit för återstoden av innevarande budgetår.

Även Utlänningsnämnden bör få ökade resurser, nämligen 2,5 miljoner kronor utöver regeringens förslag till ökning, för att kunna fullgöra sina uppgifter.

Särskilt yttrande

Avgifter för ansökan om uppehålls- och arbetstillstånd

Ulla Hoffmann och Sven-Erik Sjöstrand (båda v) anför:

Vänsterpartiet – har haft och – vidhåller en oro för vad avgifter för sökande av uppehålls- och arbetstillstånd kan innebära. Vid den av utskottet i yttrandet begärda uppföljningen av avgifter anser vi att det är viktigt att samtliga effekter av ansökningsavgifterna undersöks. Frågan om ansökningsavgifterna är så höga att de förhindrar eller i vart fall försvårar invandring av t.ex. en anhörig måste noga analyseras. Skulle så visa sig vara fallet är vår uppfattning att avgifterna måste tas bort. Vidare bör det i detta sammanhang betänkas att avgifterna går direkt till statskassan och inte kan användas för att förkorta väntetiderna vid utlänningsmyndigheterna – vilket annars hade varit ett angeläget ändamål.

BILAGA 10**Socialförsäkringsutskottets yttrande
2000/01:SfU5y (utdrag)**

Preliminära ramar för utgiftsområdena 8, 10, 11 och 12 samt ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten

Till finansutskottet

En stor del av utgifterna inom området avser handläggningen av asylärenden och mottagande av asylsökande. Antalet asylsökande är naturligtvis av avgörande betydelse för kostnadernas utveckling. Prognosen för antalet asylsökande är alltid mycket osäker, och olika händelser kan kraftigt påverka antalet ansökningar. De långa handläggningstiderna är dessutom kostsamma i asylärenden bl.a. på grund av att de sökande under tiden vistas i Migrationsverkets mottagningssystem. Vid behandlingen av budgeten för 2001 ansåg utskottet (bet. 2000/01:SfU2) att den ansvariga myndigheten måste kunna utnyttja de samlade resurserna på bästa möjliga sätt i en verksamhet som kan fluktuera snabbt och där det är av stor vikt med tidiga insatser. Regeringen anser emellertid att det inte nu föreligger behov av några särskilda åtgärder. Eftersom ett flexibla utnyttjande av medlen för detta område ryms inom den föreslagna utgiftsramen konstaterar utskottet att de närmare villkoren för anslagen 12:1 och 12:2 blir aktuella först i samband med budgeten för 2002. Utskottet vill redan nu understryka att prioriteringar inom andra områden också kan få betydelse för detta utgiftsområde. Av betydelse för budgeten kan också bli den granskning av handläggningstider, anslagsstruktur och budgetarbete inom migrationspolitiken som för närvarande genomförs av Riksdagens revisorer.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till preliminära ramar för budgetåren 2002, 2003 och 2004 och avstyrker motionerna Fi17, Fi18, Fi19 och Fi20 i aktuella delar.

Stockholm den 15 maj 2001

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Berit Andnor

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Berit Andnor (s), Bo Könberg (fp), Margit Gennser (m), Maud Björnemalm (s), Anita Jönsson (s), Ulla Hoffmann (v), Rose-Marie Frebran (kd), Gustaf von Essen (m), Mariann Ytterberg (s), Göran Lindblad (m), Lennart Klockare (s), Sven-Erik Sjöstrand (v), Cecilia Magnusson (m), Kerstin-Maria Stalin (mp), Birgitta Carlsson (c), Göte Wahlström (s) och Magda Ayoub (kd).

Avvikande mening

1. Margit Gennser, Cecilia Magnusson, Gustaf von Essen och Göran Lindblad (alla m) anser att utskottets yttrande i nedan angivna avseenden bort ha följande lydelse:

Vi anser att asylsökande skall få en snabb och grundlig behandling av sina ärenden för att inte fastna i vanmakt och passivisering. De nuvarande väntetiderna för asylsökande är alltför långa. Migrationsverkets resurser bör därför öka med 50 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Även Utlänningsnämndens anslag bör utökas. Vi känner viss tveksamhet när det gäller Integrationsverkets uppgifter och föreslår att en del av verkets anslag liksom en del av anslaget för integrationsåtgärder används som delfinansiering av förstärkningen av Migrationsverket och Utlänningsnämnden.

BILAGA 11

Socialutskottets protokollsutdrag
2000/01:36.4

SOCIALUTSKOTTET

SVERIGES
RIKSDAG

Utdrag ur

PROTOKOLL UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2000/2001:36

DATUM 2001-05-15

TID 11.00-12.50

§ 4 Förslag till tilläggsbudget 2001 - yttrande till finansutskottet

Utskottet fortsätter behandlingen av 2001 års ekonomiska vårproposition (2000/01:100) utgiftsområde 9 såvitt avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2001.

Utskottet beslutar avge följande yttrande till finansutskottet.

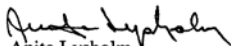
Utskottet tillstyrker propositionen i de delar som berör utskottets beredningsområde.

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

VID PROTOKOLLET Anita Lysholm

JUSTERAS Ingrid Burman

Rätt utdraget intygar:

Anita Lysholm

Exp. 2001-05-16

FiU, KK

BILAGA 12Kulturutskottets protokollsutdrag
2000/01:25.3

Riksdagen
Kulturutskottet

Utdrag ur
Protokoll 2000/01: 25 (2 bil.)
Sammanträdesdag: 2001-05-10
Sammanträdestid: 08.15–09.05
Närvarande: se bil. 1

§ 25.3 Yttrande till finansutskottet

Behandlas fråga om yttrande över proposition 2000/01:100 2001 års ekonomiska vårproposition avseende tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2001 i vad avser yrkandena 11–37 jämte motioner i de delar som berör kulturutskottets beredningsområde (jfr prot. 2000/01:23.4).

Kulturutskottet beslutar att genom protokollsutdrag meddela finansutskottet att följande representanter för (s) Åke Gustavsson, Agneta Ringman, Annika Nilsson, Eva Arvidsson, Paavo Vallius och Lars Wegendal, för (v) Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen, för (kd) Inger Davidson och Dan Kihlström, för (c) Birgitta Sellén, för (fp) Lennart Kollmats samt för (mp) Eva Larsson tillstyrker förslagen i tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2001 avseende utgiftsområde 17.

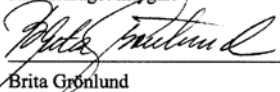
Mot detta reserverar sig representanterna för (m) Lennart Fridén, Jan Backman, Roy Hansson och Anne-Katrine Dunker, som – med hänvisning till i motionen förordade prioriteringar – tillstyrker förslagen i motion 2000/01:Fi22.

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Vid protokollet:
Charlotte Rundelius

Justeras:
Inger Davidson

Rätt utdraget intygar:

Brita Grönlund

Exp. 01-05-15
FiU

BILAGA 13

Trafikutskottets yttrande 2000/01:TU2y

Tilläggsbudget för år 2001 – utgiftsområde 22 Kommunikationer

Till finansutskottet

Finansutskottet beslöt den 19 april 2001 att bereda övriga berörda utskott tillfälle att yttra sig över 2001 års ekonomiska vårproposition (2001/01:100) om tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2001 (yrkandena 11–37) och de motioner som kan komma att väckas, allt i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

I detta yttrande behandlar trafikutskottet yrkandena 12, 29–33 och 37 (delvis) i propositionens förslag till riksdagsbeslut, innebärande att regeringen föreslår att riksdagen såvitt avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2001

12. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1977:756) om tilldelning av spårkapacitet,

29. godkänner att ansvaret för delfunktionen Landsvägstransporter i det civila försvaret förs över från Överstyrelsen för civil beredskap till Vägverket,

30. godkänner den föreslagna användningen av den av riksdagen fastställda låneramen för Göteborgsöverenskommelsen,

31. bemyndigar regeringen att låta Vägverket ta upp lån i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 100 000 000 kr för att inleda utbyggnaden av väg E 6 del Hogdal–Nordby,

32. bemyndigar regeringen att vidta de åtgärder i fråga om aktieägartillskott till Svensk-Danska Broförbindelser AB:s (Svedab) som föreslås,

33. godkänner den föreslagna användningen av den av riksdagen för år 2001 beslutade låneramen i Riksgäldskontoret för Banverkets investeringar,

37. (delvis) för budgetåret 2001 godkänner ändrade ramar för utgiftsområdet samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med specifikation i tabell 2.1 i propositionen.

Vidare behandlar utskottet motion 2000/01:Fi30 av Per-Richard Molén m.fl. (m).

1 Ändrad ram och ändrade anslag

Regeringens förslag

Regeringen föreslår att riksdagen på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2001 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enligt med specifikation i tabell 2.1 i propositionen.

I fråga om utgiftsområde 22 Kommunikationer har tabellen följande innehåll:

Anslags- Nummer		Belopp enligt statsbudgeten 2001	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ ny anslagnivå
	22 Kommunikationer	24 690 313	-10 000	24 680 313
34:1	Bidrag till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut m.m., ramanslag	203 077	20 000	223 077
36:1	Vägverket: Administration, ramanslag	1 044 730	-257 600	787 130
36:2	Väghållning och statsbidrag, ramanslag	13 662 925	230 000	13 892 925
36:3	Banverket: Administration, ramanslag	749 849	-2 400	747 449
36:8	Bidrag till sjöfarten, ramanslag	409 000	105 000	514 000
36:10	Ersättning till Statens järnvägar i samband med utdelning från AB Swedcarrier, ramanslag	140 000	-90 000	50 000
36:12	Rikstrafiken: Trafikupphandling, ramanslag	190 000	-15 000	775 000

Som framgår av tabellen innebär regeringens förslag att ramen för utgiftsområdet minskar med 10 miljoner kronor. Inom utgiftsområdet sker den största omfördelningen inom vägområdet. Ramanslaget *Väghållning och statsbidrag* föreslås öka med 230 miljoner kronor för väghållningsåtgärder med anledning av översvämningarna sommaren år 2000 samt för anslagsfinansierad myndighetsutövning. Finansieringen sker genom att medel omförs från anslaget *Vägverket: Administration*.

För anslaget *Bidrag till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut* föreslås en ökning med 20 miljoner kronor med hänsyn till att kostnaderna under innevarande år ökar för Sveriges medverkan i det europeiska samarbetet inom European Organization for the Exploitation of Meteorological Satellites (EUMETSAT). Finansieringen sker genom att 10 miljoner kronor tillförs från anslaget *Bidrag till Fonden för fukt- och mögelskador* under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt att anslaget *Vägverket: Administration* reduceras med 10 miljoner kronor.

När det gäller ramanslaget *Bidrag till sjöfarten* bedömer regeringen att förväntade utbetalningar enligt förordningen (1996:1559) om statligt stöd till svensk sjöfart kommer att överskrida tidigare anvisade medel med 105 miljoner kronor. Det ökade medelsbehovet bör enligt regeringen tillföras anslaget genom en minskning av dels anslaget *Ersättning till Statens järnvägar i sam-*

band med utdelning från AB Swedcarrier (90 miljoner kronor), dels anslaget *Rikstrafiken* (15 miljoner kronor).

Regeringens anslagsberäkning innebär vidare att det under utgiftsområde 24 Näringsliv uppförda anslaget *Myndigheten för företagsutveckling: Förvaltningskostnader* tillförs 20 miljoner kronor. Finansieringen sker genom att ramanslaget *Vägverket: Administration* minskas med 17 600 000 kr och att ramanslaget *Banverket: Administration* minskas med 2 400 000 kr.

Motionsförslag

Per-Richard Molén m.fl. (m) anser i motion Fi30 yrkande 1 att regeringens förslag till medelsomfördelning inom vägområdet är rimlig men framhåller att reduktionen av ramanslaget *Vägverket: Administration* inte får resultera i minskade forskningsinsatser.

Trafikutskottets ställningstagande

Trafikutskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändrad ram och ändrade anslag för budgetåret 2001 avseende utgiftsområde 22 Kommunikationer (punkt 37 delvis).

Trafikutskottet noterar att propositionen ger begränsad information om vilken påverkan som den förordade anslagsminskningen för Vägverkets administrationsanslag får för aktuell verksamhet. Enligt vad trafikutskottet erfarit kommer dock inte Vägverkets FoU-verksamhet att påverkas. Trafikutskottet förutsätter att så inte sker. Enligt trafikutskottets mening är det angeläget att konsekvenserna av förslag till större medelsomföringar fortsättningsvis redovisas. Med hänvisning till det anförda föreslår trafikutskottet att finansutskottet avstyrker motion Fi32 (m) yrkande 1.

2 Ändring i lagen (1997:756) om tilldelning av spårkapacitet

Regeringens förslag

Tågtrafikledningen är i dag en självständig enhet inom Banverket med ansvar för bl.a. banfördelning, trafikledning och tilldelning av tåglägen. Regeringen anser att tågtrafikledningens operativa verksamhet bör integreras i Banverket för att uppnå effektivitetsvinster och kostnadsbesparingar. För att möjliggöra organisationsförändringen föreslås en ändring i lagen (1997:756) om tilldelning av spårkapacitet.

Trafikutskottets ställningstagande

Trafikutskottet anser det angeläget att statens spåranläggningar utnyttjas effektivt och tillstyrker regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1997:756) om tilldelning av spårkapacitet (punkt 12).

3 Funktionen Transporter

Regeringens förslag

Regeringen anser att ansvaret för delfunktionen Landsvägstransporter i det civila försvaret bör föras över från Överstyrelsen för civil beredskap till Vägverket fr.o.m. den 1 juli 2001. Som skäl anförs att den för det civila försvaret vägledande ansvarsprincipen entydigt talar för att delfunktionsansvaret för Landsvägstransporter bör ligga på Vägverket.

Trafikutskottets ställningstagande

Trafikutskottet har för sin del ingen erinran mot regeringens förslag och föreslår därför att finansutskottet tillstyrker detta (punkt 29).

4 Göteborgsöverenskommelsen

Bakgrund

I december 1997 godkände riksdagen ett förslag av regeringen till förändringar i trafiklösningarna i Göteborgsregionen (prop. 1996/97:160, bet. 1997/98: TU1, rskr. 1997/98:104). Riksdagen har därefter godkänt att staten ersätter berörda kommuner för del av nedlagda planeringskostnader enligt den tidigare Göteborgsöverenskommelsen, dock sammanlagt högst 200 miljoner kronor (prop. 1997/98:150, bet. 1997/98:FiU27, rskr. 1997/98:317).

Regeringens förslag

Regeringen föreslår att den av riksdagen tidigare fastställda låneramen för Göteborgsöverenskommelsen får användas även för att finansiera ytterligare s.k. förgäveskostnader på 13,6 miljoner kronor enligt 3 § i Göteborgsöverenskommelsen. Med förgäveskostnader avses planeringsåtgärder enligt den tidigare Göteborgsöverenskommelsen för vägtullssystem m.m. och vägprojektet Östra länken som inte kommit till nytta.

Trafikutskottets ställningstagande

Trafikutskottet har för sin del ingen erinran mot regeringens förslag och föreslår att finansutskottet tillstyrker detta (punkt 30).

5 Utbyggnad av väg E 6

Regeringens förslag

I propositionen redovisas att Vägverket på regeringens uppdrag utrett förutsättningarna att belägga trafiken på väg E 6 i norra Bohuslän med vägavgifter i syfte att finansiera utbyggnaden av den nordliga delen av väg E 6 inklusive halva den nya bron över Svinesund. Vägverkets förslag till vägavgifter innebär att endast den tunga trafiken skall beläggas med avgift vid färd till Sve-

rige. Avgiften är beräknad till ca 100 svenska kronor. Av Vägverkets utredning framgår bl.a. att återbetalningstiden för investeringen i halva Svinesundsbron till Nordby samt sträckan Nordby–Hogdal är 27 år vid en låg fordonsvolym och en återbetalningstid på 22 år vid en hög fordonsvolym.

För att inleda utbyggnaden av väg E 6 del Hogdal–Nordby föreslås i propositionen att regeringen får besluta om lån i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 100 miljoner kronor. Genom att sträckan lånefinansieras kan byggnationen inledas år 2001. Lånet i Riksgäldskontoret kommer enligt regeringen att återbetalas under 20 år i första hand med framtida vägavgifter och i andra hand med medel från ramanslaget *Väghållning och statsbidrag*.

Motionsförslag

Per-Richard Molén m.fl. (m) välkomnar i motion Fi30 regeringens förslag till avgiftsfinansiering men framhåller att avgifterna bör betalas av alla trafikanter (yrkande 2). Motionärerna efterlyser vidare en redovisning från regeringen för att närmare kunna fastställa avgiftssystemets utformning (yrkande 3).

Trafikutskottets ställningstagande

Utbyggnaden av väg E 6 mellan Rabbalshede och den planerade avgiftsfinansierade sträckan vid Svinesund ingår i planeringsramen för investeringar i nationella stamvägar för planeringsperioden 1998–2007 (prop. 1996/97:53, bet. 1996/97:TU7, rskr. 1996/97:174). Trafikutskottet anser att det är viktigt inte minst från trafiksäkerhetssynpunkt att utbyggnaden av E 6 kan genomföras i enlighet med tidigare planer. Trafikutskottet anser mot denna bakgrund att riksdagen bör bifalla regeringens förslag om lån i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 100 miljoner kronor för att inleda utbyggnaden av väg E 6 del Hogdal–Nordby (punkt 31).

Enligt väglagen (1971:948) ankommer det på regeringen att i varje särskilt fall besluta att avgift får tas ut för begagnande av väg. Som framgår av propositionen är den slutliga utformningen av avgiftssystemet för den nordliga delen av väg E 6 inklusive Svinesundsbron ännu inte klar. Först krävs bl.a. överläggningar med den norska staten. Trafikutskottet förutsätter att regeringen kommer att redovisa för riksdagen hur den fortsatta utbyggnaden av väg E 6 kommer att genomföras och finansieras. Enligt trafikutskottets mening finns det mot denna bakgrund inte någon anledning för riksdagen att nu ha några synpunkter på Vägverkets förslag till avgiftssystem eller begära ytterligare beslutsunderlag. Trafikutskottet föreslår därför att finansutskottet avstyrker motion Fi30 (m) yrkandena 2 och 3.

6 Banverket och Vägverket

Bakgrund

Beslutet om en fast förbindelse över Öresund fattades 1991 på grundval av ett avtal mellan Sveriges och Danmarks regeringar. Avtalet godkändes av riksdagen den 12 juni 1991. Samtidigt beslutade riksdagen om de ekonomiska åtaganden som avtalet förutsatte (prop. 1990/91:158, bet. 1990/91:TU31, rskr. 1990/91:379). Enligt beslutet skall Öresundsförbindelsen finansieras med avgifter från trafikanterna så att ingen belastning på statsbudgeten uppstår. Vidare angavs att anslutningarna på den svenska sidan skulle finansieras med det överskott Öresundsförbindelsen beräknades ge.

Med anledning av regeringsavtalet bildades två helstatliga bolag, ett svenskt (Svensk-Danska Broförbindelsen AB) och ett danskt (A/S Øresundsforbindelsen) som tillsammans bildat Öresundskonsortiet som svarat för planering, projektering, byggande, drift, underhåll och finansiering av kusttill-kustförbindelsen. Sedan Öresundsförbindelsen öppnades för trafik den 1 juli 2000 har konsortiet ändrat namn till Øresundsbro Konsortiet och koncentrerat sin verksamhet till drift, kundservice och marknadsföring.

Svensk-Danska Broförbindelsen AB (Svedab) äger 50% av Øresundsbro Konsortiet och de svenska landanslutningarna till Øresundsbron. Bolagets verksamhet är huvudsakligen koncentrerad till ekonomisk koncern- och bolagsförvaltning samt drifts- och underhållsförvaltning av de svenska landanslutningarna till Øresundsbron. Svedab skall dessutom medverka i finansieringen av Citytunneln. Bolaget ägs av den svenska staten genom Banverket (50 %) och Vägverket (50 %).

I och med att Öresundsförbindelsen togs i drift påbörjas avskrivningen (värdeminskningen) av anläggningen, vilket leder till ett negativt resultat i Svedabs ekonomi som inte kan tillgodoses med Svedabs eget kapital. Förhållandet med negativt kapital har enligt tidigare riksdagsbeslut beräknats bestå under flera år.

Regeringens förslag

I propositionen föreslås att regeringen bemyndigas att dels låta Banverket och Vägverket oåterkalleligen förbinda sig att vid behov lämna aktieägartillskott för att Svedabs eget kapital vid varje tillfälle skall uppgå till det registrerade aktiekapitalet, dels låta Banverket och Vägverket årligen lämna erforderliga villkorade aktieägartillskott till Svedab jämte ränta i form av betalningsutfästelser.

Motionsförslag

Per-Richard Molén m.fl. (m) konstaterar i motion Fi30 yrkande 4 att Øresundsbro Konsortiets underskott inte kan täckas med höjda taxor. Underskottet kan heller inte belasta de redan hårt ansträngda trafikverken. Eftersom underskottet kan förutses bli bestående under många år föreslås att kostnaden

i stället täcks direkt av staten genom en egen anslagspost i statsbudgeten som inryms under budgettaket.

Trafikutskottets ställningstagande

Enligt den kalkyl som presenterades inför riksdagsbeslutet år 1991 om att anlägga en fast förbindelse över Öresund beräknades konsortiet gå med förlust under cirka sex år efter det att förbindelsen öppnats för trafik. Anledningen var att kostnaderna genom avskrivningar, räntor och drift inledningsvis beräknades överstiga intäkterna. Återbetalningstiden för upptagna lån beräknades till 27 år. Till följd av tidigare ej förutsatt mervärdesskattebeläggning av broavgifterna beräknas numera att återbetalningstiden för upptagna lån blir förlängd till 30 år. För Svedabs del beräknas återbetalningstiden för upptagna lån till 38 år.

Med hänsyn bl.a. till att Øresundsbro Konsortiets resultat redovisas hos de båda moderbolagen redovisar även Svedab ett negativt resultat under de inledande åren efter det att förbindelsen tagits i drift. Detta innebär att Svedabs eget kapital kommer att understiga hälften av det registrerade aktiekapitalet. Riksdagen har mot denna bakgrund bemyndigat regeringen att uppdra åt Banverket och Vägverket att utställa kapitaltäckningsgarantier till skydd för Svedabs eget kapital (prop. 1992/93:100 bil. 7, bet. 1994/95:TU2, rskr. 1994/95:50). Riksdagen förutsatte därvid att kapitaltillskott till Svedab inte skulle öka statens årliga utgifter och därmed heller inte innebära någon anslagsbelastning.

Trafikutskottet har mot denna bakgrund ingen erinran mot förslaget att regeringen bemyndigas att dels låta Banverket och Vägverket oåterkalleligen förbinda sig att vid behov lämna aktieägartillskott för att Svedabs eget kapital vid varje tillfälle skall uppgå till det registrerade aktiekapitalet, dels låta Banverket och Vägverket årligen lämna erforderliga villkorade aktieägartillskott till Svedab jämte ränta i form av betalningsutfästelser (punkt 32). Trafikutskottet förutsätter att regeringen i budgetpropositionen fortsättningsvis redovisar Øresundsbro Konsortiets och Svedabs ekonomi. Trafikutskottet avstyrker därmed motion Fi30 (m) yrkande 4.

7 Banverkets låneram

Bakgrund

Enligt riksdagens beslut med anledning av budgetpropositionen för år 2001 disponerar Banverket en låneram i Riksgäldskontoret om högst 9 miljarder kronor för investeringar i eldrifts- och teleanläggningar, produktions- och telenätsutrustning, rörelsekapital, finansiering av omsättningstillgångar samt för statens andel av kapitalkostnader för lån avseende vissa investeringar i Stockholmsområdet år 1983 mellan Statens järnvägar, Stockholms läns landsting och staten.

Regeringens förslag

Av propositionen framgår att Banverket finansierar projekteringskostnader för järnvägsinvesteringar genom upplåning i Riksgäldskontoret. Vid byggstart görs en anslagsavräkning av upparbetad projekteringskostnad. Under senare år har värdet av projekteringslagret ökat kraftigt, bl.a. beroende på att investeringsprojekt inte kunnat påbörjas i planerad omfattning. Vidare har Riksrevisionsverket i en revisionsrapport avseende Banverkets årsredovisning för 1999 påtalat att regleringsbrevet inte ger ett tydligt stöd för den hittills tillämpade principen.

Regeringen föreslår mot denna bakgrund att ändamålet för Banverkets låneram vidgas till att även omfatta projekteringskostnader för järnvägsinvesteringar. Av propositionen framgår att Banverket avser att på några års sikt avveckla projekteringslagret till aktuell genomförandeplan för stamnätsplanens objekt.

Trafikutskottets ställningstagande

Trafikutskottet har ingen erinran mot regeringens förslag att den av riksdagen för år 2001 godkända låneramen i Riksgäldskontoret även får användas för att finansiera projekteringskostnader. Riksdagen bör därför bifalla punkt 33 i propositionen. Enligt vad trafikutskottet erfarit beräknas medelsbehovet för detta ändamål uppgå till omkring 1 miljard kronor.

Stockholm den 15 maj 2001

På trafikutskottets vägnar

Monica Öhman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Monica Öhman (s), Per-Richard Molén (m), Jarl Lander (s), Hans Stenberg (s), Karin Svensson Smith (v), Johnny Gylling (kd), Tom Heyman (m), Krister Örnfjäder (s), Lars Björkman (m), Monica Green (s), Inger Segelström (s), Stig Eriksson (v), Tuve Skånberg (kd), Birgitta Wistrand (m), Mikael Johansson (mp), Kenth Skårvik (fp) och Viviann Gerdin (c).

Avvikande meningar

1. Ändrad ram och ändrade anslag

Per-Richard Molén (m), Tom Heyman (m), Lars Björkman (m) och Birgitta Wistrand (m) anför:

Vi anser att forsknings- och utvecklingsverksamhet är viktigt för den fortsatta utvecklingen av vägtrafiksystemet och för att förbättra väghållningens effektivitet. Riksdagen bör därför bifalla motion Fi30 (m) yrkande 1. Det betyder att minskningen av anslaget *Vägverket: Administration* bör ske genom en effektivisering av administrationen och inte resultera i minskade forskningsinsatser inom vägområdet. Vi har ingen erinran mot regeringens förslag för innevarande budgetår beträffande ändringar av ramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer och anslagen.

2. Utbyggnad av väg E 6

Per-Richard Molén (m), Tom Heyman (m), Lars Björkman (m) och Birgitta Wistrand (m) anför:

Moderata samlingspartiet har sedan länge förordat en fortsatt utbyggnad av väg E 6. Vi har därför ingen erinran mot regeringens förslag att Vägverket får ta upp lån i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 100 miljoner kronor för att inleda utbyggnaden av väg E 6 del Hogdal–Nordby. Vi anser dock att avgifterna för den aktuella sträckan inklusive den halva bron över Svinesund bör betalas av samtliga trafikanter. För att kunna närmare fastställa avgiftsnivån bör regeringen återkomma till riksdagen med information om hur avgiftsberäkningen bör utformas. Riksdagen bör således bifalla motion Fi30 (m) yrkandena 2 och 3.

3. Utbyggnad av väg E 6

Karin Svensson Smith (v), Stig Eriksson (v) och Mikael Johansson (mp) anför:

Av utskottsmajoritetens skrivningar framgår att utbyggnaden av väg E 6 mellan Rabbalshede och den planerade avgiftsfinansierade sträckan vid Svinesund ingår i planeringsramen för investeringar i nationella stamvägar för planeringsperioden 1998–2007 (prop. 1996/97:53, bet. 1996/97:TU7, rskr. 1996/97:174). Meningen i majoritetstexten som lyder ”Trafikutskottet anser att det är viktigt inte minst från trafiksäkerhetssynpunkt att utbyggnaden av E 6 kan genomföras i enlighet med tidigare planer” bör utgå. I övrigt har vi inget att erinra mot utskottsmajoritetens skrivningar i detta avsnitt.

4. Banverket och Vägverket

Per-Richard Molén (m), Tom Heyman (m), Lars Björkman (m) och Birgitta Wistrand (m) anför:

Som redovisas i motion Fi30 yrkande 4 är den ekonomiska konstruktionen av Øresundsbro Konsortiet inte hållbar. De beräknade underskott som uppstår under de inledande åren sedan Øresundsbron öppnats för trafik kan inte täckas med höjda taxor. De redan hårt ansträngda trafikverken Vägverket och Banverket har heller ingen möjlighet att ge erforderliga kapitaltillskott. Regeringens förslag att trafikverken får ställa ut obegränsade kapitaltäckningsgarantier är oklart och innebär att budgetsystemet kringgås. Eftersom underskottet kan förutses bli bestående under många år bör kostnaden i stället täckas direkt av staten genom en egen anslagspost i statsbudgeten som inryms under budgettak. Vi anser därför att riksdagen bör bifalla motion Fi30 (m) yrkande 4.

Särskilt yttrande

Banverket och Vägverket

Johnny Gylling (kd), Tuve Skånberg (kd) och Vivann Gerdin (c) anför:

Regeringens förslag till kapitaltäckning för Svedab ger ingen information om medelsbehovets storlek eller eventuella risker som är förknippade med betalningsutfästelserna. Enligt vår mening är det viktigt att statens finanser präglas av tydlighet för att skapa förutsättningar för en god kontroll och ett effektivt användande av statens resurser. Som Riksdagens revisorer nyligen föreslagit efter en granskning av investeringar i trafikens infrastruktur är det viktigt att motiv till, risker med och ekonomiska konsekvenser av olika finansieringsförslag klarläggs (förs. 2000/01:RR11). Vi anser att Øresundsbron med landanslutningar skall finansieras med trafikavgifter som riksdagen tidigare lagt fast. Det bör ankomma på regeringen att redovisa en ekonomiskt hållbar finansieringslösning för projektet.

BILAGA 14**Trafikutskottets yttrande
2000/01:TU1y (utdrag)**

Preliminära ramar för utgiftsområde 22
Kommunikationer åren 2002–2004

Till finansutskottet**Sjöfartsstödet****Motionerna**

Tom Heyman och Lars Björkman (båda m) framhåller i motion Fi25 att sjöfartsstödet inte skall utvidgas. De pekar på att den svenske registrerade handelsflottan, utom färjorna, länge har haft svårt att hävda sig i konkurrensen och att den sedan år 1989 är beroende av statligt stöd. Detta är enligt motionen en olycklig lösning. Enligt motionen har många utvärderingar gjorts av denna typ av riktade industristöd och de ger alla en genomgående mycket negativ bild av effekterna. Stödet skapar ineffektiva organisationer, snedvrider konkurrensen och konserverar föråldrad teknik. Sedan stödet infördes har enligt motionen handelsflottan minskat, medelåldern hos tonnage ökat, den tekniska utvecklingen mer eller mindre avstannat och riskkapitalet i stort sett försvunnit. Regeringen aviserar nu att stödet skall mer än fördubblas och nu även utgå till färjesjöfarten. I motionen anges att det utökade stödet till den helt dominerande delen kommer att utgå till ett enda företag. Det torde inte ha inträffat sedan varvsstödet slogs samman att ett enskilt företag erhåller ett så omfattande belopp för att täcka löpande driftunderskott. Sjöfartsstödet kommer direkt att påverka det statliga upplåningsbehovet, och kostnaden för det nya driftbidraget till färjorna överlåtes därmed till framtida generationer att betala. När den svenska arbetsmarknaden står inför personalbrist på många områden planerar regeringen att med skattemedel subventionera tämligen lågbetalda sjöarbeten. Detta kan enligt motionen inte vara en riktig utveckling. Stödet bör enligt motionen därför ej utökas och det nuvarande sjöfartsstödet bör avvecklas.

I motion Fi29 av Mats Odell m.fl. (kd) yrkande 3 framhålls att det enligt propositionen framgår att sjöfartsstödet skall införas så snart som möjligt, dock senast den 1 januari 2002. Kristdemokraterna anser att det nya sjöfartsstödet skall träda i kraft redan till sommaren, dock senast den 1 september 2001. I motionen framhålls att svensk handelssjöfart är ledande när det gäller

miljö- och säkerhetstänkande men att den lever under pressade ekonomiska förhållanden. Slutligen framhålls att det är viktigt att kompetensen finns kvar i Sverige och för det krävs enligt motionen en aktiv sjöfartspolitik.

Trafikutskottets ställningstagande

I sitt av riksdagen godkända betänkande (prop. 2000/01:1 utg.omr. 22, bet. 2000/01:TU1, rskr. 2000/01:80) noterade utskottet med tillfredsställelse regeringens uttalande i budgetpropositionen för år 2001 att den ville slå vakt om den svenska sjöfartsnäringen, inte minst färjesjöfarten. Regeringen betonade att den, efter en översyn av lastsjöfartens och färjenäringens villkor, ville ge den svenska sjöfarten likvärdiga konkurrensvillkor, och att det samlade stödet borde utökas till att omfatta även färjenäringen. Utskottet välkomnade denna översyn och dess inriktning samt det förslag som regeringen då aviserade. Utskottet framhöll också att åtgärder behövde genomföras redan under år 2001 för att stärka konkurrenskraften och motverka utflaggning. Utskottet framhöll vidare att regeringen snarast möjligt borde återkomma till riksdagen med förslag om hur åtgärderna under år 2001 skulle utformas. Det som då anfördes av utskottet gavs regeringen till känna.

Regeringen lämnade den 10 maj 2001 en proposition till riksdagen om vidgat statligt ekonomiskt stöd till sjöfartsnäringen (prop. 2000/01:127). I propositionen föreslås att ett sjöfartsstöd införs som omfattar både last- och passage-rarfartyg i internationell trafik. Syftet är att ge svensk sjöfartsnäring konkurrensvillkor som är likvärdiga med andra EU-länders handelsflottor. Trafikutskottet kommer att behandla denna proposition senare i vår. I avvaktan på denna behandling bör riksdagen avslå motionerna Fi25 (m) och Fi29 (kd) yrkande 3.

Stockholm den 15 maj 2001

På trafikutskottets vägnar

Monica Öhman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Monica Öhman (s), Per-Richard Molén (m), Jarl Lander (s), Hans Stenberg (s), Karin Svensson Smith (v), Johnny Gylling (kd), Tom Heyman (m), Krister Örnfjäder (s), Lars Björkman (m), Monica Green (s), Inger Segelström (s), Stig Eriksson (v), Tuve Skånberg (kd), Birgitta Wistrand (m), Mikael Johansson (mp), Kenth Skårvik (fp) och Viviann Gerdin (c).

Avvikande meningar

5. Sjöfartsstödet

Per-Richard Molén (m), Tom Heyman (m), Lars Björkman (m) och Birgitta Wistrand (m) anför:

Den svenskregistrerade handelsflottan, utom färjorna, har länge haft svårt att hävda sig i konkurrensen. Sedan år 1989 är den beroende av statligt stöd, vilket är en olycklig lösning. Många utvärderingar har gjorts av denna typ av riktade industristöd och de ger alla en genomgående mycket negativ bild av effekterna. Stödet skapar ineffektiva organisationer, snedvrider konkurrensen och konserverar föråldrad teknik. Sedan stödet infördes har handelsflottan minskat, medelåldern hos tonnage ökat, den tekniska utvecklingen mer eller mindre avstannat och riskkapitalet i stort sett försvunnit. Regeringen aviserar nu att stödet skall mer än fördubblas och även utgå till färjesjöfarten. Det utökade stödet kommer till den helt dominerande delen att utgå till ett enda företag. Det borde inte ha inträffat sedan varvsstödet slogs av att ett enskilt företag erhåller ett så omfattande belopp för att täcka löpande driftunderskott. Eftersom färjenäringen, till skillnad från den vanliga lastsjöfarten, verkar på en sorts oligopolmarknad med mycket begränsad konkurrens mellan de olika företagen, är stödet än mer anmärkningsvärt. Sjöfartsstödet kommer därför direkt att påverka det statliga upplåningsbehovet, och kostnaden för det nya driftbidraget till färjorna överlåtes därmed till framtida generationer att betala. När den svenska arbetsmarknaden står inför personalbrist på många områden planerar regeringen att med skattemedel subventionera tämligen lågbetalda sjöarbeten. Detta kan enligt vår uppfattning inte vara en riktig utveckling. Stödet bör enligt motionen därför ej utökas och det nuvarande sjöfartsstödet bör avvecklas.

Riksdagen bör således bifalla motion Fi25 (m).

6. Sjöfartsstödet

Johnny Gylling (kd) och Tuve Skånberg (kd) anför:

I vårpropositionen skriver regeringen att sjöfartsstödet skall införas så snart som möjligt, dock senast den 1 januari 2002. Kristdemokraterna anser att det nya sjöfartsstödet skall träda i kraft redan till sommaren, dock senast den 1 september 2001. Vi anser att svensk handelssjöfart är ledande på miljö- och säkerhetstänkande men att den lever under pressade ekonomiska förhållanden. Därför vill vi framhålla att det är viktigt att kompetensen finns kvar i Sverige och för det krävs enligt vår uppfattning en aktiv sjöfartspolitik. Riksdagen bör således bifalla motion Fi29 (kd) yrkande 3.

BILAGA 15

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2000/01:MJU2y

Tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2001

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 19 april 2001 beslutat att bereda övriga utskott tillfälle att yttra sig över 2001 års ekonomiska vårproposition (prop. 2000/01:100) i vad avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2001 (yrkandena 11–37) jämte motioner, allt i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Miljö- och jordbruksutskottet behandlar i yttrandet de förslag i propositionen som avser tilläggsbudget för utgiftsområdena Allmän miljö- och naturvård (utgiftsområde 20) samt Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (utgiftsområde 23). I anslutning till yttrandet behandlas även en följdmotion.

Utskottet

I propositionen föreslås under utgiftsområde 20 att anslaget 34:1 Naturvårdsverket ökas med 4 000 000 kr. Finansiering sker genom att anslaget 34:1 Stöd till lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande minskas. Enligt regeringen skall ett statligt pilotprojekt för myggbekämpning inledas under år 2001 till en total kostnad av 4 000 000 kr.

Under utgiftsområde 23 föreslås att anslaget 25:1 Sveriges lantbruksuniversitet ökas med 1 000 000 kr. För att möjliggöra en ökad fältforskningsverksamhet rörande ekologisk produktion bör lantbruksuniversitetet tillföras 7 000 000 kr. Dessutom minskas anslaget med 6 000 000 kr för att bidra till finansiering av öknings av andra anslag inom utgiftsområde 23. Vidare föreslås att anslaget 26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och kollektiv forskning minskas med 6 000 000 kr för att finansiera åtgärder redovisade under anslagen 42:1 Statens veterinärmedicinska anstalt och 43:1 Statens jordbruksverk.

Mot bakgrund av behovet av ytterligare ett smittskyddsklassat laboratorium föreslås att anslaget 42:1 tillförs 5 000 000 kr under innevarande år. När det gäller utgifter för detta ändamål år 2002 avser regeringen att återkomma i budgetpropositionen för år 2002. I propositionen föreslås vidare att anslaget

43:1 minskas med 3 400 000 kr. Anslaget skall även få användas för BSE-kontroller. Dessutom slopas inkomsttiteln 2556 Djurregisteravgifter och avgifterna redovisas fr.o.m. den 1 januari 2001 mot anslaget 43:1. Anslaget 43:5 Arealersättningar och djurbidrag m.m. skall också kunna användas för att finansiera BSE-kontroller och ett program för kontroll av campylobakter. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner den föreslagna användningen av ramanslagen 43:1 Statens jordbruksverk och 43:5 Arealersättningar och djurbidrag m.m. samt redovisningen av djurregisteravgifter. Anslagen 43:7 Räntekostnader för förskottade arealersättningar m.m. och 43:16 Åtgärder inom livsmedelsområdet minskas med 2 100 000 kr respektive 3 000 000 kr för att finansiera åtgärder redovisade under anslaget 43:1. Även anslaget 44:4 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m minskas för att finansiera åtgärder redovisade under anslaget 43:1. Minskningen, som uppgår till 2 000 000 kr, finansierar också ökningen av det under utgiftsområde 1 Rikets styrelse upptagna anslaget 45:1 Sametinget.

I motion Fi32 (s) framhålls vikten av fortsatt omarronderingsverksamhet på minst oförändrad nivå. Riksdagen bör på nytt genom ett tillkännagivande fästa regeringens uppmärksamhet på nödvändigheten av att omarronderingen även framgent kan bedrivas på minst oförändrad nivå.

Utskottet tillstyrker regeringens samtliga förslag under utgiftsområdena 20 och 23. Enligt vad utskottet erfarit finansieras den under sistnämnda utgiftsområde redovisade förstärkningen av anslaget 25:1 Sveriges lantbruksuniversitet med 7 miljoner kronor (netto 1 miljon kronor på anslaget) med hjälp av budgeteringsmarginalen. När det gäller anslaget 44:4 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m. vill utskottet dessutom anföra följande. I statsbudgeten för år 2001 finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 20 miljoner kronor. 5 miljoner kronor avser bidrag till jordbrukets rationalisering och 15 miljoner kronor skall täcka förluster på grund av statlig kreditgaranti. Enligt vad utskottet erfarit avser regeringens förslag om en minskning av anslaget delposten bidrag till jordbrukets rationalisering, som till stor del används för att finansiera omarronderingsverksamheten. I samband med riksdagens behandling av statsbudgeten för innevarande år konstaterade utskottet att omarronderingsverksamheten bör bedrivas fortlöpande. Det främsta motivet är naturligtvis att nå de positiva effekter för enskilda och samhället som en rationalisering av fastighetsindelningen ger, särskilt vad gäller jord- och skogsbruk. En kontinuerligt bedriven omarronderingsverksamhet är också en förutsättning för att lantmäteriet skall kunna bevara och utveckla sin kompetens på området. Utskottet fann mot den bakgrunden att bidraget till jordbrukets rationalisering inte borde begränsas till enbart tidigare beslutade åtgärder utan även få användas till nya omarronderingsprojekt. Om detta innebar att anslagsbehovet måste omprövas förutsatte utskottet att regeringen skulle återkomma med förslag till finansiering i kommande budgetproposition. Riksdagen beslutade att ge regeringen till känna vad utskottet anförde om omarronderingsverksamheten (bet. 2000/01:MJU2, rskr. 2000/01:86–87). Enligt utskottets mening är regeringens förslag att minska anslaget avseende bidrag till jordbrukets rationalisering inte till någon del ägnat att tillgodose

riksdagens tidigare beslut när det gäller den fortsatta omarronderingsverksamheten. Förutom de uppenbara svårigheter som följer av förslaget när det gäller att kunna fullfölja redan gjorda åtaganden innebär det, såvitt utskottet förstår, att möjligheterna att finansiera nya omarronderingsprojekt blir ytterst begränsade. Enligt utskottets mening bör riksdagen därför än en gång uppmärksamma regeringen på nödvändigheten av att omarronderingen även framgent kan bedrivas på minst oförändrad nivå. Det anförda, som även ligger i linje med de synpunkter som redovisas i motion Fi32 (s), bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 15 maj 2001

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Ulf Björklund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ulf Björklund (kd), Sinikka Bohlin (s), Inge Carlsson (s), Kaj Larsson (s), Ingvar Eriksson (m), Alf Eriksson (s), Carl G Nilsson (m), Ann-Kristine Johansson (s), Kjell-Erik Karlsson (v), Caroline Hagström (kd), Catharina Elmsäter-Svärd (m), Gudrun Lindvall (mp), Eskil Erlandsson (c), Harald Nordlund (fp), Michael Hagberg (s), Maggi Mikaelsson (v) och Anders G Högmark (m).

BILAGA 16

Näringsutskottets protokollsutdrag

2000/01:25.3

NÄRINGSUTSKOTTET

Utdrag ur
PROTOKOLL UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2000/01:25

DATUM 2001-05-15
TID 11.00 – 12.50

§ 3 Tilläggsbudget för år 2001

Fortsätts behandlingen av fråga om yttrande till finansutskottet över förslag om tilläggsbudget i 2001 års ekonomiska vårproposition jämte motion.

Utskottet beslutar att inte avge yttrande. I stället beslutar utskottet att genom protokollsutdrag meddela finansutskottet

att s-, m-, v-, c-, fp- och mp-ledamöterna tillstyrker propositionen i aktuell del,

att kd-ledamöterna tillstyrker motion 2000/01:Fi29 yrkande 2 och i övriga delar propositionen i aktuell del.

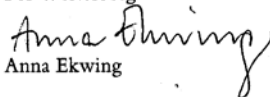
Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Vid protokollet Anna Ekwing

Justerat

Rätt utdraget Per Westerberg

Intygar Anna Ekwing

Exp. till FiU 2001-05-16

BILAGA 17

Arbetsmarknadsutskottets protokollsutdrag

Bilaga till arbetsmarknadsutskottets protokoll 2000/01:25

Till finansutskottet

Yttrande över regeringens förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för 2001.

Arbetsmarknadsutskottet yttrar sig över regeringens förslag avseende utgiftsområdena 13 Arbetsmarknad och 14 Arbetsliv (prop. yrk. 25 och 37 delvis). Utskottet kan konstatera att det inte har väckts några motioner i dessa delar.

Utskottet

Utgiftsområde 13 Arbetsmarknad

Enligt regeringens förslag till tilläggsbudget skall anslagen 2:2 *Bidrag till arbetslöshetssättning och aktivitetsstöd* samt 22:3 *Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader* minskas med 474 863 000 kr respektive 343 768 000 kr. Detta innebär att ramarna för utgiftsområdet minskas med 818 632 000 kr. Som skäl anger regeringen att den bedömer att antalet deltagare i konjunkturberoende arbetsmarknadspolitiska program blir lägre än vad som antogs i budgeten för år 2001. Då beräknades antalet deltagare till i genomsnitt 121 500 personer per månad (inklusive arbetslivsinriktad rehabilitering). Nu bedömer regeringen att behovet beräknas motsvara i genomsnitt 107 000 personer per månad.

Utskottet kan acceptera förslaget men vill ändå göra följande påpekanden.

Behovet av arbetsmarknadspolitiska program är i hög grad beroende av utvecklingen på arbetsmarknaden. Försämras det arbetsmarknadspolitiska läget krävs ökade insatser. Det är också viktigt att arbetsmarknadsutbildningen kan upprätthållas på en tillfredsställande nivå för att undvika flaskhalsar och kunna rusta de arbetssökande att möta ständigt ökande kompetenskrav. Detta är särskilt viktigt i ett regionalt tillväxtperspektiv. Det är även av stor vikt att Arbetsmarknadsverket ges möjlighet att planera långsiktigt, exempelvis när det gäller upphandlingar, och att god kvalitet kan uppnås i åtgärderna.

Utvecklingen på arbetsmarknaden är för närvarande god, men det finns att antal faktorer som kan leda till att den positiva trenden bryts. Vissa regioner har fortfarande hög arbetslöshet och låg sysselsättningsgrad. Motsvarande förhållanden gäller för många invandrargrupper. Antalet deltidsarbetslösa och långtidsinskrivna har minskat men inte i den omfattning som är önskvärd.

Enligt utskottets uppfattning är det därför viktigt att vara uppmärksam på den fortsatta utvecklingen på arbetsmarknaden och att se till att det finns nödvändig beredskap för förändringar. Om det finns risk för att den positiva utvecklingen på arbetsmarknaden bryts genom att arbetslösheten stiger eller genom att den ändrar struktur är det viktigt att man snabbt kan öka volymerna i programmen för att motverka en sådan utveckling.

Erbjudande om plats inom aktivitetsgarantin

Riksdagen beslutade vid behandlingen av regeringens förslag till förändringar i arbetslöshetsförsäkringen december 2000 (prop. 1999/2000:139, bet. 2000/01:AU5, rskr. 2000/01:102) att de som har fyllt 20 år och som är eller riskerar att bli långtidsinskrivna vid arbetsförmedlingen senast inom 27 månader från arbetslöshetens inträde *skall* erbjudas en heltidsaktivitet inom ramen för aktivitetsgarantin. Regeringen föreslår nu att riksdagen med ändring av sitt tidigare beslut ändrar ”skall” till ”bör”. Genom en sådan förändring uppnås enligt regeringen den flexibilitet som krävs för att aktivitetsgarantin skall fungera med god kvalitet (prop. yrk. 25).

Avsikten med aktivitetsgarantin var att tillskapa en ny form av flexibelt arbetsmarknadspolitiskt program som skulle motverka långtidsinskrivning. Programmet riktar sig i första hand till den som har eller riskerar att få särskilt svårt att komma tillbaka till reguljärt arbete. Inom ramen för programmet skall man kunna anpassa insatserna efter den enskildes förutsättningar. För att detta skall vara möjligt krävs enligt utskottets mening att programmet utvecklas i sådan takt att kvaliteten inte äventyras. En alltför kraftig ökning av aktivitetsgarantins omfattning riskerar leda till kvalitetsförsämringar. Utskottet kan konstatera att aktivitetsgarantin för närvarande omfattar ca 30 000 arbetslösa.

Med kriteriet ”skall” finns det, som regeringen påpekat, en risk för att kvalitetskravet i åtgärden inte kan upprätthållas. Bara det förhållandet att det för närvarande finns ca 50 000 långtidsinskrivna utan arbete innebär med en strikt tillämpning av kriteriet att man är tvungen att på mycket kort tid drastiskt öka antalet platser i aktivitetsgarantin. Med den föreslagna förändringen får arbetsförmedlingarna möjlighet att under en övergångsperiod överbrygga dessa problem. Det blir lättare att se till att de som bäst behöver en insats inom aktivitetsgarantin också kommer att få den, samtidigt som det blir möjlighet att upprätthålla kvalitetskravet.

Utskottet – som står bakom regeringens förslag i denna del – anser att man inte får tolka den föreslagna förändringen på det sättet att enskilda som riskerar att bli utförsäkrade inte kommer att anvisas plats inom aktivitetsgarantin. Enligt utskottets mening är det viktigt att betona att enskilda som utan egen förskyllan är arbetslösa inte får stå utan försörjning om de uppfyller kraven att stå till arbetsmarknadens förfogande.

Utgiftsområde 14 Arbetsliv

Utskottet har ingen erinran mot förslaget att anslaget 1:2 *Statliga tjänstepensioner m.m.* minskas med 19 000 000 kr.

Särskilda yttranden

1. Aktivitetsgarantin (Kristdemokraterna, Centerpartiet och Folkpartiet)

Margareta Andersson (c), Stefan Attefall (kd), Maria Larsson (kd) och Elver Jonsson (fp) anför:

Trots ett förbättrat konjunkturläge är antalet långtidsinskrivna alltför stort. För att komma till rätta med de långtidsinskrivnas problem krävs ett flertal åtgärder. Vi har därför varit positiva till införandet av aktivitetsgaranti, som är ett program som riktar sig till denna grupp. Enligt vår uppfattning är själva grundidén riktig att de långtidsinskrivna kommer in i ett mer aktivt och nära samarbete med arbetsförmedlingens personal och att varje individs särskilda behov beaktas i utformningen av en individuell handlingsplan. Vi vill dock poängtera att aktivitetsgarantin står och faller med den praktiska tillämpningen. Vad som behövs är tydliga krav som går att leva upp till, stöd och hjälp att bryta arbetslöshetsmönstret och aktiva insatser för att möta den enskilde personens konkreta behov och problem. Det är också viktigt att nära samverkan sker med föreningsliv, näringsliv, privata bemanningsföretag och förmedlare. En förutsättning för att man skall kunna utveckla aktivitetsgarantin i denna riktning är att volymen inte blir alltför stor. Enligt vår uppfattning har utvecklingen av aktivitetsgarantin gått mycket fort. Från att ha börjat som en försöksverksamhet våren 2000 omfattar programmet i dag ca 30 000 deltagare över hela landet. Risker är uppenbara att den snabba utvecklingen kan leda till problem med programmets innehåll och kvalitet. Det finns också tecken som tyder på att kvaliteten i aktivitetsgarantin faktiskt har blivit lidande. Kritik har framförts från bl.a. enskilda som beskrivit att de upplever aktiviteterna som meningslösa och utan innehåll och att det i vissa fall endast är en form av "förvaring".

Vi anser därför att den föreslagna förändringen från "skall" till "bör" är bra. Förändringen innebär att det ges en möjlighet för arbetsförmedlingarna att på ett rimligt sätt utveckla aktivitetsgarantin. Det är dock viktigt att man i fortsättningen noggrant följer utvecklingen av programmet så att det i framtiden uppfyller kraven på effektivitet och kvalitet.

2. Aktivitetsgarantin (Moderaterna)

Mikael Odenberg, Patrik Norinder, Christel Anderberg och Henrik Westman (alla m) anför:

Enligt vår uppfattning är det viktigt att arbetslösa så snabbt som möjligt kommer ut antingen på riktiga arbetsplatser eller i fokuserad arbetsmarknadsutbildning. Vi motsatte oss införandet av aktivitetsgarantin och menade att den i praktiken bara skulle bli ytterligare en i raden av arbetsmarknadspolitiska volymåtgärder. Farhågorna har besannats, kvaliteten har varit bristfällig och kritiken mot den s.k. agan är mycket hård från de arbetslösas sida. Vår kritik förändras på intet sätt till följd av de förändringar som föreslås i tilläggsbudgeten. Vi har dock – mot bakgrund av vårt tidigare ställningstagande – ingen anledning att anlägga några ytterligare synpunkter på agans närmare utformning.

BILAGA 18

Bostadsutskottets yttrande 2000/01:BoU6y

Tilläggsbudget för år 2001 – utgiftsområde 18
Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande

Till finansutskottet

Finansutskottet har beslutat att bereda bl.a. bostadsutskottet tillfälle att yttra sig över 2001 års ekonomiska vårproposition (prop. 2000/01:100) i vad avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2001 jämte motioner, allt i de delar som berör utskottets beredningsområde.

I detta yttrande behandlas förslagen i den ekonomiska vårpropositionen om tilläggsbudget vad avser utgiftsområde 18. Vidare tar bostadsutskottet ställning till förslagen i Folkpartiets partimotion 2000/01:Fi20 yrkande 28 samt i motionerna 2000/01:F21 (m) och 2000/01:Fi27 (m).

En av de frågor som aktualiseras genom regeringens förslag om tilläggsbudget för år 2001 för utgiftsområde 18 är vilka åtgärder som behövs för att åstadkomma ett ökat byggande av hyresbostäder. Denna fråga har bostadsutskottet tidigare i vår uppmärksammat genom en av utskottet anordnad offentlig utfrågning på temat ”Varför byggs det så få hyresbostäder i Sverige?”. Utskottet bifogar protokollet från denna utfrågning som bilaga till yttrandet.

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen skall godkänna regeringens förslag om anslagsförändringar på tilläggsbudget för 2001 avseende utgiftsområde 18. Vidare tillstyrker utskottet regeringens förslag att inrätta ett nytt investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder samt om ett bemyndigande för regeringen att fatta beslut om sådant stöd. Motstående motionsförslag avstyrks.

Till yttrandet har fogats en gemensam avvikande mening (m, kd, c, fp) med innebörden att riksdagen bör avvisa förslaget om det nya investeringsbidraget. I särskilda yttranden redovisar ledamöterna från dessa partier även sin syn på ett initiativ från bostadsutskottet om tillfällig förändring av beräkningsgrunderna för bostadsbidrag till studerande.

Utskottets överväganden

21:10 Bostadsbidrag

Bostadsbidrag till barnfamiljer och till ungdomar mellan 18 och 29 år utan barn utgår enligt bestämmelserna i lagen (1993:737) om bostadsbidrag. De senaste mer betydande förändringarna i reglerna för bostadsbidragen beslutades av riksdagen våren 1996 och trädde i kraft den 1 januari 1997.

I statsbudgeten för innevarande år finns för bostadsbidrag uppfört ett ramanslag på 4 760 miljoner kronor. Regeringen föreslår att detta anslag minskas med 500 miljoner kronor.

Utgifterna för bostadsbidragen är starkt beroende av hur hushållens inkomster, bostadskostnader och sysselsättningsgrad utvecklas. Regeringen anför att den gynnsammare utvecklingen av sysselsättningen och reallönerna medför att utgifterna för bostadsbidraget minskar. Mot bakgrund av den ekonomiska bedömning som regeringen nu gör anses därför anslaget kunna minskas med det föreslagna beloppet.

Förslaget, som inte mött några invändningar i motioner eller vid beredningen av ärendet, tillstyrks av bostadsutskottet.

Utskottet vill i detta sammanhang informera finansutskottet om vissa pågående överväganden om förändrade villkor för bostadsbidrag under andra halvåret i år. Bostadsutskottet har uppmärksammat att den omläggning av studiemedelssystemet som kommer att genomföras den 1 juli i år kan få vissa oönskade effekter för bostadsbidrag till studerande. Denna förändring av studiemedlen kan i vissa fall leda till minskade bostadsbidrag till studenter trots att de efter omläggningen har en sammantaget oförändrad ekonomisk situation. Denna effekt uppkommer genom den omfördelning mellan lån och bidrag som sker inom studiemedelssystemet.

Bostadsutskottet överväger för närvarande olika lösningar för att undvika att de oönskade effekterna uppkommer under löpande bidragsår. Dessa lösningar kommer att innebära en mindre utgiftsökning inom bostadsbidragssystemet för budgetåret 2001. Oavsett vilken teknisk lösning som väljs kan dock kostnaderna beräknas till omkring 25 miljoner kronor. Utskottet gör emellertid bedömningen att denna begränsade utgiftsökning väl kommer att rymmas inom anslaget för bostadsbidrag även efter den anslagsminskning som regeringen föreslagit och utskottet ovan tillstyrkt. Som framgått ovan redovisar regeringen i tilläggsbudgeten för 2001 sjunkande utgifter för bostadsbidragen och föreslår därför ett minskat anslag. Erfarenheterna från de senaste åren visar att regeringen regelmässigt överskattat utgifterna för bostadsbidragen. Detta gällde inte minst för budgetåret 2000 där de slutliga utgifterna för bostadsbidragen kom att ligga närmare 1 300 miljoner kronor under det ursprungligen anvisade anslaget. Det finns mot den bakgrunden inte anledning att nu göra någon ytterligare justering av bostadsbidragsanslaget.

31:5 Bidrag till Fonden för fukt- och mögelskador

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 50 miljoner kronor. Regeringen föreslår att detta anslag minskas med 10 miljoner kronor. Avsikten är att anslagsminskningen skall bidra till att finansiera en ökning av anslaget Bidrag till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut.

Bostadsutskottet tillstyrker regeringens förslag.

31:12 Investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder

I förslaget om tilläggsbudget för år 2001 lägger regeringen fram ett förslag med innebörden att ett nytt investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder skall inrättas. Det formella förslaget vad gäller tilläggsbudgeten avser inrättandet av ett nytt ramanslag 31:12 *Investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder* på 1 miljon kronor. Utbetalning av stöd avses emellertid inte komma att ske under år 2001. Förslaget om att inrätta ett anslag för ändamålet redan under innevarande år läggs i stället fram för att ge en lämplig anknytning till statsbudgeten för det förslag om bemyndigande som regeringen också presenterar under tilläggsbudgeten. Det föreslås att regeringen bemyndigas att under år 2001 inom utgiftsområde 18 besluta om stöd till investeringar för nybyggnad av hyresbostäder i områden med bostadsbrist som innebär utgifter på högst 1 300 miljoner kronor under åren 2002–2004. Fördelningen mellan budgetåren avses vara 100 miljoner kronor under 2002 samt 600 miljoner kronor under 2003 respektive 2004. Regeringen avser att återkomma i frågan i budgetpropositionen för 2002.

Regeringen lämnar en redovisning om inriktningen på och omfattningen av den föreslagna stödformen som kan sammanfattas enligt följande. Den totala omfattningen på bidragsgivningen avses uppgå till 2,5 miljarder kronor under fem år. Bidrag skall kunna utgå till projekt som påbörjas under tiden den 17 april 2001–den 31 december 2004 och färdigställs inom två år från påbörjandet. Stöd skall endast kunna utgå till nyproduktion av bostäder upplåtna med hyresrätt. Vid utformningen av de närmare villkoren för stödet bör önskemålen om skälig produktionskostnad och boendekostnad beaktas. Syftet är att uppnå en produktion av främst små eller medelstora lägenheter. Bidraget är inte avsett för olika typer av kategoribostäder. Stöd bör lämnas för bostäder som tillkommer med stöd enligt förordningen (1992:986) om statlig bostadsbyggnadssubvention. Det är viktigt att de ekologiska aspekterna beaktas. Därför skall bidraget också kunna lämnas utan hinder av att bidrag enligt förordningen (2000:1389) om statligt stöd till bostadsinvesteringar som främjar ekologisk hållbarhet lämnas för samma projekt. Länsstyrelserna föreslås bereda och besluta om bidragen baserat på föreskrifter utfärdade av Boverket. Som ett villkor föreslås gälla att de bostäder som byggs med stödet skall förmedlas via den kommunala bostadsförmedlingen eller i samarbete med kommunerna. Det bör enligt propositionen ankomma på regeringen att utforma de närmare bestämmelserna om bidragsgivningen.

Regeringens förslag om att inrätta ett investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder avvisas i flera motioner.

I Folkpartiets partimotion 2000/01:Fi20 yrkande 28 föreslås att regeringens förslag avslås av riksdagen. Enligt motionen är inte bidraget en effektiv åtgärd mot bostadsbristen. Även i partimotionerna 2000/01:Fi17 (m), 2000/01:Fi18 (kd) och 2000/01:Fi19 (c) förordas ett riksdagens avslag på regeringsförslaget. Förslagen om preliminär ram för utgiftsområde 18 för åren 2002–2004 utgår i dessa motioner från denna förutsättning. I motionerna framhålls att skattelättnader inom bostadssektorn är en bättre åtgärd för att åstadkomma ett ökat bostadsbyggande. I Centerpartiets motion framhålls även behovet av åtgärder som kan främja konkurrensen inom bostadsbyggandet.

Moderata samlingspartiets syn på regeringens förslag utvecklas i motion 2000/01:Fi21 (m). I motionen anföras att erfarenheterna av direkta ekonomiska bidrag till bostadsbyggande i olika generella former entydigt pekar i negativ riktning. Motionärerna framhåller också att näringslivet samstämmigt har avvisat tanken på att införa ett investeringsbidrag. Investeringsbidraget anses kunna bli kostnadsdrivande och konkurrenshämmande. Motsvarande argument för ett avslag på regeringsförslaget förs också fram i motion 2000/01:Fi27 (m). I denna motion föreslås även att riksdagen i ett tillkännagivande skall framhålla att förutsättningarna för nyproduktion av hyresbostäder bör förbättras på annat sätt. Detta bör enligt motionären ske genom bl.a. sänkta skatter, ökad konkurrens, förändringar i fastighetsbildningen, förenklingar i plan- och bygglovsprocessen samt förändringar i hyressättningssystemet.

Bostadsutskottet anför följande om regeringsförslagen om ett nytt investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder samt de motstående motionerna.

Utveckling på bostadsmarknaden under 1990-talet har sedan en längre tid givit anledning till oro. De ekonomiska problemen i början av detta decennium bidrog till en kraftig nedgång i bostadsproduktionen. Även om det ekonomiska läget förbättrats under senare år kvarstår omfattande problem på bostadsmarknaden. Trots en i vissa delar av landet allt mer tilltagande bostadsbrist har nyproduktionen av bostäder fortfarande inte kommit upp till en nivå som kan anses vara långsiktigt hållbar. Enligt Boverkets bedömningar skulle det behöva byggas 25 000–30 000 lägenheter årligen för att svara mot den långsiktiga efterfrågan. Det kan nämnas att under de senaste åtta åren har det i genomsnitt endast byggts 13 000 lägenheter per år.

Förutom att den totala omfattningen av bostadsbyggandet behöver öka finns anledning att rikta uppmärksamhet mot vilken typ av bostäder som byggs. Andelen bostadsrätter i nyproduktionen har markant ökat under senare år. Detta trots att många hushåll, inte minst ungdomar och yngre familjer, i första hand efterfrågar hyreslägenheter med en rimlig boendekostnad. Tillgången på hyreslägenheter har ytterligare begränsats genom den politik med utförsäljning av kommunalt ägda hyresbostäder som bedrivs i vissa kommuner.

Orsakerna till att hyreslägenheter produceras i alltför begränsad omfattning är flera. Det handlar bland annat om snabbt stigande markpriser och byggkostnader som inte kunnat hållas på en rimlig nivå. På en starkt överhettad bostadsmarknad ger dyra bostadsrätter i exklusiva lägen ett större utrymme för vinster än hyreslägenheter, som måste hålla sig inom de ekonomiska ramar som bruksvärdessystemet sätter upp. Flera borgerligt styrda kommuner har också visat ett ointresse för att låta sina bostadsföretag bygga hyresrättslägenheter. Bostadsutskottet går emellertid i detta sammanhang inte närmare in på orsakerna till den nuvarande situationen på bostadsmarknaden eller vilka ytterligare åtgärder som kan bli nödvändiga för att på längre sikt komma till rätta med problemen. För en ytterligare belysning av denna fråga hänvisar utskottet till det protokoll från bostadsutskottets offentliga utfrågning den 6 mars i år på temat "Varför byggs det så få hyresbostäder i Sverige?" som har bifogat detta yttrande.

Mot bakgrund av den ovan summariskt redovisade situationen på bostadsmarknaden framstår det enligt utskottet uppfattning som nödvändigt med statliga åtgärder för att åstadkomma en ökad produktion av bostäder upplåtna med hyresrätt. Utskottet ser därför positivt på regeringens förslag om ett nytt investeringsbidrag. Särskilt positivt är att förslaget givits en inriktning som innebär att stödet kan kanaliseras till den typ av bostäder som bäst behövs, dvs. hyresbostäder som kan upplåtas till en rimlig boendekostnad. Det är samtidigt viktigt att framhålla att en förutsättning för att bidraget skall få avsedd effekt är att alla berörda parter aktivt medverkar till att hålla de totala produktionskostnaderna nere. Byggföretagen har en viktig roll i arbetet med att begränsa de direkta byggkostnaderna. Som framhålls i propositionen har Byggkostnadsdelegationen visat att det genom en konsekvent kostnadskontroll går att producera bostäder till rimliga kostnader. En ytterligare förutsättning för att boendekostnaden skall kunna hamna på en rimlig nivå är att kommunerna genom sin markpolitik bidrar till att även markkostnaderna begränsas.

Med hänvisning till det ovan anförda tillstyrker bostadsutskottet regeringens förslag om att inrätta en nytt anslag för investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder samt förslaget om ett bemyndigande vad gäller beslut om bidrag som innebär utgifter under åren 2002–2004. De motstående motionsförslagen avstyrks.

34:1 Stöd till investeringsprogram för ekologisk hållbarhet

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 1 364,5 miljoner kronor. Regeringen föreslår att detta anslag minskas med 4 miljoner kronor för att finansiera en höjning av anslaget till Naturvårdsverket.

Förslaget har inte mött några invändningar i motioner eller vid beredningen av ärendet. Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Stockholm den 15 maj 2001

På bostadsutskottets vägnar

Knut Billing

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Knut Billing (m), Lennart Nilsson (s), Lilian Virgin (s), Owe Hellberg (v), Ulla-Britt Hagström (kd), Inga Berggren (m), Anders Ygeman (s), Sten Lundström (v), Annelie Enochson (kd), Carl-Erik Skårman (m), Helena Hillar Rosenqvist (mp), Rigmor Stenmark (c), Yvonne Ångström (fp), Carina Adolfsson Elgestam (s), Ewa Thalén Finné (m), Leif Jakobsson (s) och Dag Ericson (s).

Avvikande mening

Investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder

Knut Billing (m), Ulla-Britt Hagström (kd), Inga Berggren (m), Annelie Enochson (kd), Carl-Erik Skårman (m), Rigmor Stenmark (c), Yvonne Ångström (fp) och Ewa Thalén Finné (m) anser:

I motioner (m), (kd), (c) och (fp) har regeringens förslag om att inrätta ett system för investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder avvisats. Vi står givetvis bakom dessa avslagsyrkanden. Det behövs helt andra åtgärder för att komma till rätta med de omfattande problemen på bostadsmarknaden. Som framhålls i de aktuella motionerna behöver långsiktigt goda förutsättningar för byggande och förvaltning av bostäder skapas. Det handlar bl.a. om sänkt skattetryck på bostadssektorn, förenklingar i plan- och byggprocessen, en översyn av hyressättningssystemet samt åtgärder för att främja konkurrensen inom byggsektorn. På dessa områden har vi presenterat delvis olika förslag, men med en inriktning som till stora delar sammanfaller. Inför höstens riksdagsarbete har vi för avsikt att återkomma med förslag om hur bostadsmarknaden skall kunna bringas i balans i hela landet. Vi anser emellertid inte att det finns skäl att i samband med detta yttrande över 2001 års tilläggsbudget fördjupa sig i dessa frågor. I detta sammanhang avgränsar vi oss därför till att helt kortfattat redogöra för några av de skäl som talar mot regeringens förslag om att införa ett nytt investeringsbidrag.

Rent allmänt kan det konstateras att en bidragsgivning med den föreslagna utformningen inte på något sätt påverkar de grundläggande orsakerna till de problem som föranlett regeringens förslag. Erfarenheterna från liknande bidragsformer är också till stora delar negativa. Inte sällan har denna typ av statliga insatser visat sig kunna bli såväl kostnadsdrivande som konkurrens-hämmande. Det finns således en uppenbar risk för att ett investeringsbidrag med den förordade inriktningen inte bara kommer att visa sig vara ineffektivt utan att det även direkt motverkar sitt syfte och gör betydligt mer skada än nytta. Redan nu har den effekten uppkommit att bostadsföretag skjuter upp planerade byggprojekt i avvaktan på att de närmare villkoren för bidraget skall redovisas. Från flera håll har det också ifrågasatts om bidraget, med de villkor om hyrestak m.m. som regeringen aviserat, alls kommer att kunna användas där behovet av nya bostäder är som störst.

Det är enligt vår uppfattning anmärkningsvärt att regeringen inte förmått ta fasta på de enträgna krav på långsiktigt hållbara regler för bostadsbyggandet som vid upprepade tillfällen förts fram av en i stort sett enig bygg- och bostadssektor. Ett nytt tillfälligt investeringsbidrag riskerar att ytterligare försena de nödvändiga åtgärderna. Bostadsmarknaden har under alltför lång tid lidit av tillfälliga och ogenomtänkta statliga insatser. Regeringen har också fått tydliga signaler om att bostadssektorn inte önskar nya åtgärder av denna typ. Vid exempelvis den offentliga utfrågning på temat "Varför byggs det så

få hyresbostäder i Sverige?” som bostadsutskottet genomförde i mars i år fanns det i princip ingen part som tyckte att investeringsbidrag är önskvärda. Även de partsföreträdare som i brist på andra insatser inte ansåg sig helt kunna avvisa tanken på sådana åtgärder uttryckte en stor tveksamhet på grund av risken för oönskade bieffekter och bristen på långsiktighet.

Med hänvisning till det ovan anförda anser vi att regeringens förslag om ett nytt investeringsbidrag för byggande av hyresbostäder bör avslås av riksdagen. Vi tillstyrker således de avslagsförslag som lagts fram i motioner (m), (kd), (c) och (fp).

Särskilda yttranden

1. Bostadsbidrag

Knut Billing (m), Inga Berggren (m), Carl-Erik Skårman (m), Rigmor Stenmark (c), Yvonne Ångström (fp) och Ewa Thalén Finné (m) anför:

Bostadsutskottets s-ledamöter har tagit initiativ till en tillfällig ändring av beräkningen av bostadsbidrag till studerande under år 2001. Om inte beräkningsgrunderna ändras leder de förändringar i studiemedelssystemet som träder i kraft den 1 juli i år automatiskt till en sämre ekonomisk situation för många studenter genom sänkta bostadsbidrag. Budgeteffekterna för innevarande budgetår av den föreslagna ändringen i bostadsbidragssystemet redovisas i detta yttrande till finansutskottet.

Vi vill inte motsätta oss den föreslagna tillfälliga ändringen av bidragsvillkoren trots att vi inte står bakom bostadsbidragssystemet i dess nuvarande utformning. Det skulle vara orimligt att låta vad som får förmodas vara ett förbiseende eller misstag från regeringens sida leda till att många studerande under löpande bidragsår får en försämrad ekonomisk situation. Detta särskilt som förändringen i studiebidragssystemet lanserats som en förbättring för studenterna. Vi anser det emellertid vara anmärkningsvärt att regeringen i sitt beredningsarbete inte kunnat förutse denna effekt och i god tid vidtagit nödvändiga åtgärder. Förbiseendet kan också ses som en indikation bland många på att det nuvarande systemet är för komplicerat och i många avseenden leder till önskade effekter.

Vi har i andra sammanhang presenterat förslag till förändringar och förenklingar av bostadsbidragssystemet. De förslag som våra respektive partier fört fram om preliminära ramar för utgiftsområde 18 under åren 2002–2004 (se yttr. 2000/01:BoU5y) utgår också från att förenklingar av bostadsbidragssystemet kan inledas under denna period.

2. Bostadsbidrag

Ulla-Britt Hagström (kd) och Annelie Enochson (kd) anför:

Kristdemokraterna har sedan länge reagerat mot regeringens kortsiktiga politik i fråga om bostadsbidragen. De förändringar i systemet som genomfördes för några år sedan har lett till att bidraget sammantaget har fått en prägel av stöd till ensamföräldrar boende i hyresrätt. Kristdemokraterna har därför begärt en översyn av bostadsbidragsreglerna samt av de konsekvenser som senare års förändringar medfört. Vi har också föreslagit att de individuella inkomstgränserna som bidragsgrund för bostadsbidragen skall slopas och att den bidragsgrundande bostadsytan skall öka. Vårt förslag innebär även att den barnrelaterade delen av bostadsbidraget skall höjas för de hushåll som är berättigade till bostadsbidrag.

Kristdemokraterna har också vid ett antal tillfällen begärt att avstämningsperioderna för bostadsbidraget skall vara halvårsvisa. Ett sådant system skulle minska de oönskade effekter som uppkommer, inte minst när studier och förvärvsarbete växlar under kalenderåret. Om vårt förslag tidigare vunnit bifall hade det varit enklare att hantera de problem med bostadsbidragen för studerande som utskottet uppmärksammar i sitt yttrande. I det nu uppkomna läget vill vi emellertid inte motsätta oss det förslag om en tillfällig regeländring som bostadsutskottet har för avsikt att lägga fram för riksdagen. Det är givetvis orimligt att en förändring i studiemedelssystemet med omfördelning mellan lån och bidrag skall tillåtas leda till minskade bostadsbidrag, trots att studenterna efter omläggningen får en oförändrad ekonomisk situation. Vi vill i sammanhanget också erinra om att Kristdemokraterna förordat en något större ökning av bidragsdelen i studiemedelssystemet än den förändring som träder i kraft den 1 juli i år.